II

(Ikke-lovgivningsmæssige retsakter)

AFGØRELSER

KOMMISSIONENS AFGØRELSE (EU) 2015/454

af 9. juli 2014

om Grækenlands statsstøtte SA.34823 (2012/C), SA.36004 (2013/NN), SA.37965 (2013/N), SA.37966 (2013/N), SA.37967 (2013/N) til Alpha Bank Group vedrørende:

— **rekapitalisering og omstrukturering af Alpha Bank S.A.**

— **afvikling af andelsbanken Cooperative Bank of Western Macedonia ved hjælp af en overdragelsesordre til Alpha Bank S.A.**

— **afvikling af andelsbanken Evia Cooperative Bank ved hjælp af en overdragelsesordre til Alpha Bank S.A.**

— **afvikling af andelsbanken Cooperative Bank of Dodecanese ved hjælp af en overdragelsesordre til Alpha Bank S.A.**

(meddelt under nummer C(2014) 4662)

(Kun den engelske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 108, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have opfordret medlemsstaterne og andre interesserede parter til at fremsætte bemærkninger i henhold til ovennævnte bestemmelser og

ud fra følgende betragtninger:

1. SAGSFORLØB

1.1. SAGSFORLØB VEDRØRENDE ALPHA BANK

(1) Ved beslutning af 19. november 2008 godkendte Kommissionen en ordning med titlen »Support Measures for the Credit Institutions in Greece« (den græske bankstøtteordning), der skulle sikre stabiliteten i det græske finansielle system. Den græske bankstøtteordning tillader støtte i henhold til sine tre underliggende foranstaltninger, nemlig en rekapitaliseringsforanstaltning, en garantiforanstaltning og en foranstaltning med statsobligationslån ([1]). I maj 2009 blev Alpha Bank Group (i det følgende benævnt »banken«) rekapitaliseret af Grækenland i henhold til rekapitaliseringsforanstaltningen.

(2) I betragtning 14 til beslutningen af 19. november 2008 angives det, at der ville blive anmeldt en omstruktureringsplan til Kommissionen i henseende til rekapitaliseringsforanstaltningens støttemodtagere.

(3) Den 2. august 2010 indsendte de græske myndigheder en omstruktureringsplan for banken til Kommissionen. Kommissionen registrerede denne plan og de senere ajourføringer heraf samt yderligere oplysninger, som blev indsendt af de græske myndigheder, som sag SA.30342 (PN 26/2010) og siden SA.32786 (2011/PN).

([1]) Kommissionens beslutning af 19. november 2008 i statsstøttesag N 560/2008, »Support Measures for the Credit Institutions in Greece« (EUT C 125 af 5.6.2009, s. 6). Den fik nummer SA.26678 (N 560/2008). Ordningen blev senere forlænget og ændret som beskrevet i fodnote 2.

(4) Banken har gentagne gange modtaget statsgarantier for gældsinstrumenter og statsobligationslån i henhold til den græske bankstøtteordning ([2]). Den modtog også statsgaranteret nødlikviditetsstøtte (»statsgaranteret ELA«).

(5) Den 20. april 2012 afgav den græske finansielle stabilitetsfond (i det følgende benævnt »stabilitetsfonden«) en tilsagnserklæring til banken, hvorved den forpligtede sig til at medvirke ved den planlagte udvidelse af bankens aktiekapital. Den 28. maj 2012 bevilgede stabilitetsfonden en tilførsel af brokapital på 1 900 mio. EUR til banken (i det følgende benævnt »første tilførsel af brokapital«).

(6) I maj 2012 anmeldte de græske myndigheder den tilsagnserklæring til Kommissionen, som stabilitetsfonden havde afgivet til banken. Kommissionen registrerede den som en ikkeanmeldt støtteforanstaltning (sag SA.34823 (2012/NN), idet foranstaltningen allerede var gennemført.

(7) Ved en afgørelse af 27. juli 2012 indledte Kommissionen en formel undersøgelsesprocedure af den første tilførsel af brokapital (i det følgende benævnt »Alpha-åbningsafgørelsen«) ([3]).

(8) Den 12. oktober 2012 gav stabilitetsfonden sit samtykke til, at banken købte Emporiki Bank af Crédit Agricole S.A. (i det følgende benævnt »Crédit Agricole«). Den 16. oktober 2012 undertegnede Crédit Agricole og banken en aktiekøbsaftale.

(9) Forinden havde de græske myndigheder oplyst Kommissionens tjenestegrene om udviklingen i købsprocessen og vilkårene for det potentielle køb af Emporiki Bank.

(10) Den 23. november 2012 sendte Kommissionens tjenestegrene et brev til de græske myndigheder om bl.a. deres foreløbige vurdering af købet.

(11) I december 2012 bevilgede stabilitetsfonden endnu en tilførsel af brokapital på 1 042 mio. EUR til banken (i det følgende benævnt »anden tilførsel af brokapital«). Den 21. december 2012 afgav stabilitetsfonden også en tilsagnserklæring til banken, hvorved den forpligtede sig til at medvirke ved en udvidelse af bankens aktiekapital og ved udstedelsen af konvertible kapitalinstrumenter for et maksimalt beløb på 1 629 mio. EUR ([4]). De græske myndigheder anmeldte disse foranstaltninger til Kommissionen den 27. december 2012 ([5]).

([2]) Den 2. september 2009 anmeldte Grækenland en række ændringer af støtteforanstaltningerne og en forlængelse indtil 31. december 2009, som den 18. september 2009 blev godkendt (se Kommissionens beslutning af 18. september 2009 i statsstøttesag N 504/2009 om forlængelse og ændring af den græske bankstøtteordning, »Prolongation and amendment of the Support Measures for the Credit Institutions in Greece« (EUT C 264 af 6.11.2009, s. 5)). Den 25. januar 2010 godkendte Kommissionen endnu en forlængelse af støtteforanstaltningerne indtil 30. juni 2010 (se Kommissionens afgørelse af 25. januar 2010 i statsstøttesag N 690/2009 om forlængelse af den græske bankstøtteordning, »Prolongation of the Support Measures for the Credit Institutions in Greece« (EUT C 57 af 9.3.2010, s. 6)). Den 30. juni 2010 godkendte Kommissionen en række ændringer af støtteforanstaltningerne og en forlængelse indtil 31. december 2010 (se Kommissionens afgørelse af 30. juni 2010 i statsstøttesag N 260/2010 om forlængelse af den græske bankstøtteordning, »Extension of the Support Measures for the Credit Institutions in Greece« (EUT C 238 af 3.9.2010, s. 3)). Den 21. december 2010 godkendte Kommissionen en forlængelse af støtteforanstaltningerne indtil 30. juni 2010 (se Kommissionens afgørelse af 21. december 2010 i statsstøttesag SA.31998 (2010/N) om den fjerde forlængelse af den græske bankstøtteordning, »Fourth extension of the Support measures for the credit Institutions in Greece« (EUT C 53 af 19.2.2011, s. 2)). Den 4. april 2011 godkendte Kommissionen en ændring (se Kommissionens afgørelse af 4. april 2011 i statsstøttesag SA.32767 (2011/N) om en ændring af den græske bankstøtteordning, »Amendment to the Support Measures for the Credit Institutions in Greece« (EUT C 164 af 2.6.2011, s. 8)). Den 27. juni 2011 godkendte Kommissionen en forlængelse af støtteforanstaltningerne indtil 31. december 2011 (se Kommissionens afgørelse af 27. juni 2011 i statsstøttesag SA.33153 (2011/N) om den femte forlængelse af den græske bankstøtteordning, »Fifth prolongation of the Support measures for the credit Institutions in Greece« (EUT C 274 af 17.9.2011, s. 6)). Den 6. februar 2012 godkendte Kommissionen en forlængelse af støtteforanstaltningerne indtil 30. juni 2012 (se Kommissionens afgørelse af 6. februar 2012 i statsstøttesag SA.34149 (2011/N) om den sjette forlængelse af den græske bankstøtteordning, »Sixth prolongation of the Support Measures for the Credit Institutions in Greece« (EUT C 101 af 4.4.2012, s. 2)). Den 6. juli 2012 godkendte Kommissionen endnu en forlængelse af støtteforanstaltningerne indtil 31. december 2012 (se Kommissionens afgørelse af 6. juli 2012 i statsstøttesag SA.35002 (2012/N) om forlængelse af den græske bankstøtteordning — Grækenland, »Prolongation of the Support Scheme for Credit Institutions in Greece« (EUT C 77 af 15.3.2013, s. 14)). Den 22. januar 2013 godkendte Kommissionen en forlængelse af garantiordningen og obligationslåneordningen indtil 30. juni 2013 (se Kommissionens afgørelse af 22. januar 2013 i statsstøttesag SA.35999 (2012/N) — Grækenland, »Prolongation of the Guarantee Scheme and the Bond Loan Scheme for Credit Institutions in Greece« (EUT C 162 af 7.6.2013, s. 6)). Den 25. juli 2013 godkendte Kommissionen en forlængelse af garantiordningen og obligationslåneordningen indtil 31. december 2013 (se Kommissionens afgørelse af 25. juli 2013 i statsstøttesag SA.36956 (2013/N) — Grækenland, »Prolongation of the Guarantee Scheme and the Bond Loan Scheme for Credit Institutions in Greece« (EUT C 141 af 9.5.2014, s. 3)). Den 14. januar 2014 godkendte Kommissionen en forlængelse af garantiordningen og obligationslåneordningen indtil 30. juni 2014 (se Kommissionens afgørelse af 14. januar 2014 i statsstøttesag SA.37958 (2013/N) — Grækenland, »Prolongation of the Guarantee Scheme and the Bond Loan Scheme for Credit Institutions in Greece« (endnu ikke offentliggjort i EUT)).

([3]) Se Kommissionens afgørelse af 27. juli 2012 i statsstøttesag SA.34823 (2012/C) (ex 2012/NN) om den græske finansielle stabiliseringsfonds rekapitalisering af Alpha Bank, »Recapitalisation Alpha Bank by the Hellenic Financial Stability Fund« (EUT C 357 af 20.11.2012, s. 36).

([4]) Pressemeddelelse fra stabilitetsfonden af 24. december 2012: http://www.hfsf.gr/files/press_release_20121224_en.pdf.

([5]) Disse foranstaltninger blev registreret af Kommissionen som sag SA.36004 (2013/NN).

(12) I maj 2013 bekendtgjorde banken den vellykkede gennemførelse af udstedelsen af tegningsrettigheder for i alt 457,1 mio. EUR, og at alle aktier i en emission på yderligere 92,9 mio. EUR var afsat til private investorer. Den 3. juni 2013 konverterede stabilitetsfonden den første og anden tilførsel af brokapital til egenkapital og foretog en kapitaltilførsel på yderligere 1 079 mio. EUR til banken (i det følgende benævnt »rekapitaliseringen foråret 2013«).

(13) Den 19. december 2013 fremsendte de græske myndigheder oplysninger til Kommissionen om vilkårene for rekapitaliseringen foråret 2013.

(14) Den 12. juni 2014 indsendte de græske myndigheder en endelig omstruktureringsplan for banken (i det følgende benævnt »omstruktureringsplanen«) til Kommissionen. Samme dag fremsendte de oplysninger om den statsgaranterede ELA. De anførte, at de agtede fortsat at yde banken denne likviditetsstøtte samt statsgarantier for gældsinstrumenter og statsobligationslån i henhold til den græske bankstøtteordning ([6]).

(15) Kommissionen har afholdt talrige møder og telefonkonferencer og udvekslet mange e-mails med repræsentanter for de græske myndigheder og banken.

(16) Grækenland accepterer, at nærværende afgørelse undtagelsesvis kun vedtages på engelsk.

1.2. SAGSFORLØB VEDRØRENDE DEN STATSLIGE STØTTE, DER ER TILDELT DE TRE ANDELSBANKER

(17) Den 3. december 2013 oplyste Grækenland Kommissionen om den forventede afvikling af de tre andelsbanker (i det følgende benævnt »de tre andelsbanker«), nemlig Cooperative Bank of Dodecanese (»banken for Dodekanesерne«), Cooperative Bank of Evia (»banken for Evia«) og Cooperative Bank of Western Macedonia (»banken for Vestmakedonien«).

(18) Den 4. december 2013 anmodede Kommissionens tjenestegrene Grækenland om oplysninger om den forventede afvikling af de tre andelsbanker.

(19) Den 5. december 2013 fremsendte Grækenland de ønskede oplysninger til Kommissionens tjenestegrene.

(20) Den 8. december 2013 foretog den græske nationalbank afviklingen af de tre andelsbanker og overførslen af de tre andelsbankers udvalgte forpligtelser til banken.

(21) Den 17. december 2013 anmeldte Grækenland den statsstøtte, der blev ydet i forbindelse med afviklingen af de tre andelsbanker.

2. **BESKRIVELSE**

2.1. BANKEN OG DENS VANSKELIGHEDER

2.1.1. **Den græske banksektors situation generelt**

(22) Grækenlands bruttonationalprodukt (BNP) faldt med 20 % fra 2008 til 2012 som vist i tabel 1. Som følge heraf oplevede de græske banker en hastigt stigende misligholdelsesprocent på lån ydet til græske husholdninger og virksomheder ([7]). Denne udvikling har været en belastning for de græske bankers aktivbeholdninger og skabt et øget behov for kapital.

Tabel 1

Real BNP-vækst i Grækenland, 2008-2013

Grækenland	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Real BNP-vækst, %	– 0,2	– 3,1	– 4,9	– 7,1	– 7,0	– 3,9

Kilde: Eurostat:http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00115.

([6]) Anmeldelsen blev registreret under nr. SA.34823 (2012/C) (ex 2012/NN).

([7]) Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Økonomiske og Finansielle Anliggender. *The Second Economic Adjustment Programme for Greece — March 2012*, s. 17, findes på: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2012/pdf/ocp94_en.pdf.

(23) Desuden iværksatte Grækenland i februar 2012 en obligationsombytning for den private sektor kaldet »Private Sector Involvement« (i det følgende benævnt »PSI-programmet«). En række græske banker deltog i PSI-programmet, hvorunder den græske regering tilbød eksisterende private obligationsejere nye værdipapirer (herunder nye græske statsobligationer (GSO'er), værdipapirer med BNP-afhængigt udbytte og PSI-obligationer udstedt af den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet (EFSF)) i bytte for eksisterende græske statsobligationer med en nominel nedskrivning på 53,5 % og længere løbetider ([8]). De græske myndigheder bekendtgjorde resultaterne af denne obligationsombytning den 9. marts 2012 ([9]). Ombytningen resulterede i betydelige tab for obligationsejerne (skønnet af den græske nationalbank til et tab for de græske banker på gennemsnitligt 78 % af den pålydende værdi af gamle græske statsobligationer) og et deraf følgende kapitalbehov, som blev bogført med tilbagevirkende kraft i de græske bankers 2011-regnskaber.

Tabel 2

Samlede PSI-tab hos de største græske banker (mio. EUR)

Banker	Pålydende værdi Pålydende værdi af GSO'er (1)	Pålydende værdi af statslige lån (2)	Samlet pålydende værdi (3) = (1) + (2)	PSI-tab på GSO'er (4)	PSI-tab på statslige lån (5)	Samlet bruttotab på PSI (6) = (4) + (5)	Samlet bruttotab på PSI/CT1 ([1]) (dec. 2011) (/%)	Samlet bruttotab på PSI/samlede aktiver (dec. 2011) (%)
NBG	13 748	1 001	14 749	10 985	751	11 735	161,0	11,0
Eurobank	7 001	335	7 336	5 517	264	5 781	164,5	7,5
Alpha	3 898	2 145	6 043	3 087	1 699	4 786	105,7	8,1
Piraeus	7 063	280	7 343	5 686	225	5 911	226,0	12,0
Emporiki	351	415	766	270	320	590	40,3	2,7

Kilde: Bank of Greece, *Report on the Recapitalisation and the Restructuring of the Greek Banking Sector*, december 2012, s. 14.
([1]) En banks egentlige kernekapital (CT1) er en af de lovpligtige kapitalangivelser, som der føres tilsyn med i banksektoren i overensstemmelse med kapitalkravsdirektivet.

(24) Eftersom de græske banker manglede betydelig kapital som følge af PSI-programmet og den fortsatte recession, blev der stillet midler til rådighed for disse bankers rekapitalisering i medfør af memorandummet om økonomisk politik og finanspolitik (Memorandum of Economic and Financial Policies, i det følgende benævnt »MEFP«) af 11. marts 2012 under det andet tilpasningsprogram for Grækenland, indgået mellem den græske regering, Den Europæiske Union, Den Internationale Valutafond (IMF) og Den Europæiske Centralbank (ECB). De græske myndigheder anslog bankernes samlede rekapitaliseringsbehov og afviklingsomkostninger, der skulle finansieres i henhold til programmet, til 50 mia. EUR ([10]). Dette beløb blev beregnet på grundlag af en stresstest udført af den græske nationalbank fra december 2011 til udgangen af december 2014 (i det følgende benævnt »2012-stresstesten«), som var baseret på Blackrocks prognose for tab på lån ([11]). Midlerne til rekapitaliseringen af de græske banker udbetales gennem stabilitetsfonden. Tabel 3 viser en oversigt over beregningen af kapitalbehovet hos de største græske banker, jf. 2012-stresstesten.

([8]) Se afsnit II »The restructuring of the Greek Sovereign Debt« i *Report on the Recapitalisation and Restructuring of the Greek Banking Sector*, Bank of Greece, december 2012, på: http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/Report_on_the_recapitalisation_and_restructuring.pdf.
([9]) Pressemeddelelse fra finansministeriet af 9. marts 2012: http://www.pdma.gr/attachments/article/80/9%20MARCH%202012%20-%20RESULTS.pdf.
([10]) Se fodnote 7, s. 106.
([11]) Se fodnote 8.

Tabel 3

Stresstest 2012: De største græske bankers kapitalbehov (mio. EUR)

Banker	Reference-CT1 (dec. 2011) (1)	Samlet bruttotab på PSI (dec. 2011) (2)	Hensættelser vedrørende PSI (juni 2011) (3)	Prognoser for akkumuleret bruttotab for kreditrisiko (4)	Hensættelser til tab på lån (dec. 2011) (5)	Intern kapitaldannelse (6)	Mål-CT1 (dec. 2014) (7)	Kapitalbehov (8) = (7) - [(1) + (2) + (3) + (4) + (5) + (6)]
NBG	7 287	– 11 735	1 646	– 8 366	5 390	4 681	8 657	9 756
Eurobank	3 515	– 5 781	830	– 8 226	3 514	2 904	2 595	5 839
Alpha	4 526	– 4 786	673	– 8 493	3 115	2 428	2 033	4 571
Piraeus	2 615	– 5 911	1 005	– 6 281	2 565	1 080	2 408	7 335
Emporiki	1 462	– 590	71	– 6 351	3 969	114	1 151	2 475
Postbank (TT Bank)	557	– 3 444	566	– 1 482	1 284	– 315	903	3 737

Kilde: Bank of Greece, *Report on the Recapitalisation and the Restructuring of the Greek Banking Sector,* december 2012, s. 8.

(25) Ifølge MEFP vil banker, der indsender planer for rentabel kapitalisering, få lejlighed til at ansøge om og modtage offentlig støtte på en måde, som bevarer den private sektors incitamenter til at tilføre kapital og dermed minimere byrden for skatteborgerne ([12]). Den græske nationalbank mente, at kun de fire største banker havde indsendt planer for rentabel kapitalisering (Eurobank, National Bank of Greece, Piraeus Bank og Alpha Bank) ([13]). De modtog den første tilførsel af brokapital fra stabilitetsfonden i maj 2012.

(26) De nationale indlån i bankerne i Grækenland faldt med i alt 37 % fra udgangen af 2009 til juni 2012 som følge af recessionen og den politiske usikkerhed, og bankerne måtte derfor betale mere i indlånsrente for at holde på indskuddene. Indlånsomkostningerne steg og indskrænkede bankernes nettorentemarginal. Da de græske banker blev udelukket fra engrosfinansieringsmarkederne, blev de fuldstændig afhængige af finansiering fra Eurosystemet ([14]), hvoraf en stigende del var statsgaranteret ELA ydet af den græske nationalbank.

(27) Den 3. december 2012 iværksatte Grækenland et tilbagekøbsprogram for de nye GSO'er, som investorerne havde modtaget i forbindelse med PSI-programmet, til kurser fra 30,2 til 40,1 i forhold til den nominelle værdi ([15]). De græske banker deltog i dette tilbagekøbsprogram, som udløste yderligere tab på deres balance, idet det regnskabsmæssige tab (dvs. forskellen mellem markedsværdien og den nominelle værdi), der blev bogført på de nye GSO'er i forbindelse med PSI-programmet, for hovedpartens vedkommende var definitivt og uigenkaldeligt ([16]).

(28) I december 2012 modtog de fire største græske banker endnu en tilførsel af brokapital fra stabilitetsfonden.

(29) I foråret 2013 blev brokapitalen til de fire banker konverteret til en permanent rekapitalisering i form af ordinære aktier og med stabilitetsfonden som hovedaktionær og ejer af over 80 % af aktiekapitalen i hver af de fire banker. Stabilitetsfonden modtog aktier uden stemmeret fra de banker, som det lykkedes at tiltrække en forud fastsat mængde privat kapital (banken, Piraeus Bank S.A. og National Bank of Greece S.A.), mens de private investorer fik warrants på stabilitetsfondens aktier.

([12]) Se fodnote 7, s. 104.
([13]) Se fodnote 8.
([14]) Den Europæiske Centralbank og de nationale centralbanker udgør tilsammen Eurosystemet, som er euroområdets centralbanksystem.
([15]) Pressemeddelelse fra finansministeriet af 3. december 2012: http://www.pdma.gr/attachments/article/248/Press%20Release%20-%20December%2003.pdf. Dette tilbagekøb af landets egen gæld til en kurs, der lå langt under den pålydende værdi, gav Grækenland en betydelig gældsreduktion.
([16]) Hvis tilbagekøbet ikke var foretaget, kunne markedsværdien af disse nye GSO'er være steget afhængigt af udviklingen i markedsparametre såsom rentesatser og sandsynligheden for Grækenlands misligholdelse.

(30) I juli 2013 engagerede den græske nationalbank en rådgiver til at udføre en diagnostisk undersøgelse af alle græske bankers udlånsportefølje. Denne rådgiver udarbejdede prognoser for tab på lån (i tabellen benævnt »PTL«) for alle de græske bankers nationale udlånsporteføljer samt for lån med græsk risiko i udenlandske filialer og datterselskaber over en tidshorisont på 3,5 år og på lånenes fulde løbetid. Analysen omfattede prognoser for tab på lån i to makroøkonomiske scenarier, et referencescenarie og et negativt scenarie. Prognoserne for tab på lån i udenlandske udlånsporteføljer blev vurderet af den græske nationalbank ved hjælp af input fra rådgiveren.

(31) På baggrund af rådgiverens vurdering af prognoserne for tab på lån gennemførte den græske nationalbank i efteråret 2013 endnu en stresstest (i det følgende benævnt »2013-stresstesten«) for at vurdere, hvor solide de græske bankers kapitalstilling var, både i et referencescenarie og et negativt scenarie. Den græske nationalbank foretog en vurdering af kapitalbehovet med teknisk bistand fra en anden rådgiver.

(32) De centrale elementer i kapitalbehovsvurderingen i 2013-stresstesten var i) prognoserne for tab på lån ([17]) for bankernes udlånsportefølje på et konsolideret grundlag for græsk risiko og udenlandsk risiko fratrukket eksisterende lånereserver og ii) den anslåede driftsrentabilitet hos bankerne i perioden juni 2013 til december 2016 baseret på en konservativ justering af omstruktureringsplanerne, som var indsendt til den græske nationalbank i løbet af fjerde kvartal af 2013. Tabel 4 viser en oversigt over beregningen af kapitalbehovet hos de største græske banker, der er foretaget på et konsolideret grundlag ifølge referencescenariet i denne 2013-stresstest.

Tabel 4

Stresstest 2013: Kapitalbehovet hos de græske banker, beregnet på et konsolideret grundlag i referencescenariet (mio. EUR)

Banker	Reference-CT1 (juni 2013) (1)	Hensættelser til tab på lån (juni 2013) (2)	PTL for græsk risiko (3)	PTL for udenlandsk risiko ([1]) (4)	Intern kapitaldannelse (5)	Stresstest-CT1 (dec. 2016) (6)	Kapitalbehov (7) = (6) - (1) - (2) - (3) - (4) - (5)
NBG ([2])	4 821	8 134	– 8 745	– 3 100	1 451	4 743	2 183
Eurobank ([3])	2 228	7 000	– 9 519	– 1 628	2 106	3 133	2 945
Alpha	7 380	10 416	– 14 720	– 2 936	4 047	4 450	262
Piraeus	8 294	12 362	– 16 132	– 2 342	2 658	5 265	425
Attica	225	403	– 888	0	106	243	397
Panellinia	61	66	– 237	0	– 26	31	169

Kilde: Bank of Greece, *2013 Stress Test of the Greek Banking Sector*, marts 2014, s. 42.

([1]) Virkningen af PTL for udenlandsk risiko blev beregnet efter udenlandsk skat og under hensyntagen til de tilsagn angående afhændelser, som Grækenland foreslog GD for Konkurrence på det tidspunkt.

([2]) NBG's hensættelser til tab på lån pr. 30. juni 2013 proforma for First Business Banks og Probanks hensættelser.

([3]) Eurobanks hensættelser til tab på lån pr. 30. juni 2013 proforma for hensættelserne i New Hellenic Postbank og New Proton Bank, som blev købt i august 2013.

(33) Den 6. marts 2014 bekendtgjorde den græske nationalbank resultatet af 2013-stresstesten og anmodede bankerne om inden medio april 2014 at indsende deres planer for rejsning af kapital til dækning af kapitalbehovet i referencescenariet.

(34) Fra ultimo marts 2013 til primo maj 2014 rejste bankerne kapital.

([17]) Inklusive det forventede tab på nye lån udstedt i Grækenland i perioden juni 2013 til december 2016.

2.1.2. **Støttemodtageren**

(35) Banken yder generelle banktjenester, primært i Grækenland og Sydøsteuropa (Cypern, Rumænien, Bulgarien, Serbien, Albanien og Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien (FYROM)) samt i Det Forenede Kongerige. Den tilbyder den fulde vifte af bank- og finansprodukter og tjenesteydelser til private såvel som erhvervslivet. Den driver detail- og forretningsbankvirksomhed og private banking, formueforvaltning, likviditetsstyring og investeringsbankvirksomhed. Banken er etableret i Grækenland, og dens aktier noteres på Athens fondsbørs. Den 30. september 2012 beskæftigede banken i alt 17 119 personer, hvoraf omtrent en tredjedel var ansat i det sydøstlige Europa og i Det Forenede Kongerige, mens de resterende to tredjedele var ansat i Grækenland ([18]).

(36) Banken deltog i PSI-programmet og ombyttede GSO'er og statslige lån med en pålydende værdi af 6 043 mio. EUR. Dens samlede PSI-relaterede omkostninger beløb sig til ca. 4 786 mio. EUR før skat og blev fuldt ud bogført i 2011-regnskaberne ([19]). Under tilbagekøbsprogrammet i december 2012 solgte banken de nye GSO'er, den havde modtaget i forbindelse med PSI, til en meget lavere kurs end den nominelle værdi. Med dette salg udmøntedes bankens tab på de nye GSO'er.

(37) Bankens nøgletal i december 2010, december 2011, december 2012 og december 2013 (konsoliderede data) vises i tabel 5.

Tabel 5

Alpha Banks nøgletal 2010, 2011, 2012 og 2013

Driftsregnskab (mio. EUR)	2010	2011	2012	Proforma 2012 (inkl. Emporiki)	2013 (inkl. Emporiki)
Nettorenteindtægter	1 819	1 784	1 397	1 755	1 658
Driftsindtægter i alt	2 249	2 283	1 506	1 826	2 344
Driftsudgifter i alt	– 1 148	– 1 096	– 1 179	– 1 746	– 1 426
Indtægter før hensættelser	1 101	1 187	327	80	918
Tab ved værdiforringelser til dækning af kreditrisiko	– 885	– 1 130	– 1 669	– 2 802	– 1 923
Tab ved værdiforringelser på GSO'er og PSI-berettigede lån	—	– 4 789	—	—	—
Negativ goodwill					3 283
Nettofortjeneste/tab	86	– 3 810	– 1 086	ikke relevant	2 922
Udvalgte nøgletal (mio. EUR)	2010	2011	2012	Proforma 2012 (inkl. Emporiki)	2013 (inkl. Emporiki)
Samlet tilgodehavende hos kunder (lån og forskud) (netto)	49 305	44 876	40 495	55 459	51 678
Indskud	38 293	29 399	28 451	41 348	42 485
Aktiver i alt	66 798	59 148	58 357	76 518	73 697

([18]) http://www.alpha.gr/files/investorrelations/IFRS_Alphagroup_Q3_2013_en.pdf.
([19]) Se tabel 2.

Udvalgte nøgletal (mio. EUR)	2010	2011	2012	Proforma 2012 (inkl. Emporiki)	2013 (inkl. Emporiki)
Egenkapital i alt ([1])	5 784	1 966	773	3 423	8 312

Kilder: 2013: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/Deltio_Typou_20140310EN.pdf
Proforma 2012: Omstruktureringsplan for Alpha Bank, juni 2014, s. 24.
2012 og 2011: Finansielle resultater 2012 — Konsoliderede årsregnskaber: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/IFRS_Alphagroup_FY_2012_en.pdf
2010: Finansielle resultater 2011 — Konsoliderede årsregnskaber: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/IFRS_Alphagroup_FY_2011_en.pdf.

([1]) I 2010, 2011 og 2012 omfatter disse egenkapitalbeløb præferenceaktier for i alt 940 mio. EUR tildelt af Grækenland i 2009, mens beløbene i 2012 ikke omfatter de to tilførsler af brokapital, som banken fik i 2012, til en værdi af 2 942 mio. EUR. Egenkapitalen i 2013 omfatter den fulde rekapitalisering fra stabilitetsfonden og private investorer i 2012 og 2013, som i alt beløber sig til 4 571 mio. EUR.

(38) Tabel 5 illustrerer, at banken ud over de enorme tab, den bogførte i 2011 på grund af PSI-programmet (4 786 mio. EUR ([20])), led under vigende indtjening (bl.a. på grund af de højere indlånsomkostninger) og store og stigende værdiforringelser på sin udlånsportefølje i Grækenland og i udlandet. Bankens likviditetsstilling blev hårdt ramt af indlånsflugten, og forholdet mellem udlån og indlån nåede 152 % pr. 31. december 2011 ([21]), mens 34 % af dens balance blev finansieret af Eurosystemet pr. samme dato ([22]).

(39) Ifølge 2013-stresstesten anslog den græske nationalbank bankens kapitalbehov til 262 mio. EUR i referencescenariet.

(40) I marts 2014 foretog banken en kapitalforøgelse på 1,2 mia. EUR til dækning af det i betragtning 39 nævnte kapitalbehov og til tilbagekøb af præferenceaktier for 940 mio. EUR, som Grækenland ejede ([23]). I modsætning til Eurobanks kapitalforøgelse i april 2014 forpligtede stabilitetsfonden sig ikke til i tilfælde af manglende privat efterspørgsel at tilføre kapital i forbindelse med denne forøgelse. Bankens kapitalforøgelse blev opnået i form af en emission til internationale investorer uden fortegningsret og en offentlig aktieemission i Grækenland. Tegningskursen blev fastsat til 0,66 EUR pr. aktie.

(41) Efter kapitalforøgelsen bekendtgjorde banken den 17. april 2014, at den havde indløst Grækenlands præferenceaktier for et samlet beløb på 940 mio. EUR.

2.2. BANKENS ERHVERVELSE AF GRÆSKE BANKAKTIVITETER

2.2.1. **Køb af Emporiki Bank**

(42) Emporiki Bank blev stiftet i 1882.

(43) I 2000 erhvervede Crédit Agricole Group indledningsvis 6,7 % af aktierne i Emporiki Bank. I 2006 blev Emporiki Bank et datterselskab af Crédit Agricole, da denne erhvervede en kontrollerende andel og øgede sin aktiepost til 94,99 % i Emporiki Bank.

(44) Emporiki Bank drev detail-, forretnings- og investeringsbankvirksomhed, formueforvaltning, porteføljeforvaltning og finansielle tjenesteydelser i al almindelighed. Den tilbød sine tjenesteydelser i Grækenland gennem sit net af 323 filialer og i udlandet gennem sin filial i Cypern samt datterselskaber i Cypern, Bulgarien, Albanien og Rumænien ([24]). Den havde 4 230 ansatte pr. 31. december 2012.

(45) Banken deltog i PSI-programmet og ombyttede GSO'er og andre godkendte værdipapirer med en pålydende værdi af 766 mio. EUR. Som vist i tabel 2 beløb dens samlede PSI-relaterede omkostninger sig til ca. 590 mio. EUR før skat og blev fuldt ud bogført i 2011-regnskaberne. Som vist i tabel 3 blev Emporiki Banks kapitalbehov vurderet til 2 475 mio. EUR på baggrund af en stresstest, der blev udført i 2012 af den græske nationalbank for perioden 31. december 2011 til 31. december 2014, baseret på Blackrocks prognoser for tab på lån.

([20]) Se tabel 2.
([21]) Alpha Banks fremsendelse af oplysninger til Kommissionen, 25. juni 2013.
([22]) 2011 årsregnskaber: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/GROUP_IAS_FY_2011_en1.pdf.
([23]) Se afsnit 2.3.1.2 Statslig rekapitalisering ydet i henhold til rekapitaliseringsforanstaltningen.
([24]) Emporiki Banks konsoliderede årsregnskaber pr. 31. december 2011, s. 9.

(46) Den 12. oktober 2012 gav stabilitetsfonden sit samtykke til, at banken købte Emporiki Bank af Crédit Agricole.

(47) Den 16. oktober 2012 undertegnede Crédit Agricole og banken »aktiekøbsaftalen af 16. oktober 2012 mellem Crédit Agricole S.A. og Alpha Bank S.A. om salg og køb af Emporiki Bank of Greece S.A.«. Efter en due diligence-undersøgelse tilførte Crédit Agricole et samlet kapitalbeløb på 2 893 mio. EUR og tegnede hele den mængde konvertible obligationer, som banken udstedte for i alt 150 mio. EUR ([25]). Banken skulle herefter købe den fuldt ud rekapitaliserede Emporiki Bank for 1 EUR. I henhold til aktiekøbsaftalen købte banken ikke Emporiki Banks udenlandske datterselskaber, som forblev Crédit Agricoles ejendom, med undtagelse af den cypriotiske filial, som udgjorde en andel på 0,5 mia. EUR af aktiverne, og som indgik i det i købsaftalen definerede omfang.

(48) Den 31. december 2012 efter Crédit Agricoles rekapitalisering var Emporiki Banks kapitalgrundlag 17,6 %, mens dens kapitalprocent var 13,5 %.

(49) Den 1. februar 2013 bekendtgjorde banken, at den havde fået overdraget hele Emporiki Banks aktiekapital ([26]).

(50) Emporiki Banks nøgletal i december 2010, december 2011, december 2012 og januar 2013 vises i tabel 6.

Tabel 6

Emporiki Banks nøgletal 2010, 2011, 2012 og januar 2013

Mia. EUR	31. december 2010 (konsolideret)	31. december 2011 (konsolideret)	December 2012 (omfang købt af banken)	Januar 2013 (omfang købt af banken)
Aktiver i alt	26,78	21,7	19,5	18,2
Samlet tilgodehavende hos kunder (lån og forskud) (brutto)	24	23,48	19,85	19,8
Hensættelser	2,8	4,4	5	5
Kundernes tilgodehavender	12,2	11,3	12,68	12,9
Finansiering fra Eurosystemet	0,3	1,77	1,2	1,2
Egenkapital i alt	0,9	0,9	1,73	2,3
Tab efter skat	– 0,87	– 1,76	– 1,5	
Nettoudlån/-indlån	173,8 %	169,1 %	117,2 %	114,1 %

Kilder: Januar 2013: Alpha Bank årsregnskab 2012, udgave af 27. marts 2013 (online: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/2012_FY_Financial_Report1.pdf)
December 2012: Nøgleindikatorer for Alpha Bank og Emporiki Bank, online: http://www.alpha.gr/page/default.asp?id=9&la=2
2011 og 2010: Emporiki Banks konsoliderede årsregnskaber pr. 31. december 2011.

2.2.2. **Køb af de tre andelsbankers udvalgte forpligtelser**

(51) Den 8. december 2013 besluttede den græske nationalbank at foretage en afvikling af de tre andelsbanker for henholdsvis Dodekaneserne, Evia og Vestmakedonien.

([25]) Se stabilitetsfondens årsregnskab: »HFSF Annual Financial report for the period from 1/1/2012 to 31/12/2012«, s. 8, på: http://www.hfsf.gr/files/hfsf_annual_report_2012_en.pdf.
([26]) http://www.alpha.gr/files/deltia_typou/Deltio_Typou_20130201EN.pdf.

(52) Den græske nationalbank iværksatte en købs- og overtagelsesprocedure ([27]), hvorved alle indskud, herunder interbankindskud, og fordringer og forpligtelser over for Hellenic Deposit and Investment Guarantee Fund (HDIGF), men ingen låneforpligtelser, ville blive overdraget til en køber. Den græske nationalbank kontaktede de fire systemisk vigtige græske banker, da der ifølge nationalbanken skulle overføres indskud til fuldt rekapitaliserede pengeinstitutter. Kun banken og Eurobank afgav den 5. december 2013 bindende tilbud. Den græske nationalbank valgte bankens tilbud som det foretrukne. Banken tilbød et beløb svarende til 2,1 % af de overførte indskud som vederlag.

2.2.2.1. *Banken for Dodekaneserne*

(53) Banken for Dodekaneserne blev stiftet i 1994.

(54) Den 22. juli 2013 anmodede den græske nationalbank banken for Dodekaneserne om at genoprette sin egentlige kernekapital. Banken for Dodekaneserne foretog en kapitalforøgelse gennem en offentlig emission af andelsaktier. Ifølge emissionsmeddelelsen blev den egentlige kernekapital i banken for Dodekaneserne på grundlag af dens egne finansoplysninger pr. 30. juni 2013 skønnet til 3,5 % og derfor under den græske nationalbanks mindstekrav til kapitalgrundlag. Imidlertid tiltrak emissionen ikke et tilstrækkeligt antal investorer.

(55) Den 8. december 2013 iværksatte den græske nationalbank derfor afviklingen af banken for Dodekaneserne. Dens licens blev tilbagekaldt, og den trådte i likvidation ([28]). En udvalgt række af banken for Dodekanesernes forpligtelser blev overført til banken ([29]). Ifølge den græske nationalbank ([30]) beløb dagsværdien af de overførte aktiver sig til ca. 6 mio. EUR, mens dagsværdien af de overførte passiver beløb sig til 255 mio. EUR. Der var således et udækket finansieringsbehov ([31]) på 249 mio. EUR. Det udækkede finansieringsbehov blev dækket af stabilitetsfonden i henhold til artikel 63D, stk. 13, i lov nr. 3601/2007. I december 2013 udbetalte stabilitetsfonden to tredjedele af det samlede udækkede finansieringsbehov, nemlig 166 mio. EUR, i EFSF-obligationer og gav tilsagn om, at de resterende 83 mio. EUR ville blive betalt, når det udækkede finansieringsbehov var endeligt fastlagt. Den 16. juni 2014 fastslog den græske nationalbank, at det endelige udækkede finansieringsbehov i banken for Dodekaneserne beløb sig til 258,5 mio. EUR. Stabilitetsfonden dækker den ikke udbetalte del af det udækkede finansieringsbehov.

(56) Pr. 30. september 2013 havde banken for Dodekaneserne 132 ansatte og 11 filialer. I forbindelse med afviklingen overtog banken ingen af filialerne i banken for Dodekaneserne, men anførte, at den ville opretholde en fysisk tilstedeværelse i områder, hvor der ikke fandtes overlapninger (nemlig på fire øer uden andre banker), ved at leje de fire små filialer, som blev forvaltet af likvidator. De ansatte i banken for Dodekaneserne blev afskediget, og nogle af dem genansat af banken.

2.2.2.2. *Banken for Evia*

(57) Banken for Evia blev stiftet i 1995.

(58) Den 22. juli 2013 anmodede den græske nationalbank banken for Evia om at genoprette sin egentlige kernekapitalprocent. Evia Bank foretog en kapitalforøgelse gennem en offentlig emission af andelsaktier. Ifølge emissionsmeddelelsen blev den egentlige kernekapital i banken for Evia på grundlag af dens egne finansoplysninger pr. 30. juni 2013 skønnet til 1,8 % og derfor under den græske nationalbanks mindstekrav til kapitalgrundlag. Imidlertid tiltrak emissionen ikke et tilstrækkeligt antal investorer.

(59) Den 8. december 2013 iværksatte den græske nationalbank derfor afviklingen af banken for Evia. Dens licens blev tilbagekaldt, og den trådte i likvidation ([32]). En udvalgt række af banken for Evias forpligtelser blev overført til banken ([33]). Ifølge den græske nationalbank ([34]) beløb dagsværdien af de overførte aktiver sig til 2 mio. EUR, mens dagsværdien af de overførte passiver beløb sig til 98 mio. EUR. Der var således et udækket finansieringsbehov på 96 mio. EUR. Det udækkede finansieringsbehov blev dækket af stabilitetsfonden i henhold til artikel 63D, stk. 13, i lov nr. 3601/2007. I december 2013 udbetalte stabilitetsfonden to tredjedele af det samlede udækkede finansieringsbehov, nemlig 64 mio. EUR, i EFSF-obligationer og lovede, at de resterende 32 mio. EUR ville blive betalt, når

([27]) En købs- og overtagelsesprocedure er en procedure for afvikling af en juridisk enhed, som består i at identificere denne enheds aktiver og passiver af høj kvalitet og bortauktionere dem med henblik på at overføre dem til et rentabelt selskab.
([28]) Se den græske nationalbanks kredit- og forsikringskommissions beslutning 97/3/8.2.2013.
([29]) Se den græske nationalbanks afviklingsforanstaltningskommissions beslutning 14/4/8.12.2013.
([30]) Se den græske nationalbanks afviklingsforanstaltningskommissions beslutning 14/5/8.12.2013.
([31]) Udtrykket »udækket finansieringsbehov« kan være vildledende, da det beskriver en kapitalstøtteforanstaltning og ikke likviditetsstøtte.
([32]) Se den græske nationalbanks kredit- og forsikringskommissions beslutning 97/2/8.2.2013.
([33]) Se den græske nationalbanks afviklingsforanstaltningskommissions beslutning 14/1/8.12.2013.
([34]) Se den græske nationalbanks afviklingsforanstaltningskommissions beslutning 14/2/8.12.2013.

det udækkede finansieringsbehov var endeligt fastlagt. Den 16. juni 2014 fastslog den græske nationalbank, at det endelige udækkede finansieringsbehov i banken for Evia beløb sig til 105 mio. EUR. Stabilitetsfonden dækker den ikke udbetalte del af det udækkede finansieringsbehov.

Pr. 30. september 2013 havde banken for Evia 59 ansatte og fire filialer. Banken overtog ingen af filialerne i banken for Evia. De ansatte i banken for Evia blev afskediget, og nogle af dem genansat af banken.

2.2.2.3. *Banken for Vestmakedonien*

(60) I 1995 stiftedes Kozani præfekturs andelsselskab til udviklingskredit. I 2008 skiftede andelsselskabet navn til Cooperative Bank of Western Macedonia.

(61) Den 22. juli 2013 anmodede den græske nationalbank banken for Vestmakedonien om at genoprette sin egentlige kernekapital. Banken for Vestmakedonien foretog en kapitalforøgelse gennem en offentlig emission af andelsaktier. Ifølge emissionsmeddelelsen blev den egentlige kernekapital i banken for Vestmakedonien på grundlag af dens egne finansoplysninger pr. 30. september 2013 skønnet til - 11 % og derfor under den græske nationalbanks mindstekrav til kapitalgrundlag. Imidlertid tiltrak emissionen ikke et tilstrækkeligt antal investorer.

(62) Den 8. december 2013 iværksatte den græske nationalbank derfor afviklingen af banken for Vestmakedonien. Dens licens blev tilbagekaldt, og den trådte i likvidation ([35]). En udvalgt række af banken for Vestmakedoniens forpligtelser blev overført til banken ([36]). Ifølge den græske nationalbank ([37]) beløb dagsværdien af de overførte aktiver sig til 2 mio. EUR, mens dagsværdien af de overførte passiver beløb sig til 84 mio. EUR. Der var således et udækket finansieringsbehov på 82 mio. EUR. Det udækkede finansieringsbehov blev dækket af stabilitetsfonden i henhold til artikel 63D, stk. 13, i lov nr. 3601/2007. I december 2013 udbetalte stabilitetsfonden to tredjedele af det samlede udækkede finansieringsbehov, nemlig 55 mio. EUR, i EFSF-obligationer og lovede, at de resterende 27 mio. EUR ville blive betalt, når det udækkede finansieringsbehov var endeligt fastlagt.

(63) Pr. 30. september 2013 havde banken for Vestmakedonien 36 ansatte og tre filialer. Banken overtog ingen af filialerne i banken for Vestmakedonien. De ansatte i banken for Vestmakedonien blev afskediget, og nogle af dem genansat af banken.

(64) Nøgletallene for de tre andelsbanker fremgår af tabel 7.

Tabel 7

Nøgletal for de tre andelsbanker (mio. EUR)

	(A)	(B)	(C)	(D) = (B) - (A)	(E) = 2,1 %* (C)
	Dagsværdi af overførte aktiver	Dagsværdi af overførte passiver	*heraf overførte indskud*	Oprindeligt udækket finansieringsbehov	Vederlag (2,1 % af overførte indskud)
Banken for Dodekaneserne	6	255	*255*	249	5
Banken for Evia	2	98	*95*	96	2
Banken for Vestmakedonien	2	84	*82*	82	2
I alt				**427**	**9**

Kilder: Den græske nationalbanks kredit- og forsikringskommissions beslutning 97/1, 97/2, 97/3 af 8.2.2013.
Den græske nationalbanks afviklingsforanstaltningskommissions beslutning 14/1, 14/2, 14/3, 14/4, 14/5, 14/6, 14/7, 14/8 af 8.12.2013.

([35]) Se den græske nationalbanks kredit- og forsikringskommissions beslutning 97/1/8.2.2013.
([36]) Se den græske nationalbanks afviklingsforanstaltningskommissions beslutning 14/7/8.12.2013.
([37]) Se den græske nationalbanks afviklingsforanstaltningskommissions beslutning 14/8/8.12.2013.

2.2.3. **Køb af Citibank Greece**

(65) Citibank International blev stiftet i 1812. Citibank etablerede sig i Grækenland i 1964, primært med kunder inden for søfart og erhvervsliv. I 1980 begyndte Citibank Greece også at drive detailbankvirksomhed. Citibank Greece driver i dag forretning på både privat- og erhvervskundemarkedet og har et net af 20 filialer i hele landet.

(66) Den 29. maj 2014 modtog stabilitetsfonden en anmodning fra banken om samtykke til køb af Citibank Greece, herunder Diners Club Greece (i det følgende benævnt »Diners«) ([38]).

(67) Banken udtrykte sin hensigt om at overtage Citibanks græske aktiviteter, herunder udlån til kunder (for en nettosum af 442 mio. EUR og 1 115 mio. EUR i misligholdte lån), kundeindlån (i alt 1 067 mio. EUR), forvaltede aktiver (1 186 mio. EUR), detailbankfilialerne, ATM-nettet ([39]) og medarbejderne ([40]). Desuden anførte banken, at den ville købe hele den ordinære aktiekapital i Diners.

(68) Prisen er fastsat til 2 mio. EUR.

(69) Den 5. juni 2014 gav stabilitetsfonden sit samtykke til bankens køb af Citibank Greece.

2.3. STØTTEFORANSTALTNINGER

2.3.1. **Støtteforanstaltninger bevilget til banken i henhold til den græske bankstøtteordning (foranstaltning L1 og A)**

(70) Banken har fået flere former for støtte i henhold til den græske bankstøtteordnings rekapitaliseringsforanstaltning, garantiforanstaltning og foranstaltning med statsobligationslån.

2.3.1.1. *Statslig likviditetsstøtte ydet i henhold til garantiforanstaltningen og foranstaltningen med statsobligationslån (foranstaltning L1)*

(71) Banken har modtaget og modtager fortsat støtte i henhold til garantiforanstaltningen og foranstaltningen med statsobligationslån. Denne støtte vil i denne afgørelse blive betegnet som »foranstaltning L1«. Pr. 30. november 2011 beløb garantierne til banken sig til ca. 14,0 mia. EUR. Pr. 30. september 2011 havde banken modtaget statsobligationslån for 1,6 mia. EUR ([41]).

(72) I omstruktureringsplanen for banken, som de græske myndigheder fremsendte til Kommissionen den 12. juni 2014, angav de græske myndigheder, at de havde til hensigt at fortsætte med at yde garantier og statsobligationslån i henhold til ordningen i omstruktureringsperioden.

2.3.1.2. *Statslig rekapitalisering ydet i henhold til rekapitaliseringsforanstaltningen (foranstaltning A)*

(73) I maj 2009 modtog banken en kapitaltilførsel på 940 mio. EUR (foranstaltning A) i henhold til rekapitaliseringsforanstaltningen i den græske bankstøtteordning. Denne kapitaltilførsel svarede til ca. 2 % af bankens risikovægtede aktiver ([42]) på det pågældende tidspunkt.

(74) Rekapitaliseringen skete med præferenceaktier tegnet af Grækenland og med en udbyttebetaling på 10 % og en løbetid på fem år.

(75) Banken indløste præferenceaktierne den 17. april 2014 som beskrevet i betragtning 41.

2.3.2. **Statsgaranteret ELA (foranstaltning L2)**

(76) Likviditetsstøtte i nødsituationer (ELA) er en ekstraordinær foranstaltning, der sætter et solvent pengeinstitut, som står over for midlertidige likviditetsproblemer, i stand til at modtage finansiering fra Eurosystemet, uden at en sådan transaktion er en del af den fælles pengepolitik. Den rente, som et sådant pengeinstitut betaler for likviditetsstøtte i nødsituationer, er […] (*) basispoint højere end den rente, det betaler for den almindelige centralbankbaserede refinansiering.

([38]) Diners Club International er et kreditkortselskab, som blev stiftet i 1950 og etableret i Grækenland i 1959. Diners Club Greece ejes af Citibank International og Citibank Overseas Investment Corporation.
([39]) ATM (Automated Teller Machine): pengeautomat.
([40]) De græske myndigheders oplysninger af 24. juni 2014.
([41]) Omstruktureringsplan for Alpha Bank, juni 2014, s. 64.
([42]) Risikovægtede aktiver er en lovbestemt samlebetegnelse for et pengeinstituts risikoeksponering og bruges af tilsynsførende myndigheder til at overvåge pengeinstitutters kapitalgrundlag.
(*) Forretningshemmelighed.

(77) Den græske nationalbank har ansvaret for ELA-programmet, hvilket betyder, at enhver omkostning og risiko ved tilvejebringelsen af likviditetsstøtte i nødsituationer bæres af den græske nationalbank. Grækenland udstedte til den græske nationalbank en statsgaranti, som gælder for summen af al likviditetsstøtte i nødsituationer, som nationalbanken har ydet ([43]). Vedtagelsen af artikel 50, stk. 7, i lov nr. 3943/2011 om ændring af artikel 65, stk. 1, i lov nr. 2362/1995 gav finansministeren mulighed for at udstede garantier på vegne af staten til den græske nationalbank for at beskytte dennes fordringer på kreditinstitutterne. De banker, der får likviditetsstøtte i nødsituationer, skal betale et garantigebyr til staten på […] basispoint.

(78) Pr. 31. december 2011 havde banken modtaget 6,7 mia. EUR i statsgaranteret ELA ([44]), mens beløbet pr. 31. december 2012 var 23,6 mia. EUR i statsgaranteret ELA ([45]).

2.3.3. **Støtteforanstaltninger bevilget til banken gennem stabilitetsfonden (foranstaltning B1, B2, B3 og B4)**

(79) Siden 2012 har banken fået støtte fra flere af stabilitetsfondens kapitalforanstaltninger. Tabel 8 giver et overblik over disse støtteforanstaltninger.

Tabel 8

Støtteforanstaltninger bevilget til banken gennem stabilitetsfonden

	Første tilførsel af brokapital — maj 2012	Anden tilførsel af brokapital — dec. 2012	Tilsagnserklæring — dec. 2012	Stabilitetsfondens deltagelse i rekapitaliseringen foråret 2013 — maj 2013
Foranstaltning	B1	B2	B3	B4
Beløb (mio. EUR)	1 900	1 042	1 629	4 021

2.3.3.1. *Første tilførsel af brokapital (foranstaltning B1)*

(80) Betragtning 14-32 til Alpha-indledningsafgørelsen ([46]) rummer en detaljeret beskrivelse af den første tilførsel af brokapital i maj 2012 (foranstaltning B1). Baggrunden for og de primære træk ved denne foranstaltning beskrives i nedenstående afsnit.

(81) Den 20. april 2012 afgav stabilitetsfonden en tilsagnserklæring til banken, hvorved den forpligtede sig til at deltage i bankens planlagte aktiekapitalforøgelse med et beløb på op til 1,9 mia. EUR.

(82) I henhold til foranstaltning B1 overførte stabilitetsfonden 1,9 mia. EUR i EFSF-obligationer til banken den 28. maj 2012 i overensstemmelse med bestemmelserne om tilførsler af brokapital i lov nr. 3864/2010 om oprettelse af stabilitetsfonden. EFSF-obligationerne, der blev overført til banken, var med variabel rente og løbetider på henholdsvis seks og ti år og udstedelsesdato den 19. april 2012. Kommissionen fastslog i betragtning 48 til Alpha-åbningsafgørelsen, at tilførslen af brokapital, som var afsluttet den 28. maj 2012, var led i gennemførslen af den forpligtelse, som var indgået i tilsagnserklæringen, og dermed en fortsættelse af den samme støtte. Begge beløb i tilsagnserklæringen og i den første tilførsel af brokapital var beregnet af den græske nationalbank for at sikre, at banken nåede en solvensgrad på 8 % pr. 31. december 2011, da tilførslen af brokapital blev bogført med tilbagevirkende kraft i bankens regnskaber. Som det ses i tabel 3 dækkede foranstaltning B1 kun en begrænset del af det samlede kapitalbehov, der blev identificeret i 2012-stresstesten. Det var meningen, at banken skulle rejse yderligere kapital gennem en kommende kapitalforøgelse, og at tilførslen af brokapital blot skulle opretholde bankens berettigelse til finansiering fra ECB, indtil kapitalforøgelsen havde fundet sted.

([43]) Ifølge den græske nationalbanks brev af 7. november 2011 gælder garantierne summen af al likviditetsstøtte i nødsituationer (ELA).
([44]) Oplyst af den græske nationalbank den 7. april 2014.
([45]) De finansielle prognoser i omstruktureringsplanen for Alpha Bank, juni 2014.
([46]) Jf. fodnote 4.

(83) Vedrørende perioden mellem datoen for den første tilførsel af brokapital og datoen for konverteringen af den første brokapital til ordinære aktier og andre konvertible finansielle instrumenter var det i før-tegningsaftalen mellem banken og stabilitetsfonden bestemt, at banken skulle betale stabilitetsfonden et årligt gebyr på 1 % af den nominelle værdi af EFSF-obligationerne, og at enhver kuponbetaling og påløben rente på EFSF-obligationerne for denne periode ville udgøre et yderligere kapitalbidrag fra stabilitetsfonden til banken ([47]).

2.3.3.2. *Anden tilførsel af brokapital (foranstaltning B2)*

(84) Banken bogførte yderligere tab i efteråret 2012. Dens kapital faldt derfor igen til under det mindstekrav, den skulle opfylde for at forblive berettiget til refinansiering fra ECB.

(85) Derfor blev det nødvendigt med endnu en tilførsel af brokapital. Den 21. december 2012 gennemførte stabilitetsfonden den anden tilførsel af brokapital på 1 042 mio. EUR (foranstaltning B2), som igen foregik ved overførsel af EFSF-obligationer til banken.

2.3.3.3. *Tilsagnserklæringen af 21. december 2012 (foranstaltning B3)*

(86) I tillæg til den anden tilførsel af brokapital gav stabilitetsfonden den 21. december 2012 banken en tilsagnserklæring om sin deltagelse i bankens aktiekapitalforøgelse og de konvertible instrumenter, der skulle udstedes, med et samlet beløb på op til 1 629 mio. EUR (foranstaltning B3).

(87) Summen af de to tilførsler af brokapital (foranstaltning B1 og B2) og det ekstra tilsagnsbeløb fra december 2012 (foranstaltning B3) betød, at stabilitetsfonden havde forpligtet sig til at dække det samlede kapitalbehov, der var identificeret i 2012-stresstesten (4 571 mio. EUR ([48])).

2.3.3.4. *Stabilitetsfondens deltagelse i rekapitaliseringen foråret 2013 (foranstaltning B4)*

(88) Den 16. april 2013 godkendte aktionærerne på generalforsamlingen en forøgelse af bankens aktiekapital. Den 1. maj 2013 bekendtgjorde banken den fulde tegning af udstedte tegningsrettigheder for 457 mio. EUR og emissionen af nye aktier for op til 93 mio. EUR møntet på private investorer til kurs 0,44 EUR pr. stk. ([49]).

(89) Den 3. juni 2013 ([50]) bekendtgjorde banken, at udstedelsen af tegningsrettigheder var fuldført, og at alle aktier var afsat til private investorer. Den samlede private deltagelse i bankens aktiekapitalforøgelse nåede derfor 550 mio. EUR.

(90) Samme dato bekendtgjorde banken desuden, at stabilitetsfonden ville tegne 9 138 636 364 aktier til kurs 0,44 EUR pr. stk. Følgelig tilførte stabilitetsfonden ved rekapitaliseringen foråret 2013 banken i alt 4 021 mio. EUR i form af ordinære aktier (foranstaltning B4). Det beløb svarer til summen af foranstaltning B1, B2 og B3 efter fradrag af værdien af den private deltagelse. Stabilitetsfondens aktier giver den begrænsede stemmerettigheder, da den samlede private deltagelse havde nået 12 % af kapitalforøgelsen. Ifølge loven om stabilitetsfonden ville private investorer fortsat kontrollere banken, hvis de indskød over 10 % af den kapital, banken havde behov for. Dog opretholder stabilitetsfonden de fulde stemmerettigheder vedrørende centrale ledelsesbeslutninger.

(91) Ved hjælp af bankens aktiekapitalforhøjelse (foranstaltning B4) blev den første og anden brokapital (foranstaltning B1 og B2) omlagt til en permanent rekapitalisering, og forpligtelsen til at tilføre yderligere kapitalstøtte (foranstaltning B3) blev delvis opfyldt.

(92) Kursen på nye aktier blev fastsat til 50 % af den ud fra omsætningen vægtede gennemsnitlige aktiekurs de seneste 50 børsdage forud for fastsættelsen af emissionskursen. Som følge af et omvendt aktiesplit ([51]), som den ekstraordinære generalforsamling besluttede den 16. april 2012 ([52]), blev kursen på de nye aktier fastsat til 0,44 EUR pr. stk.

([47]) I før-tegningsaftalen hedder det: »The Effective Risk payable to the Bank shall include the EFSF bonds and any coupon payments and accrued interest to the EFSF bonds for the period from the issuance of the bonds until the conversion of the Advance into share capital and other convertible financial instruments as prescribed herein«.
([48]) Se tabel 3.
([49]) http://www.alpha.gr/files/investorrelations/deltio_typou_20130501EN.pdf.
([50]) http://www.alpha.gr/files/investorrelations/Deltio_Typou_20130603EN.pdf.
([51]) Et aktiesplit er et greb besluttet af ledelsen, hvorved et selskab deler sine eksisterende aktier i flere aktier.
([52]) http://www.alpha.gr/files/investorrelations/EA20130416EN.pdf.

(93) Straks efter rekapitaliseringen foråret 2013 blev stabilitetsfonden bankens største aktionær med en post på 83,66 % ([53]). Stabilitetsfonden udstedte 1 233 503 482 warrants og gav vederlagsfrit private investorer én warrant for hver tegnet aktie ([54]). Hver warrant giver ret til at købe 7,40 aktier af stabilitetsfonden med faste mellemrum og til aftalekurser. Den første lejlighed var 10. december 2013, og derefter kan man udnytte sin warrant to gange årligt indtil 10. december 2017. Udnyttelseskursen er den samme som tegningskursen på 0,44 EUR pr. stk. forhøjet med en årlig rente (4 % for år ét, 5 % for år to, 6 % for år tre, 7 % for år fire og derefter 8 % p.a. for de sidste seks måneder) ([55]).

(94) Ifølge loven om stabilitetsfonden som ændret i 2014 er det kun aftalekurserne på warrants, der må justeres i tilfælde af en udstedelse af tegningsrettigheder. Desuden vil en sådan justering blive foretaget efterfølgende og kun op til det realiserede provenu ved salget af stabilitetsfondens fortegningsrettigheder. Der er ikke truffet bestemmelse om justering i tilfælde af en aktiekapitalforøgelse uden fortegningsret.

2.3.4. **Statsstøtteforanstaltninger til fordel for de tre andelsbanker**

(95) Som allerede nævnt i afsnit 2.2.2 blev det udækkede finansieringsbehov i andelsbankerne for henholdsvis Dodekaneserne, Evia og Vestmakedonien anslået af den græske nationalbank til henholdsvis 249 mio. EUR, 96 mio. EUR og 82 mio. EUR. Det samlede udækkede finansieringsbehov var således anslået 427 mio. EUR. Det blev dækket af stabilitetsfonden, som gav banken EFSF-obligationer af tilsvarende værdi.

2.4. OMSTRUKTURERINGSPLANEN

(96) Den 12. juni 2014 fremsendte Grækenland omstruktureringsplanen for banken, hvori det gøres rede for, hvordan banken som en samlet enhed dannet ved erhvervelsen af Emporiki Bank og indskuddene fra de tre andelsbanker agter at genoprette sin langsigtede rentabilitet.

2.4.1. **Indenlandsk bankvirksomhed**

(97) Ved hjælp af omstruktureringsplanen vil banken fokusere på sin kernebankvirksomhed i Grækenland. Mens bankens internationale aktiviteter udgjorde mere end 20 % af de samlede aktiver i december 2009 og 15 % af de samlede aktiver i juni 2013 ([56]), bør denne andel falde til ca. […] ved udgangen af 2018 ([57]).

(98) Bankens højeste prioritet er at sikre overlevelsen og rentabiliteten af sin græske bankvirksomhed. Derfor indeholder omstruktureringsplanen en række foranstaltninger til forbedring af bankens driftseffektivitet og nettorentemarginal samt foranstaltninger, der styrker dens kapitalstilling og balancestruktur.

(99) Hvad angår driftseffektivitet, havde banken allerede påbegyndt et omfattende rationaliseringsprogram længe før erhvervelsen af Emporiki Bank og de tre andelsbanker. Fra den 31. december 2010 til den 30. september 2012 nedbragte banken sin fysiske tilstedeværelse i Grækenland. Den reducerede antallet af filialer fra 458 i 2010 til 426 i 2012 ([58]) og nedbragte i samme periode arbejdsstyrken i sin bankvirksomhed og anden virksomhed i Grækenland med flere hundrede personer ([59]).

(100) Fra december 2012 til december 2017 regner banken med at skære yderligere ned på antallet af filialer i Grækenland fra 739 til […]. Personalet i bankvirksomheden og anden virksomhed i Grækenland vil blive reduceret fra 11 435 til […] ([60]).

([53]) http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jan_2013_Jun_2013_en.pdf.
([54]) http://www.alpha.gr/files/investorrelations/1306010_Warrants_en.pdf.
([55]) Jf. fodnote 38. Således var udnyttelseskursen den 10. december 2013 0,4488 EUR, den 10. juni 2014 0,4576 EUR, den 10. december 2014 0,4686 EUR og bliver den 10. juni 2015 0,4796 EUR og så fremdeles. Se Alpha Banks bekendtgørelse af 10. juni 2013: »Final Terms of Listing and Characteristics of the Titles representing shares ownership rights (Warrants) that resulted from the concluded share capital increase« på: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/1306010_Warrants_en.pdf.
([56]) Omstruktureringsplan for Alpha Bank, juni 2014, s. 22.
([57]) Banken forpligtede sig til at begrænse værdien af de udenlandske aktiver til […] mia. EUR, mens bankens samlede aktiver vil beløbe sig til […] mia. EUR i 2018 ifølge de finansielle prognoser.
([58]) Omstruktureringsplan for Alpha Bank, juni 2014, s. 132, forud for købet af Emporiki Bank.
([59]) Omstruktureringsplan for Alpha Bank, juni 2014, s. 129.
([60]) Omstruktureringsplan for Alpha Bank, juni 2014, s. 102-103. Stigningen i antal filialer og medarbejdere fra september 2012 til december 2013 skyldes købet af Emporiki Bank.

(101) Den forøgede effektivitet med hensyn til filialer og personale vil bidrage til nedbringelsen af de samlede omkostninger for bankens virksomhed i Grækenland med […] % proforma fra 1 345 mio. EUR i 2012 til […] mio. EUR i 2017 ([61]). Som følge heraf vil den forventede omkostningsprocent for den græske bankvirksomhed falde til under […] % ved slutningen af omstruktureringsperioden.

(102) Omstruktureringsplanen beskriver også, hvordan banken vil nedbringe sine finansieringsomkostninger, hvilket er afgørende for at genskabe rentabiliteten. Banken forventer at kunne sænke renten på sine indlån takket være det mere stabile økonomiske klima og især den forventede stabilisering og genopretning af den græske økonomi, som forventes at være i vækst fra 2014 og frem. Indlånsrenten (gennemsnitlig rente på aftaleindskud, anfordringsindskud og opsparingskonti) forventes at falde i Grækenland. Faldet vil primært ske i form af meget lavere renter på aftaleindskud. Ligeledes vil bankens afhængighed af statsgaranteret ELA og finansiering fra Eurosystemet i det hele taget falde fra 32 % af dens samlede aktiver i 2012 til blot […] % i 2017 ([62]).

(103) Ifølge omstruktureringsplanen forventes det, at banken også styrker sin balance. Forholdet mellem dens nettoudlån og -indlån i Grækenland vil falde til […] % i 2018 (fra 131 % i 2012 ([63])), mens dens kapitalgrundlag fortsat vil blive forbedret.

(104) En anden af bankens prioriteter er forvaltningen af misligholdte lån. Banken vil skærpe sine kreditprocedurer vedrørende lånenes oprindelse (bedre sikkerhedsstillelse, snævrere grænser) såvel som forvaltningen af misligholdte lån. Andelen af misligholdte lån vil nå […] % i 2014 og derefter begynde at falde med ca. […] % ved udgangen af omstruktureringsperioden ([64]). Risikoomkostningen (værdiforringelser) vil falde fra 2 799 mio. EUR proforma (dvs. inklusive Emporiki Bank) i 2012 til […] mio. EUR i 2018 ([65]) på grund af genoprettelsen af den græske økonomi.

(105) Forbedringen af driftseffektiviteten, stigningen i nettorentemarginalen og de faldende risikoomkostninger vil sætte banken i stand til at blive rentabel i Grækenland fra 2015 og frem. […]. Dens egenkapitalforrentning vil nå op på […] % i 2018 ([66]).

2.4.2. **International bankvirksomhed**

(106) Banken har allerede begyndt at reducere og omstrukturere sine internationale aktiviteter. Den solgte sit ukrainske datterselskab i august 2013, antallet af filialer i Sydøsteuropa blev nedbragt fra 622 i 2009 til 488 i 2012 ([67]).

(107) Banken vil fortsat reducere og omstrukturere sine internationale aktiviteter. Den agter at begrænse omfanget af sine internationale aktiver til […] mia. EUR. For at nå dette mål vil banken overveje enhver kombination af afhændelser og reduktion af sine porteføljer. Dette påtænkte omfang af bankens internationale aktiver udgør en nedbringelse med […] % af dens udenlandske aktiver pr. 31. december 2012 […].

(108) Omstruktureringsplanen understreger behovet for at reducere de udenlandske datterselskabers afhængighed af deres græske moderselskab, for så vidt angår likviditetsstilling. Den koncerninterne finansiering af de udenlandske datterselskaber vil falde fra 4 172 mio. EUR til […] mio. EUR fra 2013 til 2017 ([68]).

(109) For at forbedre rentabiliteten af sine udenlandske aktiviteter planlægger banken at gennemføre et betydeligt program for at nedbringe omkostningerne i det internationale net med nedskæringer i både antallet af filialer og medarbejdere. F.eks. i […] vil […] filialer ud af […] blive lukket, mens personalet vil blive reduceret med […] ansatte (- […]) i perioden 2012-2018 ([69]).

(110) Egenkapitalforrentningen vil således nå […] ([70]).

([61]) Omstruktureringsplan for Alpha Bank, juni 2014, s. 103.
([62]) De finansielle prognoser i omstruktureringsplanen for Alpha Bank, juni 2014, tallet for Alpha Bank Greece.
([63]) Omstruktureringsplan for Alpha Bank, juni 2014, s. 105.
([64]) Omstruktureringsplan for Alpha Bank, juni 2014, s. 96.
([65]) Omstruktureringsplan for Alpha Bank, juni 2014, s. 96.
([66]) De finansielle prognoser i omstruktureringsplanen for Alpha Bank, juni 2014, tallet for den græske bankvirksomhed.
([67]) Omstruktureringsplan for Alpha Bank, juni 2014, s. 132.
([68]) De finansielle prognoser i omstruktureringsplanen for Alpha Bank, juni 2014.
([69]) Omstruktureringsplan for Alpha Bank, juni 2014, afsnit 5.4.2.
([70]) Omstruktureringsplan for Alpha Bank, juni 2014, afsnit 5.4.2.

2.4.3. **Privat kapitaltilførsel og bidrag fra eksisterende aktionærer og efterstillede kreditorer**

(111) Det er lykkedes banken at rejse en betydelig mængde kapital på markedet og derved reducere det omfang af statsstøtte, den havde brug for.

(112) Først rejste banken privat kapital i 2009 med udstedelsen af tegningsrettigheder for 986 mio. EUR ([71]). Som nævnt i betragtning 89 lykkedes det også banken at rejse kapital fra private investorer ved rekapitaliseringen foråret 2013. De eksisterende aktionærer fik også deres rettigheder kraftigt udvandet ved rekapitaliseringen foråret 2013, idet stabilitetsfonden i den anledning fik 83,66 % af bankens aktier, hvilket kun efterlod 4,9 % til de tidligere aktionærer. Der er ikke udbetalt kontant udbytte siden 2008.

(113) Banken rejste 1,2 mia. EUR på markedet i marts 2014 til dækning af sit yderligere kapitalbehov og til at indløse Grækenlands præferenceaktier. Disse nye aktier blev udstedt til en højere kurs pr. stk. end den, stabilitetsfonden havde betalt ved rekapitaliseringen foråret 2013.

(114) Den 20. april 2012 tilbød banken at tilbagekøbe værdipapirer i Tier 1, Upper Tier 2 og Lower Tier 2 kontant til henholdsvis kurs 40, 60 og 60 af deres nominelle værdi. Denne tilbagekøbskurs blev fastsat på grundlag af instrumenternes markedsværdi og indeholdt en præmie på højst 10 procentpoint, som blev tilføjet for at give investorerne et incitament til at deltage i tilbagekøbet. Den 7. maj 2012 bekendtgjorde banken resultatet af dette tilbagekøb ([72]). Den samlede deltagelse nåede 66 %, og kapitalgevinsten blev på i alt 333 mio. EUR. Den 19. april 2013 bekendtgjorde banken endnu en passivstyringsoperation vedrørende et yderligere nominelt beløb på 316 mio. EUR. Banken tilbød at tilbagekøbe værdipapirer i Tier 1, Upper Tier 2 og Lower Tier 2 kontant til henholdsvis kurs 35, 55 og 55 af deres nominelle værdi. Denne tilbagekøbskurs blev fastsat på grundlag af instrumenternes markedsværdi og indeholdt en præmie på højst 10 procentpoint, som blev tilføjet for at give investorerne et incitament til at deltage i tilbagekøbet. Deltagelsen blev 58 %, og kapitalgevinsten blev 103 mio. EUR.

(115) Som følge af de to tilbagekøb faldt den udestående mængde efterstillet gæld og hybridgæld fra 985 mio. EUR til 134 mio. EUR.

2.5. DE GRÆSKE MYNDIGHEDERS TILSAGN

(116) Den 12. juni 2014 afgav Grækenland løfte om, at banken og dens tilknyttede selskaber gennemfører den omstruktureringsplan, der blev fremsendt samme dag, og forpligtede sig yderligere med hensyn til gennemførelsen af omstruktureringsplanen. Disse yderligere forpligtelser, som er angivet i bilaget, opsummeres i dette afsnit.

(117) For det første afgav Grækenland løfte om, at banken omstrukturerer sine forretningsaktiviteter i Grækenland ved at fastsætte et maksimalt antal filialer og medarbejdere samt et maksimalt beløb for de samlede omkostninger, som skal overholdes pr. 31. december 2017 ([73]).

(118) Grækenland gav også tilsagn om, at banken nedbringer sine omkostninger ved indlån i Grækenland og overholder et bestemt maksimum for forholdet mellem nettoudlån og -indlån pr. 31. december 2017 ([74]).

(119) Vedrørende bankens udenlandske datterselskaber forpligtede Grækenland sig til, at banken ikke giver dem yderligere kapitalstøtte, medmindre en række forud definerede betingelser er opfyldt. Grækenland gav også tilsagn om, at banken foretager en betydelig nedgearing af sine internationale aktiver inden 30. juni 2018 ([75]).

(120) Grækenland afgav løfte om, at banken afhænder en række værdipapirer og nedbringer størrelsen på sin egenkapitalportefølje. Desuden vil banken undlade at købe non-investment grade værdipapirer, med begrænsede undtagelser ([76]).

([71]) http://www.alpha.gr/files/investorrelations/EA20091130EN.pdf.
([72]) http://www.alpha.gr/files/investorrelations/EA20120507EN.pdf.
([73]) Se bilaget, kapitel II.
([74]) Se bilaget, kapitel II.
([75]) Se bilaget, kapitel II.
([76]) Se bilaget, kapitel II.

(121) Grækenland afgav en række tilsagn om selskabsledelsen (»corporate governance«) af banken. Grækenland lovede at begrænse lønniveauet for bankens medarbejdere og direktører, få banken til at overholde græske love om selskabsledelse og etablere en effektiv og hensigtsmæssig organisationsstruktur ([77]).

(122) Endvidere forpligtede Grækenland sig til, at banken vil håndhæve en kreditgivningspolitik af høj kvalitet for at sikre, at man i beslutninger om at yde og omlægge lån sigter mod at garantere bankens overlevelse og maksimere dens rentabilitet. Grækenland har givet tilsagn om, at banken vil overholde høje standarder for overvågningen af kreditrisikoen og omstruktureringen af lånene ([78]).

(123) En række tilsagn handler om bankens transaktioner med tilknyttede låntagere. Disse tilsagn skal sikre, at banken ikke afviger fra fornuftig bankpraksis ved udlån eller omstrukturering af udlån til sine medarbejdere, direktører og aktionærer samt til offentlige enheder, politiske partier og medievirksomheder ([79]).

(124) Endelig afgav Grækenland løfte om, at banken vil iagttage visse adfærdsbegrænsninger såsom forbud mod udbetaling af kuponrente og udbytte, forbud mod opkøb og forbud mod annoncering af statsstøtte ([80]).

(125) Disse tilsagn vil blive overvåget indtil 31. december 2018 af en tilsynsførende administrator.

(126) Herudover har Grækenland angivet at ville søge Kommissionens godkendelse forud for ethvert tilbagekøb af warrants, som banken eller enhver statslig enhed, herunder stabilitetsfonden, måtte iværksætte ([81]).

3. **BEGRUNDELSE FOR INDLEDNING AF DEN FORMELLE UNDERSØGELSESPROCEDURE VEDRØRENDE DEN FØRSTE TILFØRSEL AF BROKAPITAL**

(127) Den 27. juli 2012 indledte Kommissionen den formelle undersøgelsesprocedure for at kontrollere, om betingelserne i bankmeddelelsen fra 2008 ([82]) blev opfyldt med hensyn til hensigtsmæssigheden af den første tilførsel af brokapital, nødvendighed og proportionalitet, sådan som den blev ydet af stabilitetsfonden til fordel for banken (foranstaltning B1).

(128) Med hensyn til foranstaltningens hensigtsmæssighed udtrykte Kommissionen på baggrund af, at støtten blev givet efter en forudgående rekapitalisering og likviditetsstøtte, og i betragtning af den lange redningsperiode tvivl om, hvorvidt banken havde gjort alt, hvad den kunne, for at undgå behov for støtte i fremtiden ([83]). Desuden stod det ikke klart for Kommissionen, hvem der skulle kontrollere banken, når den første brokapital blev erstattet af en permanent rekapitalisering ([84]), idet banken måske ville komme under enten statens eller en privat mindretalsaktionærs kontrol. Kommissionen bemærkede, at den ønskede at sikre, at kvaliteten af bankens ledelse og navnlig dens udlånspolitik ikke ville blive forringet i nogen af tilfældene.

(129) Med hensyn til nødvendigheden af den første tilførsel af brokapital satte Kommissionen i betragtning 66 til Alpha-indledningsafgørelsen spørgsmålstegn ved, om der var truffet enhver mulig foranstaltning til at undgå, at banken atter ville få brug for støtte. Eftersom tilførslen af brokapital var af usikker varighed, kunne Kommissionen heller ikke konkludere, om den var tilstrækkelig og overholdt statsstøttereglernes principper for forrentning og byrdefordeling. Da vilkårene for omlægning af den første brokapital til en permanent rekapitalisering desuden ikke var kendt på tidspunktet, da Alpha-åbningsafgørelsen blev truffet, kunne Kommissionen ikke vurdere dem.

([77]) Se bilaget, kapitel III, afsnit A.
([78]) Se bilaget, kapitel III, afsnit A.
([79]) Se bilaget, kapitel III, afsnit A.
([80]) Se bilaget, kapitel III, afsnit C.
([81]) »Finally, as regards the warrants issued by the HFSF, it should be clarified that Hellenic Republic will seek the approval of the European Commission prior to any buy-back to the warrants by Alpha Bank or by any State entity (including HFSF) so that the European Commission can verify that the envisaged buy-back of the warrants is not contrary to the State remuneration requirements under State aid rules.«
([82]) Meddelelse fra Kommissionen — Statsstøttereglernes anvendelse på foranstaltninger truffet over for pengeinstitutter i forbindelse med den aktuelle globale finanskrise (EUT C 270 af 25.10.2008, s. 2).
([83]) Betragtning 59 til Alpha-indledningsafgørelsen.
([84]) Betragtning 63 til Alpha-indledningsafgørelsen.

(130) Med hensyn til foranstaltningens proportionalitet udtrykte Kommissionen tvivl om, hvorvidt beskyttelsesforanstaltningerne (forbuddene mod annoncering af statslig støtte, mod at udbetale kuponrente og udbytte og mod call-optioner og tilbagekøb som beskrevet i betragtning 71 til Alpha-åbningsafgørelsen) var tilstrækkelige i henseende til den første tilførsel af brokapital. Desuden anførte Kommissionen i betragtning 72 til Alpha-åbningsafgørelsen, at der kunne forekomme konkurrenceforvridning som følge af manglen på regler til at forhindre, at stabilitetsfonden koordinerede de fire største græske banker (nemlig banken, Eurobank, National Bank of Greece og Piraeus Bank), og manglen på tilstrækkelige beskyttelsesforanstaltninger til at forhindre, at de udvekslede kommercielt følsomme oplysninger. Kommissionen foreslog derfor at udpege en tilsynsførende administrator, som skulle være fysisk til stede i banken.

4. BEMÆRKNINGER FRA BERØRTE PARTER TIL DEN FORMELLE UNDERSØGELSESPROCEDURE VEDRØRENDE DEN FØRSTE TILFØRSEL AF BROKAPITAL

4.1. BEMÆRKNINGER FRA BANKEN

(131) Den 30. august 2012 modtog Kommissionen bemærkninger fra banken til Alpha-åbningsafgørelsen.

(132) Med hensyn til foranstaltningens hensigtsmæssighed bemærkede banken, at den var systemisk vigtig i Grækenland og på de bankmarkeder, hvor den drev virksomhed. Den tilføjede, at dens forretningsmodel var rentabel, hvilket dens lange fremtrædende historie havde vist.

(133) Banken bemærkede også, at begge rekapitaliseringsbølger var et biprodukt af et alvorligt forværret økonomisk klima, og at de supplerende støtteforanstaltninger blev iværksat som følge af forværrelsen af finanskrisen. Den anførte, at den hidtil havde været den af de store græske banker, der havde fået mindst statsstøtte. Banken bemærkede med hensyn til, hvorvidt banken havde gjort alt, hvad den kunne, for at undgå behov for yderligere støtte i fremtiden, at omstruktureringsplanen ville indeholde en udførlig beskrivelse af de byrdefordelingsforanstaltninger, der allerede var indført, undervejs eller planlagt. Banken bemærkede også, at disse foranstaltninger sikrede, at ingen aktionær gik fri. Foranstaltningerne ville sammen med det eksisterende stærke forretningsgrundlag og den solide kapitalvurdering bidrage til at sikre, at banken var tilstrækkeligt kapitaliseret, så rentabiliteten kunne genoprettes, og statens støtte udfases.

(134) Desuden hilste banken det velkomment, at der var klarhed om vilkårene for den permanente rekapitalisering, hvilket efter dens mening fuldt ud afspejlede grundene til, at den havde brug for statsstøtte. Den bemærkede også, at rekapitaliseringen afhjalp kapitaltabet som følge af dens deltagelse i PSI-programmet, som var en højst udsædvanlig og uforudsigelig hændelse. Den mente ikke, at den havde løbet for store risici ved at erhverve statsobligationer efter græske og europæiske standarder. Den anførte, at den uden PSI ikke ville have haft behov for rekapitaliseringen i 2012 og sagtens ville have kunnet indfri præferenceaktierne i overensstemmelse med de tilhørende aftalevilkår. Desuden bemærkede den, at værdien af dens nettoaktiver trods betydelige tab af kapital som følge af bankens deltagelse i PSI stadig var positiv.

(135) Banken tilføjede, at den drev sin virksomhed på et meget sikkert fundament, og at den havde været yderst proaktiv i gennemførelsen af foranstaltninger, der skulle føre den sikkert gennem en periode med ekstremt stress. Den bemærkede, at den siden begyndelsen af krisen ikke havde ført nogen aggressiv forretningspolitik eller løbet uhensigtsmæssige risici, men fokuseret på forvaltning af kreditrisikoen, afhjulpet ubalancer i sin finansieringsprofil gennem velordnet nedgearing og aktivt forvaltet sit omkostningsniveau ved at rationalisere driften og optimere sin indkøbspolitik.

(136) Desuden fremhævede banken den betydelige byrdefordeling mellem interessenterne. Den pegede på de betydelige sikkerhedsforanstaltninger, som den offentlige sektor havde til rådighed til at forhindre, at rekapitaliserede banker løb for store risici, og til nøje at overvåge den korrekte gennemførelse af omstruktureringsplanerne, f.eks. ved at udpege repræsentanter fra finansministeriet og stabilitetsfonden til bankens bestyrelse og forskellige udvalg. Den understregede også, at stabilitetsfonden ville overvåge gennemførelsen af omstruktureringsplanen, og at suspenderingen af stabilitetsfondens stemmerettigheder ville blive ophævet i tilfælde af betydelig misligholdelse.

(137) Af disse grunde mente banken, at den permanente rekapitaliserings opbygning og vilkår burde give et stærkt incitament til eksisterende såvel som nye aktionærer til at deltage i kommende kapitalforøgelser.

(138) Med hensyn til foranstaltningens nødvendighed bemærkede banken, at støtteforanstaltningen afhjalp det kapitalunderskud, som var forårsaget af PSI, således at banken kunne opfylde den græske nationalbanks mindstekrav til kapitalgrundlag, fortsat have adgang til refinansiering fra ECB og støtte sine kunder og den græske økonomi i en vanskelig periode.

(139) Med hensyn til foranstaltningens proportionalitet erklærede banken, at den ikke havde til hensigt at benytte støtten til at fordreje konkurrencen. Den understregede også, at den ikke havde ført nogen aggressiv forretningspolitik, siden den begyndte at modtage statsstøtte. Endelig bemærkede den, at eftersom alle store græske banker modtog statsstøtte, og de udenlandske aktører havde mindre appetit på græsk risiko på det græske marked, havde en støttemodtager kun en minimal mulighed for at fordreje konkurrencen til skade for andre, der ikke fik støtte.

4.2. BEMÆRKNINGER FRA EN ANDEN GRÆSK BANK

(140) Den 3. januar 2013 modtog Kommissionen bemærkninger fra en græsk bank til Alpha-åbningsafgørelsen. Den græske bank bemærkede, at stabilitetsfondens rekapitalisering af græske banker i princippet var et velkomment skridt i retning af et sundere og mere rentabelt banksystem, og udtrykte ikke modstand mod rekapitaliseringen af banken.

(141) Selv om den bakkede fuldstændig op om princippet om stabilitetsfondens rekapitalisering af græske banker, anførte den græske bank dog, at den forventede, at stabilitetsfondens rekapitalisering — for at minimere konkurrencefordrejninger og undgå forskelsbehandling — ville være tilgængelig på lignende vilkår for alle banker, der drev virksomhed i Grækenland.

5. BEMÆRKNINGER FRA GRÆKENLAND TIL DEN FORMELLE UNDERSØGELSESPROCEDURE VEDRØRENDE DEN FØRSTE TILFØRSEL AF BROKAPITAL

(142) Den 5. september 2012 fremsendte Grækenland sine bemærkninger, som var udarbejdet af den græske nationalbank og stabilitetsfonden, til Alpha-åbningsafgørelsen.

5.1. BEMÆRKNINGER FRA DEN GRÆSKE NATIONALBANK

(143) Med hensyn til hensigtsmæssigheden af den første tilførsel af brokapital bemærkede den græske nationalbank, at den var midlertidig, idet rekapitaliseringsprocessen ville blive gennemført ved hjælp af forhøjelser af de fire berørte bankers aktiekapital.

(144) Den græske nationalbank bemærkede videre, at rekapitaliseringen af de største græske banker var led i den langvarige omstrukturering af den græske banksektor. Den bemærkede, at når en bank skulle forblive i private hænder, ville ledelsen formentlig ikke blive udskiftet, mens hvis en bank skulle være statsejet (dvs. ejet af stabilitetsfonden), kunne stabilitetsfonden udnævne en ny ledelse, som under alle omstændigheder ville skulle bedømmes af den græske nationalbank. Den græske nationalbank bemærkede, at den løbende vurderede rammerne for selskabsledelse, om den enkelte bank havde en tilstrækkelig ledelse, og hver banks risikoprofil for at sikre, at der ikke blev løbet for store risici. Den påpegede også, at stabilitetsfonden allerede havde udpeget repræsentanter til bestyrelsen i de rekapitaliserede banker.

(145) Med hensyn til nødvendigheden af den første tilførsel af brokapital bemærkede den græske nationalbank, at bankens kapitaltilførsel var begrænset for at sikre, at de dengang gældende mindstekrav til kapital (8 %) var opfyldt. Den anførte også, at den langstrakte periode før rekapitaliseringerne skyldtes den kraftige forværring af markedsbetingelserne i Grækenland og virkningen af PSI-programmet, hele projektets kompleksitet og behovet for at maksimere private investorers deltagelse i aktiekapitalforøgelserne.

(146) Med hensyn til proportionaliteten af den første tilførsel af brokapital påpegede den græske nationalbank, at den fulde gennemførelse af omstruktureringsplanen, der skulle fremlægges for Kommissionen, var garanteret i kraft af, at suspenderingen af stabilitetsfondens stemmerettigheder ville blive ophævet, hvis bl.a. omstruktureringsplanen blev misligholdt i væsentlig grad. Den græske nationalbank bemærkede også, at bankens vanskeligheder ikke skyldtes, at bankens ledelse havde undervurderet dens risici, eller kommercielt aggressive handlinger.

5.2. BEMÆRKNINGER FRA STABILITETSFONDEN

(147) For så vidt angår hensigtsmæssigheden af den første tilførsel af brokapital i henseende til problemet med potentiel statslig indgriben, hvis staten yder store beløb i statsstøtte gennem stabilitetsfonden, og stabilitetsfonden er fuldt

stemmeberettiget, anførte stabilitetsfonden, at de banker, der fik støtte fra stabilitetsfonden, ikke ansås for offentlige enheder eller enheder underlagt statslig kontrol, og at de ikke ville blive kontrolleret af staten, efter at de var blevet permanent rekapitaliseret af stabilitetsfonden. Stabilitetsfonden påpegede, at den var en fuldstændig uafhængig privatretlig juridisk enhed med selvstændig beslutningskompetence, og at den ikke var underlagt statslig kontrol i henhold til artikel 16C, stk. 2, i loven om stabilitetsfonden, ifølge hvilken de kreditinstitutter, som stabilitetsfonden har ydet kapitalstøtte, ikke er en del af den offentlige sektor i bred forstand. Stabilitetsfonden henviste også til sin ledelsesstruktur.

(148) Vedrørende sin intervention i bankens ledelse bemærkede stabilitetsfonden, at den ville respektere bankens selvstyre og ikke blande sig i den daglige ledelse, idet dens rolle var begrænset til det i loven om stabilitetsfonden angivne. Den anførte, at der ikke ville forekomme indgriben eller koordinering fra statens side, og at bankens beslutninger vedrørende udlånspolitikken (bl.a. om sikkerhedsstillelse, prissætning og lånernes solvens) ville blive truffet på grundlag af kommercielle kriterier.

(149) Stabilitetsfonden påpegede, at der i loven om stabilitetsfonden og i før-tegningsaftalen var fastsat passende sikkerhedsforanstaltninger til at hindre eksisterende private aktionærer i at løbe for store risici. Den påpegede elementer som i) udnævnelsen af repræsentanter fra stabilitetsfonden som uafhængige menige medlemmer af bankens bestyrelse og deres tilstedeværelse i udvalg, ii) stabilitetsfondens due diligence-undersøgelse af banken og iii) de forhold, at dens stemmerettigheder efter den endelige rekapitalisering kun ville være begrænsede, så længe banken overholdt vilkårene i omstruktureringsplanen.

(150) Stabilitetsfonden anførte, at der var truffet hensigtsmæssige foranstaltninger til at sikre, at de banker, som stabilitetsfonden havde interesser i, ikke udvekslede kommercielt følsomme oplysninger. Der var f.eks. tale om udnævnelse af forskellige repræsentanter for stabilitetsfonden til at sidde i disse banker, mandater til disse repræsentanter, som specifikt beskyttede mod en informationsstrøm mellem to repræsentanter, og klare interne instrukser til disse repræsentanter om ikke at videresende kommercielt følsomme oplysninger om banken. Desuden anførte stabilitetsfonden, at den ikke udøvede sine rettigheder i forbindelse med bankerne på en måde, som kunne forhindre, begrænse, forvride eller i betydelig grad formindske eller hæmme en effektiv konkurrence. Til sidst påpegede stabilitetsfonden, at medlemmerne af dens bestyrelse og dens medarbejdere var underlagt strenge regler om fortrolighed og betroede opgaver og bundet af bestemmelserne om forretningshemmelighed.

6. VURDERING AF STATSSTØTTEN TIL KØB AF DE TRE ANDELSBANKERS UDVALGTE FORPLIGTELSER

(151) Kommissionen skal først vurdere, om statsstøtten til afvikling af de tre andelsbanker (dvs. finansieringen af det udækkede finansieringsbehov, som muliggjorde overførslen af indskud, herunder interbankforpligtelser, og fordringer og forpligtelser over for HDIGF) udgør statsstøtte efter traktatens artikel 107, stk. 1. Ifølge denne bestemmelse er statsstøtte enhver støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder, i det omfang den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

(152) Kommissionen indleder med at vurdere, hvorvidt følgende potentielle støttemodtagere fik en fordel: i) andelsbankerne og de potentielt overførte »aktiviteter« til banken og ii) banken.

i) Statsstøtte til andelsbankerne og de potentielt overførte »aktiviteter« til banken

(153) Med hensyn til andelsbankerne bemærker Kommissionen, at bankerne for henholdsvis Dodekaneserne, Evia og Vestmakedonien er under afvikling og deres licenser tilbagekaldt. Derfor vil de ikke længere udøve økonomisk aktivitet på bankmarkedet.

(154) Statsstøtten, dvs. finansieringen af det udækkede finansieringsbehov, ville kun udgøre støtte til de overførte fordringer og forpligtelser efter traktatens artikel 107, stk. 1, hvis de tilsammen dannede en virksomhed. Begrebet virksomhed omfatter enhver enhed, der udøver en økonomisk aktivitet, uanset juridisk status og måden, hvorpå den finansieres. Enhver aktivitet, der består i at udbyde varer eller tjenester på et givet marked, betragtes som en økonomisk aktivitet. For at afgøre, om der forekommer støtte til en virksomhed, skal det derfor vurderes, om overførslen af fordringer og forpligtelser indebærer overførsel af en økonomisk aktivitet.

(155) Som nævnt i afsnit 2.2.2 blev kun indskud, interbankforpligtelser og fordringer og forpligtelser over for HDIGF overført til banken efter afviklingen af andelsbankerne. De tre andelsbanker havde 227 ansatte og 18 filialer i alt. Det bør bemærkes, at der ikke skete automatisk overførsel af filialer eller ansættelseskontrakter eller lån mellem de tre andelsbanker og banken. Det forhold, at lånene ikke overføres til banken, men forbliver i de tre andelsbanker, der er under afvikling, det forhold, at ingen filial overføres, og at der ikke sker automatisk overførsel af ansættelseskontrakter, bidrager ([85]) derfor til den konklusion, at der ikke er overført en økonomisk aktivitet. De overførte forpligtelser (dvs. indskud) kan ikke anses for at være begunstiget af statens støtte, da de ikke udgør en »virksomhed«.

(156) De tre eksisterende juridiske enheder er altså under afvikling og udøver ikke længere bankvirksomhed. Samtidig udgør de overførte aktiver og passiver ikke en økonomisk aktivitet.

(157) Det konkluderes derfor, at stabilitetsfondens tildeling af EFSF-obligationer til banken til dækning af det udækkede finansieringsbehov vedrørende de overtagne aktiver og passiver fra de tre andelsbanker ikke tillader disse at videreføre deres økonomiske aktivitet. Støtten fra stabilitetsfonden udgør derfor hverken statsstøtte til de afviklede enheder eller støtte til de overførte aktiver og passiver.

ii) Statsstøtte til banken

(158) Med hensyn til, hvorvidt afhændelsen af de tre andelsbankers aktiver og passiver indebærer statsstøtte til banken, skal Kommissionen vurdere, om visse betingelser er opfyldt, og navnlig om i) salgsproceduren er åben, betingelsesløs og ikkediskriminerende, ii) salget foregår på markedsvilkår, og iii) staten maksimerer salgsprisen på de pågældende aktiver og passiver ([86]).

(159) Som nævnt i betragtning 52 kontaktede den græske nationalbank kun de fire systemisk vigtige græske banker for at bortauktionere de udvalgte aktiver og passiver fra de tre andelsbanker, idet den ønskede, at indskuddene blev overført til fuldt rekapitaliserede pengeinstitutter. Kun banken selv og Eurobank afgav bindende tilbud. Alpha Banks bud blev valgt som det bedste i et udbud, der blev afholdt af afviklingsmyndigheden, og hvor der blev taget hensyn til den tilbudte pris og evnen til hurtigt og nemt at overtage og integrere de overtagne indskud.

(160) Den udbudte pakke omfattede kun indskud og ingen infrastruktur. Køberen kunne derfor kun være en bank med egen infrastruktur og et filialnet i Grækenland til betjening af indskyderne.

(161) Da Kommissionen ikke har grund til at tro, at salget ikke fandt sted på markedsvilkår, konkluderer den, at den i overensstemmelse med punkt 80 i bankmeddelelsen fra 2013, punkt 20 i omstruktureringsmeddelelsen og Kommissionens egen beslutningspraksis ([87]) kan udelukke, at der var tale om statsstøtte til banken.

iii) Konklusion vedrørende forekomsten af statsstøtte

(162) Statsstøtten i forbindelse med salget af de tre andelsbanker begunstiger ikke en økonomisk aktivitet eller en virksomhed. Derfor udgør foranstaltningen ikke statsstøtte efter traktatens artikel 107, stk. 1.

7. **VURDERING AF STATSSTØTTE TIL BANKEN**

7.1. STATSSTØTTE OG STØTTEBELØB

(163) Kommissionen skal afgøre, om banken modtager statsstøtte efter traktatens artikel 107, stk. 1.

([85]) Se betragtning 146 til Kommissionens beslutning af 12. november 2008 i statsstøttesag SA.510/2008 — Italia,«Vendita dei beni della compagnia aerea ALITALIA« (EUT C 46 af 25.2.2009, s. 6).

([86]) Se punkt 80 i meddelelse fra Kommissionen om statsstøttereglernes anvendelse fra den 1. august 2013 på støtteforanstaltninger til fordel for banker i forbindelse med finanskrisen (»Bankmeddelelsen fra 2013«) (EUT C 216 af 30.7.2013, s. 1).

([87]) Se Kommissionens afgørelse af 25. januar 2010 i statsstøttesag NN 19/2009 — Restructuring aid to Dunfermline Building Society, betragtning 47, Kommissionens afgørelse af 25. oktober 2010 i statsstøttesag N 560/2009 — Aid for the liquidation of Fionia bank, betragtning 55, og Kommissionens afgørelse af 8. november 2010 i statsstøttesag N 392/2010 — Restructuring of CajaSur, betragtning 52.

7.1.1. **Statsstøtte i de foranstaltninger, der blev ydet i henhold til den græske bankstøtteordning (foranstaltning L1 og A)**

7.1.1.1. *Statslig likviditetsstøtte ydet i henhold til garantiforanstaltningen og foranstaltningen med statsobligationslån (foranstaltning L1)*

(164) Kommissionen har allerede fastslået i de afgørelser, hvorved den godkendte og forlængede den græske bankstøtteordning ([88]), at likviditetsstøtten ydet i henhold til ordningen udgør statsstøtte. Fremtidig likviditetsstøtte ydet i henhold til ordningen vil også udgøre statsstøtte.

7.1.1.2. *Statslig rekapitalisering ydet i henhold til rekapitaliseringsforanstaltningen (foranstaltning A)*

(165) Kommissionen har allerede fastslået i sin afgørelse af 19. november 2008 om den græske bankstøtteordning, at rekapitaliseringerne, der skulle ydes i henhold til ordningens rekapitaliseringsforanstaltning, ville udgøre statsstøtte. Banken modtog 940 mio. EUR i form af præferenceaktier, som på det tidspunkt repræsenterede 2 % af bankens risikovægtede aktiver.

7.1.2. **Statsstøtte i den statsgaranterede ELA (foranstaltning L2)**

(166) Kommissionen præciserede i punkt 51 i bankmeddelelsen fra 2008, at centralbankers tilrådighedsstillelse af midler til pengeinstitutter ikke udgør statsstøtte, hvis fire kumulative betingelser er opfyldt med hensyn til pengeinstituttets solvens, sikkerhedsstillelsen for faciliteten, den rentesats, pengeinstituttet skal betale, samt fraværet af en modgaranti fra staten. Eftersom den statsgaranterede ELA til banken ikke opfylder alle fire betingelser, især fordi den er statsgaranteret og ydet i kombination med andre støtteforanstaltninger, udgør den statsstøtte.

(167) Den statsgaranterede ELA opfylder betingelserne i traktatens artikel 107, stk. 1. For det første vil staten skulle bære ethvert tab, fordi foranstaltningen rummer en statsgaranti til fordel for den græske nationalbank. Foranstaltningen omfatter derfor statsmidler. ELA sætter bankerne i stand til at skaffe finansiering på et tidspunkt, hvor de ikke har adgang til engrosfinansieringsmarkedet og de almindelige refinansieringsmuligheder i Eurosystemet. Den statsgaranterede ELA giver derfor banken en fordel. Eftersom ELA er begrænset til banksektoren, er foranstaltningen selektiv. Den statsgaranterede ELA fordrejer konkurrencen, fordi den giver banken mulighed for at fortsætte driften på markedet og undgå at misligholde sine forpligtelser og dermed skulle forlade markedet. Eftersom banken driver virksomhed i andre medlemsstater, og pengeinstitutter fra andre medlemsstater driver virksomhed eller potentielt ville være interesserede i at gøre det i Grækenland, påvirker denne fordel for banken samhandelen mellem medlemsstaterne.

(168) Den statsgaranterede ELA (foranstaltning L2) udgør statsstøtte. Det statsgaranterede ELA-beløb har varieret med tiden. Den 31. december 2012 beløb denne støtte sig til ca. 23,6 mia. EUR.

7.1.3. **Statsstøtte i de foranstaltninger, der er ydet gennem stabilitetsfonden (foranstaltning B1, B2, B3 og B4)**

7.1.3.1. *Første tilførsel af brokapital (foranstaltning B1)*

(169) I afsnit 5.1 i Alpha-åbningsafgørelsen har Kommissionen allerede konkluderet, at den første tilførsel af brokapital udgør statsstøtte. Den modtagne kapital beløb sig til 1,9 mia. EUR.

7.1.3.2. *Anden tilførsel af brokapital (foranstaltning B2)*

(170) Foranstaltning B2 blev gennemført med stabilitetsfondens midler, der som anført i betragtning 47 til Alpha-åbningsafgørelsen omfatter statslige midler.

(171) For så vidt angår tilstedeværelsen af en fordel, øgede foranstaltning B2 bankens solvensgrad til et niveau, der satte den i stand til at fortsætte sin drift på markedet og få adgang til finansiering fra Eurosystemet. Desuden bestod forrentningen af foranstaltning B2 af den påløbne rente på EFSF-obligationerne plus et gebyr på 1 %. Fordi forrentningen er klart lavere end forrentningen af lignende kapitalinstrumenter på markedet, ville banken utvivlsomt have været ude af stand til at rejse den pågældende kapital på sådanne vilkår på markedet. Derfor gav foranstaltning B2 banken en fordel gennem tilførslen statslige midler. Da foranstaltningen kun blev stillet til rådighed for banken, var den selektiv.

([88]) Se fodnote 1 og 2.

(172) Som resultat af foranstaltning B2 blev bankens stilling styrket, idet den fik stillet de midler til rådighed, der var nødvendige for fortsat at kunne opfylde kapitalkravene, hvilket førte til konkurrencefordrejninger. Eftersom banken driver virksomhed på andre EU-bankmarkeder, og pengeinstitutter fra andre medlemsstater driver virksomhed i Grækenland, vil foranstaltning B2 sandsynligvis påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne.

(173) Kommissionen finder, at foranstaltning B2 udgør statsstøtte. Den blev anmeldt som støtteforanstaltning af de nationale myndigheder. Den modtagne kapital beløb sig til 1 042 mio. EUR.

7.1.3.3. *Tilsagnserklæring (foranstaltning B3)*

(174) Ved foranstaltning B3 forpligtede stabilitetsfonden sig til at yde den nødvendige supplerende kapital til at fuldføre rekapitaliseringen af banken op til det beløb, som den græske nationalbank anmodede om i forbindelse med 2012-stresstesten. Stabilitetsfonden modtager sine midler fra staten. Kommissionen konkluderer derfor, at erklæringen er en bevilling af statslige midler. Omstændighederne, hvorunder stabilitetsfonden kan yde støtte til pengeinstitutter, er præcist defineret og begrænset af loven. Anvendelsen af sådanne statslige midler er derfor at tilregne staten. Stabilitetsfonden gav tilsagn om at yde op til 1 629 mio. EUR i ekstra kapital.

(175) Tilsagnserklæringen gav banken en fordel, fordi den gav indskyderne tillid til, at banken ville kunne rejse det fulde beløb, dvs. at stabilitetsfonden ville tilvejebringe kapitalen, hvis ikke banken selv kunne rejse den på markedet. Dette tilsagn befordrede også bankens mulighed for at rejse privat kapital på markedet, idet investorerne kunne være sikre på, at hvis banken ikke kunne finde hele kapitalen på markedet, så ville stabilitetsfonden stille den manglende del til rådighed. Ingen privat investor ville have accepteret at forpligte sig til at tilføre kapital, førend vilkårene for rekapitaliseringen var kendt, og på det tidspunkt havde banken ikke adgang til kapitalmarkedet. Denne fordel er selektiv, eftersom den ikke blev ydet til alle banker, der drev virksomhed i Grækenland.

(176) Eftersom banken driver virksomhed på andre EU-bankmarkeder, og pengeinstitutter fra andre medlemsstater driver virksomhed i Grækenland, vil foranstaltning B3 sandsynligvis påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne og fordreje konkurrencen.

(177) Foranstaltning B3 udgør derfor statsstøtte og blev anmeldt af de græske myndigheder som sådan den 27. december 2012.

7.1.3.4. *Stabilitetsfondens deltagelse i rekapitaliseringen foråret 2013 (foranstaltning B4)*

(178) Stabilitetsfondens deltagelse i rekapitaliseringen foråret 2013 (foranstaltning B4) udgøres af konverteringen af den første og anden brokapital (foranstaltning B1 og B2) og den delvise udmøntning af tilsagnserklæringen (foranstaltning B3) i en permanent rekapitalisering på 4 021 mio. EUR i ordinære aktier. At det ikke blev det fulde beløb, der var givet tilsagn om gennem foranstaltning B3, som måtte tilføres, skyldes, at der blev rejst 550 mio. EUR i kapital fra private investorer. Eftersom foranstaltning B4 består i en konvertering af allerede tildelt støtte, omfatter den statslige midler, men øger ikke støttens nominelle beløb. Dog gør den fordelen for banken endnu større (og virker derfor konkurrencefordrejende), idet der er tale om en permanent rekapitalisering og ikke en midlertidig rekapitalisering som i tilfældet med foranstaltning B1 og B2. Sammenlignet med foranstaltning B3, som kun er et tilsagn og ikke en egentlig rekapitalisering, øgede foranstaltning B4 bankens solvensgrad og giver den derfor en større fordel.

(179) Kommissionen bemærker, at en sådan støtte ikke blev ydet til alle banker i Grækenland. Derfor er den fordel, banken fik, selektiv. For så vidt angår konkurrencefordrejning og påvirkning af samhandelen, bemærker Kommissionen f.eks., at støtten satte banken i stand til at fortsætte sin drift i andre medlemsstater. En afvikling af banken ville have medført et ophør af dens aktiviteter i udlandet i form af afvikling eller salg af disse. Derfor fordrejer foranstaltningen konkurrencen og påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne. Foranstaltningen betragtes som statsstøtte.

7.1.3.5. *Konklusion vedrørende foranstaltning B1, B2, B3 og B4*

(180) Foranstaltning B1, B2, B3 og B4 udgør statsstøtte efter traktatens artikel 107, stk. 1. Den statsstøtte, der indgår i foranstaltning B1, B2, B3 og B4, beløber sig til 4 571 mio. EUR. Som nævnt i afsnit 7.1.3.4 blev kun en del af det beløb, der blev givet tilsagn om i december 2012 (foranstaltning B3), konverteret til en faktisk kapitaltilførsel (foranstaltning B4). Den egentlige statsstøtte beløb sig derfor kun til 4 021 mio. EUR.

(181) Punkt 31 i omstruktureringsmeddelelsen angiver, at Kommissionen ud over det absolutte støttebeløb skal vurdere støtten »i forhold til bankens risikovægtede aktiver«. Foranstaltning B1, B2, B3 og B4 blev ydet i løbet af en etårig periode fra april 2012 til maj 2013. I den periode steg andelen af bankens risikovægtede aktiver efter opkøbet af Emporiki Bank. Spørgsmålet er derfor, hvilket niveau for risikovægtede aktiver der bør anvendes, og nærmere bestemt, om statsstøtten bør vurderes ved henvisning til det niveau for de risikovægtede aktiver, der herskede i begyndelsen af perioden eller ved udgangen af perioden. Foranstaltning B1, B2, B3 og B4 skal dække et kapitalbehov, som den græske nationalbank konstaterede i marts 2012 (2012-stresstesten). Med andre ord fandtes de kapitalbehov, som disse statsstøtteforanstaltninger skulle dække, allerede i marts 2012. Kommissionen mener derfor, at støttebeløbet indeholdt i foranstaltning B1, B2, B3 og B4 bør sammenholdes med bankens risikovægtede aktiver pr. 31. marts 2012. At banken købte Emporiki Bank længe efter marts 2012, bør ikke føre til en nedsættelse af forholdet mellem støtte og risikovægtede aktiver. Støtten bliver da heller ikke mindre konkurrencefordrejende af, at banken foretog et køb, der øgede dens risikovægtede aktiver. Der mindes også om, at den græske nationalbank efter marts 2012 og indtil rekapitaliseringen foråret 2013 ikke tog hensyn til græske bankers køb for at opjustere eller nedjustere deres kapitalbehov. Dette forhold viser yderligere, at foranstaltning B1, B2, B3 og B4 var støtteforanstaltninger relateret til bankens omfang, som det forelå pr. 31. marts 2012.

(182) Den første og anden tilførsel af brokapital og tilsagnserklæringen beløb sig tilsammen til 4 571 mio. EUR. Beløbet udgjorde 10,3 % af bankens risikovægtede aktiver pr. 31. marts 2012 ([89]).

(183) Eftersom det lykkedes banken at rejse privat kapital, blev det beløb, som stabilitetsfonden faktisk tilførte banken, kun på 4 021 mio. EUR, hvilket udgjorde 9,1 % af bankens risikovægtede aktiver pr. 31. marts 2012.

7.1.4. **Konklusion om forekomsten af statsstøtte og det samlede modtagne støttebeløb**

(184) Foranstaltning A, B1, B2, B3 og B4 udgør statsstøtte efter traktatens artikel 107, stk. 1.

Ref.	Foranstaltning	Foranstaltningens art	Støttebeløb	Rekapitaliseringsstøtte/ risikovægtede aktiver
A	Præferenceaktier	Kapitalstøtte	940 mio. EUR	2 %
B1 B2 B3 B4	Første tilførsel af brokapital Anden tilførsel af brokapital Tilsagnserklæring Stabilitetsfondens deltagelse i rekapitaliseringen foråret 2013	Kapitalstøtte	4 571 mio. EUR (beløb udbetalt af stabilitetsfonden: 4 021 mio. EUR)	10,3 % (beløb udbetalt af stabilitetsfonden: 9,1 %)
Samlet kapitalstøtte bevilget banken			**5 511 mio. EUR** (beløb udbetalt af stabilitetsfonden: 4 961 mio. EUR)	12,3 % (beløb udbetalt af stabilitetsfonden: 11,1 %)

Ref.	Foranstaltning	Foranstaltningens art	Støttebeløb
L1	Likviditetsstøtte	Garanti Statsobligationslån	Garantier: 14 mia. EUR pr. 30. november 2011 Statsobligationslån: 1,6 mia. EUR pr. 30. september 2011
L2	Statsgaranteret ELA	Finansiering og garanti	23,6 mia. EUR pr. 31. december 2012
Samlet likviditetsstøtte ydet til banken			39,2 mia. EUR

7.2. RETSGRUNDLAG FOR VURDERINGEN AF STØTTENS FORENELIGHED

(185) Traktatens artikel 107, stk. 3, litra b), giver Kommissionen beføjelse til at afgøre, at støtten er forenelig med det indre marked, hvis den har til formål at »afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi«.

([89]) Bankens risikovægtede aktiver beløb sig pr. 31. marts 2012 til 44,2 mia. EUR.

(186) Kommissionen har anerkendt, at den globale finanskrise kan skabe alvorlige forstyrrelser i en medlemsstats økonomi, og at foranstaltningerne til støtte for bankerne kan bidrage til at afhjælpe sådanne forstyrrelser. Dette er blevet bekræftet i bankmeddelelsen fra 2008, rekapitaliseringsmeddelelsen og omstruktureringsmeddelelsen. På baggrund af den på ny anspændte situation på de finansielle markeder mener Kommissionen fortsat, at forudsætningerne for, at en støtte kan godkendes på grundlag af traktatens artikel 107, stk. 3, litra b), er opfyldt. Kommissionen bekræftede denne holdning ved at vedtage forlængelsesmeddelelsen fra 2011 ([90]) og bankmeddelelsen fra 2013.

(187) Med hensyn til den græske økonomi har Kommissionen i sine afgørelser om godkendelse og forlængelse af den græske bankstøtteordning samt sin godkendelse af statsstøtteforanstaltninger ydet af Grækenland til forskellige banker ([91]) anerkendt, at der består en trussel om alvorlige forstyrrelser af den græske økonomi, og at statens støtte til bankerne er egnet til at afhjælpe denne forstyrrelse. Støtteforanstaltningerne skal derfor vurderes på grundlag af traktatens artikel 107, stk. 3, litra b).

(188) Under finanskrisen har Kommissionen udarbejdet forenelighedskriterier for forskellige typer støtteforanstaltninger. Principperne for vurdering af støtteforanstaltninger blev fastlagt i bankmeddelelsen fra 2008.

(189) Hvis statsstøtte i overensstemmelse med punkt 15 i bankmeddelelsen fra 2008 skal være forenelig i henhold til traktatens artikel 107, stk. 3, litra b), skal den opfylde de generelle forenelighedskriterier:

a) Hensigtsmæssighed: Støtten skal være klart målrettet for effektivt at kunne afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i økonomien. Dette ville ikke være tilfældet, hvis foranstaltningen ikke var egnet til at afhjælpe forstyrrelsen.

b) Nødvendighed: Støtten skal både med hensyn til beløb og form være nødvendig for at nå det fastsatte mål. Derfor skal den udgøre det minimum, der er nødvendigt for at nå målet, og have den form, der er bedst egnet til at afhjælpe forstyrrelsen.

c) Proportionalitet: De positive virkninger af foranstaltningen skal afvejes nøje mod konkurrencefordrejningerne, for at fordrejningerne kan begrænses til det minimum, der er nødvendigt for at nå målene med foranstaltningen.

(190) Vejledning i rekapitaliseringsforanstaltninger findes i rekapitaliseringsmeddelelsen og forlængelsesmeddelelsen fra 2011.

(191) Omstruktureringsmeddelelsen definerer den tilgang, som Kommissionen har valgt til vurderingen af omstruktureringsplanerne, især behovet for at genoprette rentabiliteten, sikre et korrekt bidrag fra støttemodtageren og begrænse konkurrencefordrejningerne.

(192) Denne ramme blev suppleret med bankmeddelelsen fra 2013, som finder anvendelse på støtteforanstaltninger anmeldt efter 31. juli 2013.

7.2.1. **Retsgrundlag for vurdering af foreneligheden af likviditetsstøtten til banken (foranstaltning L1)**

(193) Den likviditetsstøtte, som banken allerede har modtaget, er blevet endeligt godkendt ved flere på hinanden følgende afgørelser om godkendelse af foranstaltninger i henhold til den græske bankstøtteordning og ændringer og forlængelser af denne ([92]). Enhver fremtidig likviditetsstøtte til banken vil skulle ydes i henhold til en ordning, der er behørigt godkendt af Kommissionen. Betingelserne for en sådan støtte vil skulle godkendes af Kommissionen, før støtten bevilges, og de skal derfor ikke vurderes yderligere i nærværende afgørelse.

7.2.2. **Retsgrundlag for vurdering af foreneligheden af præferenceaktierne (foranstaltning A)**

(194) Den rekapitalisering, der blev ydet i 2009 i form af præferenceaktier (foranstaltning A), blev bevilget i henhold til rekapitaliseringsforanstaltningen, som blev godkendt i 2008 som led i den græske bankstøtteordning i henhold til bankmeddelelsen fra 2008. Den behøver derfor ikke blive vurderet igen i henhold til bankmeddelelsen fra 2008, men skal kun vurderes i henhold til omstruktureringsmeddelelsen.

([90]) Meddelelse fra Kommissionen om anvendelse af statsstøtteregler på støtteforanstaltninger til fordel for banker i forbindelse med finanskrisen fra og med 1. januar 2012 (»forlængelsesmeddelelsen fra 2011«) (EUT C 356 af 6.12.2011, s. 7).
([91]) Jf. fodnote 6.
([92]) Jf. fodnote 6.

7.2.3. **Retsgrundlag for vurdering af foreneligheden af den statsgaranterede ELA (foranstaltning L2)**

(195) Den statsgaranterede ELA's (foranstaltning L2) forenelighed bør først vurderes på grundlag af bankmeddelelsen fra 2008 og forlængelsesmeddelelsen fra 2011. Enhver statsgaranteret ELA bevilget efter 1. august 2013 falder ind under bankmeddelelsen fra 2013.

7.2.4. **Retsgrundlag for vurdering af foreneligheden af stabilitetsfondens kapitaltilførsler (foranstaltning B1, B2, B3 og B4)**

(196) Foreneligheden af stabilitetsfondens kapitaltilførsler (foranstaltning B1, B2, B3 og B4), især vedrørende forrentningen, bør først vurderes på grundlag af bankmeddelelsen fra 2008, rekapitaliseringsmeddelelsen og forlængelsesmeddelelsen fra 2011. I Alpha-åbningsafgørelsen udtrykte Kommissionen tvivl om, hvorvidt foranstaltning B1 var forenelig med disse meddelelser. Eftersom de blev gennemført før 31. juli 2013, falder disse foranstaltninger ikke ind under bankmeddelelsen fra 2013. Foreneligheden af stabilitetsfondens kapitaltilførsler (foranstaltning B1, B2, B3 og B4) bør også vurderes på grundlag af omstruktureringsmeddelelsen.

7.3. FORANSTALTNING L2'S FORENELIGHED MED BANKMEDDELELSEN FRA 2008, FORLÆNGELSESMEDDELELSEN FRA 2011 OG BANKMEDDELELSEN FRA 2013

(197) Statsstøtte skal for at være forenelig i henhold til traktatens artikel 107, stk. 3, litra b), opfylde de generelle forenelighedskriterier, nemlig hensigtsmæssighed, nødvendighed og proportionalitet.

(198) Da de græske banker blev lukket ude fra engrosmarkedet og blev helt afhængige af centralbankfinansiering som angivet i betragtning 26, og banken ikke kunne låne et tilstrækkeligt beløb gennem de almindelige refinansieringskanaler, havde banken brug for statsgaranteret ELA til at opnå tilstrækkelig likviditet til at hindre, at den misligholdt sine forpligtelser. Kommissionen mener, at foranstaltning L2 er en hensigtsmæssig mekanisme til afhjælpning af en alvorlig forstyrrelse, som ville være affødt af bankens misligholdelse.

(199) Eftersom den statsgaranterede ELA indebærer forholdsvis høje finansieringsomkostninger for banken, har denne et tilstrækkeligt incitament til at undgå at være afhængig af denne finansieringskilde til udvikling af sine aktiviteter. Banken skulle betale en rentesats på […] basispoint mere end for almindelige refinansieringsmuligheder i Eurosystemet. Derudover skulle banken betale et garantigebyr på […] basispoint til staten. Derfor er bankens samlede omkostninger ved at modtage statsgaranteret ELA meget højere end de normale omkostninger ved refinansiering fra ECB. Navnlig er forskellen mellem de to omkostningsniveauer større end størrelsen af det garantigebyr, som blev indført ved forlængelsesmeddelelsen fra 2011. Som følge deraf kan statens samlede vederlag anses for at være tilstrækkeligt. Med hensyn til beløbet for den statsgaranterede ELA revideres det regelmæssigt af den græske nationalbank og ECB på grundlag af bankens faktiske behov. De overvåger nøje anvendelsen heraf og sikrer, at den er begrænset til det nødvendige minimum. Derfor giver foranstaltning L2 ikke banken for meget likviditet, som kunne bruges til finansiering af aktiviteter, der fordrejer konkurrencen. Den er begrænset til det nødvendige minimumsbeløb.

(200) En sådan nøje overvågning af anvendelsen af statsgaranteret ELA og regelmæssig kontrol af, at anvendelsen er begrænset til det nødvendige minimum, sikrer endvidere, at denne likviditet er proportional og ikke fører til uberettiget fordrejning af konkurrencen. Kommissionen bemærker også, at Grækenland har forpligtet sig til, at banken vil gennemføre omstruktureringsforanstaltninger, der skal nedbringe dens afhængighed af centralbankfinansiering, og at banken vil iagttage visse adfærdsbegrænsninger som gennemgået i afsnit 7.6. Dette sikrer, at afhængigheden af likviditetsstøtte vil ophøre snarest muligt, og at en sådan støtte er proportional.

(201) Foranstaltning L2 er derfor forenelig med bankmeddelelsen fra 2008 og forlængelsesmeddelelsen fra 2011. Da bankmeddelelsen fra 2013 ikke har medført skærpede krav til garantier, er foranstaltning L2 også forenelig med denne meddelelse.

7.4. FORANSTALTNING B1, B2, B3 og B4'S FORENELIGHED MED BANKMEDDELELSEN FRA 2008, REKAPITALISERINGSMEDDELELSEN OG FORLÆNGELSESMEDDELELSEN FRA 2011

(202) Som angivet i betragtning 189 og i overensstemmelse med punkt 15 i bankmeddelelsen fra 2008 skal statsstøtte, hvis den skal være forenelig i henhold til traktatens artikel 107, stk. 3, litra b), opfylde de generelle forenelighedskriterier ([93]), nemlig hensigtsmæssighed, nødvendighed og proportionalitet.

([93]) Se betragtning 41 til Kommissionens beslutning i sag NN 51/2008, Garantiordning for banker i Danmark (EUT C 273 af 28.10.2008, s. 2).

(203) I rekapitaliseringsmeddelelsen og forlængelsesmeddelelsen fra 2011 behandler Kommissionen yderligere det påkrævede forrentningsniveau for de statslige kapitaltilførsler.

7.4.1. **Foranstaltningernes hensigtsmæssighed**

(204) For så vidt angår hensigtsmæssigheden af stabilitetsfondens kapitaltilførsler (foranstaltning B1, B2, B3 og B4), finder Kommissionen dem hensigtsmæssige, fordi de sætter banken i stand til at overholde kapitalkravene. Uden stabilitetsfondens kapitaltilførsler ville banken ikke have kunnet videreføre sine aktiviteter og ville have mistet adgangen til refinansiering fra ECB.

(205) I den henseende bemærkede Kommissionen i Alpha-åbningsafgørelsen, at banken er et af de største pengeinstitutter i Grækenland målt i såvel udlån som indlån. Banken er som sådan en systemisk vigtig bank for Grækenland. Følgelig ville bankens misligholdelse have skabt alvorlige forstyrrelser i den græske økonomi. Under de dengang herskende omstændigheder havde pengeinstitutterne i Grækenland vanskeligt ved at få adgang til finansiering. Manglen på finansiering begrænsede deres evne til at yde lån til den græske økonomi. I den forbindelse ville forstyrrelsen af økonomien være blevet forværret af bankens misligholdelse. Desuden blev foranstaltning B1, B2, B3 og B4 primært indført på grund af PSI-programmet, som var en højst usædvanlig og uforudsigelig begivenhed, og ikke på grund af dårlig ledelse eller overdrevent risikabel adfærd hos banken. Foranstaltningerne skal derfor primært afbøde resultaterne af PSI-programmet og bidrage til at opretholde den finansielle stabilitet i Grækenland.

(206) I Alpha-åbningsafgørelsen udtrykte Kommissionen tvivl om, hvorvidt der var truffet enhver mulig foranstaltning til at undgå, at banken atter ville få brug for støtte. Som angivet i betragtning 121 og 122 i nærværende afgørelse har Grækenland givet tilsagn om at gennemføre en række foranstaltninger vedrørende bankens selskabsledelse og kommercielle drift. Som beskrevet i betragtning 99 og 106 har banken også foretaget en gennemgribende omstrukturering af sine aktiviteter og foretaget store omkostningsnedskæringer. Derfor er Kommissionens tvivl blevet fjernet.

(207) I Alpha-åbningsafgørelsen udtrykte Kommissionen også tvivl om, hvorvidt der fandtes tilstrækkelige beskyttelsesforanstaltninger for det tilfælde, at banken kom under statslig kontrol, eller de private aktionærer bevarede kontrollen, mens staten havde aktiemajoriteten. Tilsagnene beskrevet i betragtning 121 og 122 i nærværende afgørelse sikrer, at bankens udlånsforretning drives kommercielt, og at den daglige drift beskyttes mod statslig indblanding. Den ramme for de indbyrdes forbindelser, som er aftalt mellem stabilitetsfonden og banken, sikrer endvidere, at statens interesser som hovedaktionær beskyttes mod overdreven risikoadfærd hos bankens ledelse.

(208) Foranstaltning B1, B2, B3 og B4 sikrer dermed, at den finansielle stabilitet i Grækenland opretholdes. Der er truffet væsentlige skridt til at minimere fremtidige tab og sikre, at bankens aktiviteter ikke sættes på spil af uhensigtsmæssig ledelse. På den baggrund finder Kommissionen, at foranstaltning B1, B2, B3 og B4 er hensigtsmæssige.

7.4.2. **Nødvendighed — begrænsning af støtten til et minimum**

(209) Ifølge bankmeddelelsen fra 2008 skal støtteforanstaltningen både med hensyn til beløb og form være nødvendig for at nå målet. Det indebærer, at kapitaltilførslen skal være det nødvendige minimum for at nå dette mål.

(210) Beløbet for kapitalstøtten blev beregnet af den græske nationalbank i forbindelse med en stresstest for at sikre, at den egentlige kernekapital forblev over et vist niveau i perioden 2012-2014 som afspejlet i tabel 3. Den giver derfor ikke banken for meget kapital. Som anført i betragtning 206 er der truffet foranstaltninger til at reducere risikoen for, at banken får brug for yderligere støtte i fremtiden.

(211) For så vidt angår forrentningen af den første og anden brokapital (foranstaltning B1 og B2), minder Kommissionen om, at de blev bevilget i maj 2012 og december 2012 og betalt i naturalier i form af EFSF-obligationer. Stabilitetsfonden har som modydelse fra datoen for udbetalingen af disse EFSF-obligationer og indtil datoen for

rekapitaliseringen foråret 2013 modtaget påløbne renter på EFSF-obligationerne plus et gebyr på 1 % ([94]). Som understreget i Alpha-åbningsafgørelsen er denne forrentning lavere end det spænd på 7-9 %, som er defineret i rekapitaliseringsmeddelelsen. Perioden med den lave forrentning var imidlertid begrænset til et år for foranstaltning B1 og fem måneder for foranstaltning B2 (dvs. indtil omlægningen af brokapitalen til en standard rekapitalisering med ordinære aktier, nemlig foranstaltning B4). Mens den første og anden tilførsel af brokapital ikke udløste en udvanding af de eksisterende aktionærers stemmerettigheder, betød rekapitaliseringen foråret 2013, dvs. konverteringen af den første og anden brokapital, en høj grad af udvanding af de tidligere aktionærer, da deres andel af bankens egenkapital faldt til 4,9 %. Den unormale situation, som herskede fra datoen for tilførslen af den første brokapital, var da afsluttet. Den tvivl, som Kommissionen udtrykte i Alpha-åbningsafgørelsen, er derfor blevet fjernet.

(212) På baggrund af den atypiske kilde til bankens vanskeligheder, idet tabene primært skyldtes en gældsfritagelse til fordel for staten (PSI-programmet og tilbagekøbet af gæld, som giver staten en betydelig fordel, dvs. en gældsnedbringelse) og konsekvenserne af en langtrukken krise på bankens hjemmemarked, kan Kommissionen endvidere acceptere en sådan midlertidig afvigelse fra standardkravene til forrentning, der er fastlagt i rekapitaliseringsmeddelelsen ([95]).

(213) Foranstaltning B3 var et tilsagn om at tilvejebringe kapital. Dette tilsagn fra december 2012 blev udmøntet i en faktisk kapitaltilførsel i maj-juni 2013, blot fem måneder senere. Derfor og af de grunde, der er beskrevet i betragtning 212, er det acceptabelt, at der ikke blev betalt nogen modydelse for dette tilsagn.

(214) For så vidt angår foranstaltning B4, bør aktierne ved kapitaltilførslerne ifølge punkt 8 i forlængelsesmeddelelsen fra 2011 tegnes med et tilstrækkeligt stort nedslag i forhold til aktiekursen efter justering for udvandingseffekten for at give en rimelig sikkerhed for en tilstrækkelig forrentning til staten. Mens denne rekapitalisering ikke gav mulighed for et stort nedslag i forhold til aktiekursen efter justering af udvandingseffekten, var det faktisk muligt at opnå et betydeligt nedslag i forhold til den teoretiske kurs uden tegningsrettigheder ([96]). Forud for rekapitaliseringen foråret 2013 var bankens markedskapitalisering kun på nogle få hundrede millioner euro. Under sådanne omstændigheder er spørgsmålet, om de eksisterende aktionærer burde være fortrængt fuldstændig. Kommissionen bemærker, at emissionskursen blev sat til 50 % af den gennemsnitlige markedskurs i de sidste 50 dage inden fastsættelsen af emissionskursen. Kommissionen bemærker også, at udvandingen af de eksisterende aktionærers stemmerettigheder har været enorm, idet de efter denne rekapitalisering kun havde 4,9 % af aktierne i banken. Derfor ville et yderligere nedslag i markedskursen have haft en beskeden virkning for forrentningen til stabilitetsfonden. I lyset af de græske bankers særlige situation, der er beskrevet i betragtning 212, og det forhold, at støttebehovet stammer fra en gældsfritagelse til fordel for staten, mener Kommissionen, at emissionskursen på de aktier, som staten tegnede, var tilstrækkeligt lav.

(215) Stabilitetsfonden udstedte også warrants og gav en warrant for hver ny aktie, der blev tegnet af en privat investor, som deltog i rekapitaliseringen foråret 2013. Stabilitetsfonden gav disse warrants vederlagsfrit. Som anført i betragtning 93 giver hver warrant ret til at købe 7,40 aktier af stabilitetsfonden med faste mellemrum og til aftalekurser. Udnyttelseskursen svarer til stabilitetsfondens tegningskurs forhøjet med en årlig, kumulativ rente (4 % for år ét, 5 % for år to, 6 % for år tre, 7 % for år fire og derefter 8 % p.a. for de sidste seks måneder). Den forrentning, som stabilitetsfonden får på de aktier, den ejer, er de facto begrænset til disse niveauer. Denne forrentning er lavere end det spænd på 7-9 %, som er defineret i rekapitaliseringsmeddelelsen. Imidlertid mener Kommissionen, at disse warrants satte banken i stand til at reducere støttebeløbet til 550 mio. EUR, idet de var en afgørende faktor i den vellykkede udstedelse af tegningsrettigheder og aktieemission møntet på private investorer, som banken gennemførte før rekapitaliseringen foråret 2013. På grund af bankens lave solvensgrad forud for rekapitaliseringen og den store usikkerhed, der herskede på det tidspunkt, viste de simuleringer, der dengang var tilgængelige, da også, at uden disse warrants ville de private investorer ikke opnå et tilstrækkeligt afkast og derfor ikke ønske at deltage. Fordi stabilitetsfonden ville opnå en minimal positiv forrentning, hvis de uddelte warrants blev udnyttet, og fordi det var en målsætning i MEFP at tiltrække private investorer for at holde visse banker under

([94]) Se betragtning 83: De påløbne renter tæller som et yderligere bidrag fra stabilitetsfonden og reducerer dermed den betaling, som stabilitetsfonden skulle erlægge til banken for rekapitaliseringen foråret 2013.
([95]) Se også afsnit 7.5.1.
([96]) Den teoretiske kurs uden tegningsrettigheder (»TERP«) er en almindeligt accepteret teknik på markedet til kvantificering af »udvandingseffekten« af aktiekapitalforhøjelser.

privat ledelse og undgå situationer, hvor hele banksektoren ville blive kontrolleret af stabilitetsfonden, kan Kommissionen af de i betragtning 205 og 212 nævnte grunde acceptere en sådan afvigelse fra standardkravene til forrentning, der er fastlagt i rekapitaliseringsmeddelelsen. Denne accept bygger også på det forhold, at loven om stabilitetsfonden som ændret i marts 2014 ikke hjemler mulighed for justering af warrants i tilfælde af en aktiekapitalforhøjelse uden fortegningsret, og at det kun er aftalekursen på warrants, der må justeres i tilfælde af en udstedelse af tegningsrettigheder, og at justeringen kun må blive foretaget efterfølgende og kun op til det realiserede provenu ved salget af stabilitetsfondens fortegningsrettigheder. Desuden vil det løfte, som Grækenland gav om at søge Kommissionens godkendelse forud for ethvert tilbagekøb af warrants udstedt af stabilitetsfonden, tillade Kommissionen at sikre, at ethvert fremtidigt tilbagekøb ikke yderligere nedbringer stabilitetsfondens forrentning og øger warrant-indehavernes forrentning.

(216) Med hensyn til det forhold, at stabilitetsfondens aktier er uden stemmeret, minder Kommissionen om, at behovet for støtte ikke primært skyldes overdreven risikoadfærd. Derudover var det et af målene med MEFP at fastholde visse banker under privat ledelse. Desuden udgør rammen for forbindelserne med stabilitetsfonden og en automatisk genindførelse af stemmerettigheder i tilfælde af manglende gennemførelse af omstruktureringsplanen en beskyttelsesforanstaltning imod fremtidig overdreven risikoadfærd hos private ledelser. Endelig er PSI og tilbagekøbet i december 2012 en slags afkast til staten, idet dennes gæld til banken blev reduceret med flere milliarder euro. Af alle disse grunde kan Kommissionen acceptere, at stabilitetsfonden modtager aktier uden stemmeret. Kommissionen konkluderer derfor, at foranstaltning B4 var nødvendig.

Foranstaltning B1, B2, B3 og B4 er således nødvendige som redningsstøtte både med hensyn til beløb og form.

7.4.3. **Proportionalitet — foranstaltninger til begrænsning af negative afsmittende virkninger**

(217) Kommissionen bemærker, at banken modtog et meget stort beløb i statsstøtte. Den situation kan derfor føre til alvorlige konkurrencefordrejninger. Men Grækenland har givet tilsagn om at gennemføre en række foranstaltninger med sigte på at mindske de negative afsmittende virkninger. Navnlig omhandlede tilsagnene, at banken vil fortsætte sin kommercielle drift som anført i betragtning 121 og 122. Og Grækenland har også forpligtet sig til at indføre et forbud mod opkøb samt en række afhændelser som beskrevet i betragtning 123 og 124. Begrænsningerne af konkurrencefordrejninger vil blive yderligere vurderet i afsnit 7.6.

(218) Der er også udnævnt en tilsynsførende administrator i banken til at overvåge den korrekte gennemførelse af tilsagnene om selskabsledelse og kommerciel drift. Det skal hindre enhver skadelig forandring i bankens forretningsmæssige praksis og derved mindske de potentielle negative afsmittende virkninger.

(219) Endelig blev der fremlagt en ny omfattende omstruktureringsplan den 12. juni 2014 for Kommissionen. Den omstruktureringsplan vil blive vurderet i afsnit 7.6.

(220) Den tvivl, som Kommissionen udtrykte i Alpha-åbningsafgørelsen, er således blevet fjernet. Foranstaltning B1, B2, B3 og B4 er proportionale i lyset af punkt 15 i bankmeddelelsen fra 2008.

7.4.4. **Konklusionen vedrørende foreneligheden af stabilitetsfondens kapitaltilførsler med bankmeddelelsen fra 2008, rekapitaliseringsmeddelelsen og forlængelsesmeddelelsen fra 2011**

(221) Kommissionen konkluderer således, at stabilitetsfondens kapitaltilførsler (foranstaltning B1, B2, B3 og B4) er hensigtsmæssige, nødvendige og proportionale i lyset af punkt 15 i bankmeddelelsen fra 2008, rekapitaliseringsmeddelelsen og forlængelsesmeddelelsen fra 2011.

7.5. OPKØBENES FORENELIGHED MED OMSTRUKTURERINGSMEDDELELSEN

(222) Ifølge punkt 23 i omstruktureringsmeddelelsen kan støttede bankers opkøb af virksomheder ikke finansieres med statsstøtte, medmindre det er afgørende for genoprettelsen af en virksomheds rentabilitet. I punkt 40 og 41 i omstruktureringsmeddelelsen bestemmes det desuden, at banker ikke bør bruge statsstøtte til overtagelse af konkurrerende virksomheder, medmindre opkøbet er led i en konsolideringsproces, der er nødvendig for at genoprette den finansielle stabilitet eller sikre en effektiv konkurrence. Desuden kan overtagelser true eller komplicere genoprettelsen af rentabiliteten. Kommissionen må derfor vurdere, om bankens opkøb kan forenes med omstruktureringsmeddelelsen.

7.5.1. **Foreneligheden af opkøbet af Emporiki Bank med omstruktureringsmeddelelsen**

7.5.1.1. *Virkningen af opkøbet af Emporiki Bank for bankens langsigtede rentabilitet*

(223) Med hensyn til rentabilitet i driften styrker bankens opkøb af Emporiki Bank dens tilbagevenden til langsigtet rentabilitet, da en fusion mellem to banker i samme geografiske marked giver banken mulighed for at opnå meningsfyldte synergieffekter, f.eks. i form af personalenedskæringer, filiallukninger og nedbragte kapacitetsomkostninger. Banken overtager kunder og indskud og reducerer distributionsomkostningerne væsentligt. Den er i færd med at lukke et stort antal filialer i den fusionerede enhed foruden at rationalisere funktioner i hovedsædet.

(224) Med hensyn til likviditetsstillingen har opkøbet haft en positiv virkning for banken. Forholdet mellem udlån og indlån i den overtagne enhed lå da også på ca. 115 % og dermed langt under bankens meget høje tal for dette forhold ([97]). Opkøbet bidrager derfor til en betydelig forbedring af bankens forhold mellem udlån og indlån.

(225) Statisk set har transaktionen også en positiv virkning for bankens solvensgrad, idet banken køber en højt kapitaliseret bank til kun 1 EUR. Den 31. marts 2012 var kapitalgrundlaget i den fusionerede enhed proforma 11,8 %, mens bankens kapitalgrundlag kun var 8,8 %. Ligeledes var kernekapitalprocenten i den fusionerede enhed proforma 11,1 %, mens bankens kernekapitalprocent var 7,9 %. Emporiki Banks betydelige kapital yder beskyttelse mod de tab, som ifølge stresstesten kunne komme i fremtiden (se tabel 3). Den statiske iagttagelse af stigningen i bankens solvensgrad gav en overvurdering af den positive virkning på dens langsigtede kapitalstilling. Opkøbet er derfor positivt for genoprettelsen af bankens langsigtede rentabilitet.

7.5.1.2. *Virkningen af opkøbene for det støttebeløb, som banken havde brug for*

(226) I henhold til punkt 23 i omstruktureringsmeddelelsen bør omstruktureringsstøtte ikke anvendes til opkøb af andre virksomheder, men kun til at dække de omstruktureringsomkostninger, der er nødvendige for at genoprette bankens rentabilitet. Selv om opkøbet havde positive virkninger for bankens rentabilitet, er det i dette tilfælde ikke afgørende for bankens rentabilitet i henseende til punkt 23 i omstruktureringsmeddelelsen.

(227) Banken betalte kun 1 EUR for købet af Emporiki Bank. Købsprisen blev derfor ikke finansieret via statsstøtte. Dette faktum indebærer også, at betalingen af købsprisen ikke udløste et kapitalbehov hos banken. Desuden var Emporiki Bank tilstrækkeligt kapitaliseret (dvs. tilstrækkeligt i henhold til det, som 2012-stresstesten krævede som vist i tabel 3). Opkøbet vil som sådan sandsynligvis ikke udløse noget fremtidigt kapitalbehov hos banken.

(228) På grund af de atypiske vilkår (køb for 1 EUR af en fuldt kapitaliseret bank for at opfylde stresstestkravene) strider opkøbet af Emporiki Bank således undtagelsesvis ikke mod kravet om at minimere støtten.

7.5.1.3. *Konkurrencefordrejende virkning af opkøbene*

(229) I overensstemmelse med punkt 39 og 40 i omstruktureringsmeddelelsen bør statsstøtte ikke anvendes til skade for konkurrenter, der ikke nyder tilsvarende offentlig støtte, særlig ikke til opkøb af konkurrerende virksomheder. I punkt 41 i omstruktureringsmeddelelsen bestemmes det også, at opkøb kan godkendes, hvis de er led i en konsolideringsproces, der er nødvendig for at genoprette den finansielle stabilitet eller sikre en effektiv konkurrence. Under sådanne omstændigheder bør overtagelsesprocessen være rimelig, og overtagelsen bør sikre en effektiv konkurrence på det relevante marked.

(230) Den græske nationalbank anså ifølge en rentabilitetsundersøgelse, som en ekstern konsulent udførte i begyndelsen af 2012, ikke Emporiki Bank for at kunne overleve alene. Den genererede store tab for Crédit Agricole, som derfor ønskede at sælge den. Hvis det ikke var muligt at sælge, kunne Crédit Agricole have overvejet, hvordan den skulle lade den gå konkurs. Transaktionen kan derfor anses for at være led i en konsolideringsproces, som er nødvendig for at genoprette den finansielle stabilitet som beskrevet i punkt 41 i omstruktureringsmeddelelsen.

([97]) Se tabel 5.

(231) Ingen blandt de aktører, der ikke nød offentlig støtte, indsendte et gyldigt bud på opkøbet af Emporiki Bank, og salgsproceduren var åben, gennemsigtig og ikkediskriminerende. Banken fortrængte derfor ikke sådanne bydere, som ikke nød offentlig støtte. Eftersom dette opkøb blev godkendt af den græske konkurrencemyndighed, kompromitterer resultatet af salgsproceduren ikke betingelserne for en effektiv konkurrence i Grækenland.

(232) Desuden skyldes bankens støttebehov ikke dårlig ledelse eller overdreven risikoadfærd. Endelig blev der som konkluderet i betragtning 227 ikke brugt statsstøtte til at finansiere opkøbet (køb for 1 EUR af en bank, der var tilstrækkeligt kapitaliseret til at kunne klare den græske nationalbanks stresstest).

(233) På denne baggrund kan det konkluderes, at opkøbet af Emporiki Bank er i overensstemmelse med afsnit 4 i omstruktureringsmeddelelsen.

7.5.1.4. *Konklusion vedrørende opkøbet af Emporiki Bank*

(234) I lyset af de græske bankers usædvanlige situation og de nærmere betingelser for opkøbet af Emporiki Bank kan det konkluderes, at opkøbet opfylder de krav, der er fastlagt i omstruktureringsmeddelelsen.

7.5.2. **Foreneligheden af overtagelsen af de tre andelsbankers udvalgte aktiver og passiver med omstruktureringsmeddelelsen**

7.5.2.1. *Virkningen af overtagelsen for bankens langsigtede rentabilitet*

(235) Overtagelsen af de tre andelsbankers udvalgte aktiver og passiver vil styrke bankens rentabilitet på langt sigt.

(236) Nærmere betegnet har integrationen af de tre andelsbankers indskud i bankens balance forbedret dens likviditetsprofil. Alpha Bank S.A.'s forhold mellem nettoudlån og nettoindlån faldt med ca. 1,5 %, og dens afhængighed af finansiering fra eurosystemet faldt dermed også.

(237) Desuden gav overtagelsen banken lejlighed til at forøge sin indtjening ved at udvide kundekredsen i flere geografiske områder. Banken overtog ikke omkostningstung infrastruktur eller filialnet. Den overtog heller ikke lån. Den øgede derfor ikke sin risiko eller sine kapitalkrav.

7.5.2.2. *Virkningen af overtagelsen for det støttebeløb, som banken havde brug for*

(238) I overensstemmelse med punkt 23 i omstruktureringsmeddelelsen bør omstruktureringsstøtte ikke anvendes til opkøb af andre virksomheder, men kun til at dække de omstruktureringsomkostninger, der er nødvendige for at genoprette bankens rentabilitet. Selv om opkøbet havde positive virkninger for bankens rentabilitet, er det i dette tilfælde ikke afgørende for bankens rentabilitet i henseende til punkt 23 i omstruktureringsmeddelelsen.

(239) Den pris, banken betalte for overtagelsen af de overførte aktiver og passiver fra alle tre andelsbanker, blev fastsat til 2,1 % af værdien af de overførte indskud og beløb sig til ca. 9 mio. EUR svarende til 0,01 % af bankens samlede balance på overtagelsestidspunktet. Den pris kan derfor anses for at være meget lav. Desuden havde banken allerede rejst 550 mio. EUR i privat kapital i forbindelse med rekapitaliseringen foråret 2013.

(240) Det kan konkluderes, at købsprisen på de overførte aktiver og passiver (primært indskud) fra de tre andelsbanker var så lav, at den ikke hindrede støtten i at være begrænset til det nødvendige minimum.

7.5.2.3. *Konkurrencefordrejende virkning af opkøbene*

(241) Som nævnt i betragtning 229 bør statsstøtte i overensstemmelse med punkt 39 og 40 i omstruktureringsmeddelelsen ikke anvendes til skade for konkurrenter, der ikke nyder tilsvarende offentlig støtte, særlig ikke til opkøb af konkurrerende virksomheder, undtagen under bestemte omstændigheder.

(242) Den græske nationalbank anså ikke de tre andelsbanker for at være rentable, og den mente, at vedtagelsen af afviklingsforanstaltningerne var nødvendige for at opretholde finansiel stabilitet. Opkøbene kan derfor anses for at være led i en konsolideringsproces, som er nødvendig for at genoprette den finansielle stabilitet som beskrevet i punkt 41 i omstruktureringsmeddelelsen.

(243) Desuden var der ingen blandt de aktører, der ikke nød offentlig støtte, som indsendte et gyldigt bud på overtagelsen af de tre andelsbankers aktiver og passiver, og det eneste andet bud kom fra en bank, som have modtaget endnu mere støtte. Desuden var det en beskeden mængde aktiver og passiver, der blev overtaget, så overtagelsen ændrede ikke markedets struktur ([98]).

(244) Kommissionen mener således, at disse usædvanlige begivenheder berettiger tilladelsen til opkøbene i overensstemmelse med punkt 41 i omstruktureringsmeddelelsen.

7.5.2.4. *Konklusion vedrørende overtagelsen af de tre andelsbankers udvalgte aktiver og passiver med omstruktureringsmeddelelsen*

(245) Det konkluderes, at overtagelsen af de tre andelsbankers udvalgte aktiver og passiver set i lyset af de nærmere betingelser herfor opfylder de krav, der er fastlagt i omstruktureringsmeddelelsen.

7.5.3. **Foreneligheden af opkøbet af Citibank Greece med omstruktureringsmeddelelsen**

7.5.3.1. *Virkningen af opkøbet for bankens langsigtede rentabilitet*

(246) Opkøbet af Citibank Greece, herunder Diners, vil øge bankens langsigtede rentabilitet. Banken overtog en velpolstret lånebank. Desuden er nettoudlånsporteføljen meget mindre end de overtagne indskud.

(247) Integrationen af Citibank Greeces indskud i bankens balance vil forbedre bankens mellem- til langsigtede finansieringsprofil og samtidig øge bankens rentabilitet.

(248) Desuden vil banken gennem opkøbet styrke sin licens og evne til at tiltrække indskud og dermed opnå en afbalanceret og levedygtig forretningsmodel.

(249) Endelig vil de forventede betydelige synergieffekter i henseende til centrale funktioner, IT-tjenester og driftsudgifter bidrage til bankens langsigtede rentabilitet.

(250) Opkøbet er derfor positivt for genoprettelsen af bankens langsigtede rentabilitet.

7.5.3.2. *Virkningen af opkøbet for det støttebeløb, som banken havde brug for*

(251) I henhold til punkt 23 i omstruktureringsmeddelelsen bør omstruktureringsstøtte ikke anvendes til opkøb af andre virksomheder, men kun til at dække de omstruktureringsomkostninger, der er nødvendige for at genoprette bankens rentabilitet. Selv om opkøbet havde positive virkninger for bankens rentabilitet, er det i dette tilfælde ikke afgørende for bankens rentabilitet i henseende til punkt 23 i omstruktureringsmeddelelsen.

(252) Banken betalte kun 2 mio. EUR ([99]) for købet af Citibank Greece og Diners.

(253) Den overtagne portefølje indeholder et stort antal lån, som er fuldt afskrevet. Værdiansættelsen af denne nye låneportefølje kunne da også udligne det begrænsede kapitalbehov, der hidrørte fra integrationen af porteføljen i bankens balance.

(254) Desuden har banken rejst 1,2 mia. EUR i privat kapital til en kurs pr. aktie, der var højere end den kurs, som stabilitetsfonden tegnede aktier til i forbindelse med rekapitaliseringen foråret 2013.

(255) Under disse specifikke omstændigheder kan det ikke hævdes, at opkøbet blev finansieret ved hjælp af statsstøtte. Opkøbet vil ikke øge behovet for støtte eller nedbringe forrentningen af eksisterende støtte.

7.5.3.3. *Konkurrencefordrejende virkning af opkøbet*

(256) Som angivet i betragtning 241 bør statsstøtte ikke anvendes til skade for konkurrenter, særlig ikke til opkøb af konkurrerende virksomheder.

([98]) Overtagelsen af de overførte aktiver og passiver fra bankerne for henholdsvis Vestmakedonien og Evia blev ikke anmeldt til den græske konkurrencemyndighed, da omsætningen i den overførte del af hver af andelsbankerne ikke oversteg grænsen på 15 mio. EUR i henhold til artikel 6, stk. 1, i lov nr. 3959/2011 læst i sammenhæng med artikel 10, stk. 3, litra a), i samme lov.

([99]) Prisen blev beregnet på basis af et formodet frafald blandt indskyderne på 30 % i perioden mellem underskrivelsen af købsaftalen og effektueringen af den. Prisen vil blive justeret efterfølgende afhængigt af det reelle frafald, der kunne registreres før den faktiske overtagelse.

(257) Købsprisen på Citibank Greece var yderst lav, og banken rejste en stor sum privat kapital til en høj aktiekurs. Man kan derfor ikke konkludere, at der blev brugt støtte til at finansiere dette opkøb.

(258) Da der desuden ikke var nogen blandt de aktører, der ikke nød offentlig støtte, som indsendte et gyldigt bud på købet af de udbudte aktiviteter, var der ikke tale om, at sådanne bydere blev fortrængt.

(259) I lyset af betragtning 257 og 258 falder opkøbet således ikke ind under forbuddet i punkt 39 og 40 i omstruktureringsmeddelelsen. Desuden minder Kommissionen om, at bankens støttebehov ikke skyldes dårlig ledelse eller overdreven risikoadfærd.

7.5.3.4. *Konklusion vedrørende opkøbet af Citibank Greece*

(260) I lyset af de græske bankers usædvanlige situation ([100]) og de nærmere betingelser for opkøbet af Citibank Greece kan det konkluderes, at opkøbet opfylder de krav, der er fastlagt i omstruktureringsmeddelelsen.

7.6. FORENELIGHEDEN AF FORANSTALTNING A, B1, B2, B3 OG B4 MED OMSTRUKTURERINGSMEDDELELSEN

7.6.1. **Kilder til vanskeligheder og følgerne for vurderingen i henhold til omstruktureringsmeddelelsen**

(261) Som angivet i afsnit 2.1.1 og 2.1.2 hidrører bankens vanskeligheder primært fra den græske statsgældskrise og den dybe recession i Grækenland og Sydeuropa. Hvad angår førstnævnte faktor, mistede den græske regering adgangen til finansmarkederne og måtte til sidst forhandle sig til en aftale med sine hjemlige og internationale kreditorer, nemlig PSI-programmet, som resulterede i et haircut af fordringerne mod staten på 53,3 %. Desuden blev 31,5 % af fordringerne ombyttet med nye GSO'er med lavere rentesats og længere løbetid. Staten købte disse nye GSO'er tilbage af de græske banker i december 2012 til en kurs på mellem 30,2 og 40,1 i forhold til deres nominelle værdi, hvilket betød et yderligere tab for de græske banker. Ud over virkningen af PSI-programmet og tilbagekøbet af statsgæld for dens kapitalstilling måtte banken også registrere en enorm indlånsflugt fra 2010 til medio 2012 på grund af risikoen for, at Grækenland ville forlade euroen som følge af den afgrundsdybe statsgæld og økonomiske recession.

(262) Foranstaltning B1, B2, B3 og B4 beløber sig til 4 571 mio. EUR, som er mindre end det bogførte tab på PSI-programmet (4 786 mio. EUR). I et sådant tilfælde og hvis vanskelighederne ikke primært stammer fra overdrevent risikabel adfærd, vil Kommissionen i henhold til punkt 14 i forlængelsesmeddelelsen fra 2011 slække på sine krav.

(263) Størstedelen af kapitalbehovet stammer fra den normale eksponering, som et pengeinstitut har for sin hjemlige finansielle landerisiko. Det forhold blev også påpeget i betragtning 58 og 69 i Alpha-åbningsafgørelsen. Kommissionen bemærker også, at bankens eksponering over for den græske statsgældsrisiko var mindre end mange andre store græske bankers, så den kan ikke anses for at have opbygget en overdrevent stor eksponering for statsgælden. Som følge heraf har banken et mindre behov for at afhjælpe problemer med »moral hazard« i sin omstruktureringsplan end andre støttede pengeinstitutter, som opbyggede overdrevent store risici. Da støtteforanstaltningerne er mindre konkurrencefordrejende, bør de foranstaltninger, der er truffet for at begrænse konkurrencefordrejningerne, derfor slækkes tilsvarende. Eftersom PSI-programmet og tilbagekøbet af statsgæld udgør en gældsfritagelse til fordel for staten, kan forrentningen til staten af dens rekapitalisering af banker være lavere.

(264) Men da den græske økonomi er skrumpet med ca. 25 % siden 2008, og eftersom banken har købt en mindre rentabel bank i form af Emporiki Bank, må banken tilpasse sin organisation, omkostningsstruktur og sit filialnet til det nye økonomiske klima for at genskabe rentabiliteten. Uanset fraværet af problemer med »moral hazard« skal banken derfor rationalisere sin drift i Grækenland for at sikre sin langsigtede rentabilitet.

([100]) Se også afsnit 7.5.1 og 7.5.2.

(265) En anden kilde til bankens tab er tabene på dens udlån til græske husholdninger og virksomheder. Kommissionen finder, at disse tab primært skyldes den usædvanligt dybe og langvarige krisebetingede nedgang i BNP på ca. 25 % over fem år og ikke en risikabel udlånspraksis hos banken. Som følge heraf skaber den støtte, der blev ydet til at dække tabene, ikke en »moral hazard«, hvilket er tilfældet, når støtten beskytter en bank mod konsekvenserne af tidligere risikabel adfærd. Støtten er derfor mindre fordrejende ([101]).

(266) Men en del af bankens kapitalbehov og tab på lån hidrører fra en række internationale datterselskaber. I 2012 blev f.eks. aktiviteterne i Cypern, Rumænien, Serbien, FYROM og Bulgarien tabsgivende, mens de i Albanien kun lige balancerede. Stresstesten, der i 2012 blev gennemført for at fastslå kapitalbehovet hos banken, viste fremskrevne tab på udenlandske lån på 921 mio. EUR i referencescenariet og 1 201 mio. EUR i det negative scenarie. De udenlandske aktiver drænede også likviditeten, eftersom den koncerninterne finansiering beløb sig til flere milliarder euro.

(267) Eftersom banken havde den laveste beholdning af GSO'er af de fire største græske banker på PSI-tidspunktet, og eftersom tabet på PSI var større end den støtte, banken modtog via foranstaltning B1, B2, B3 og B4, kan det således konkluderes, at de fleste af tabene og behovet for støtte falder ind under punkt 14 i forlængelsesmeddelelsen fra 2011, der giver Kommissionen mulighed for at slække på sine krav. En del af støttebehovet hidrører fra tab på græske lån på grund af den usædvanligt dybe og lange recession og ikke risikabel udlånspraksis. En sådan støtte skaber ikke »moral hazards« og er derfor mindre fordrejende.

(268) Endelig skyldes en begrænset del af støttebehovet bankens egen risikoadfærd med udenlandske datterselskaber.

7.6.2. **Rentabilitet**

(269) En omstruktureringsplan skal sikre, at pengeinstituttet er i stand til at genskabe sin langsigtede rentabilitet inden udløbet af omstruktureringsperioden (afsnit 2 i omstruktureringsmeddelelsen). I det foreliggende tilfælde er omstruktureringsperioden defineret som perioden mellem datoen for vedtagelsen af nærværende afgørelse og den 31. december 2018.

(270) I overensstemmelse med punkt 9-11 i omstruktureringsmeddelelsen fremsendte Grækenland en omfattende og detaljeret omstruktureringsplan, som giver fuldstændige oplysninger om bankens forretningsmodel. I planen påpeges også årsagerne til bankens vanskeligheder samt de foranstaltninger, der er truffet for at afhjælpe de problemer, den har haft med rentabiliteten. I omstruktureringsplanen beskrives navnlig den valgte strategi til at bevare bankens driftseffektivitet og nedbringe det høje niveau af nødlidende udlån, dens sårbare likviditets- og kapitalstilling og dens udenlandske forretninger, som de seneste år har været afhængige af moderselskabet med hensyn til finansiering og kapital.

7.6.2.1. *Bankvirksomhed i Grækenland*

(271) Med hensyn til likviditet og bankens afhængighed af finansiering fra Eurosystemet regnes der i omstruktureringsplanen med en begrænset vækst på balancen i Grækenland, mens indlånssiden skulle stige igen. Afhængigheden af statsgaranteret ELA, som allerede er blevet mindre, vil fortsat falde, og det vil hjælpe banken med at nedbringe sine finansieringsomkostninger.

(272) Forpligtelsen vedrørende forholdet mellem nettoudlån og -indlån beskrevet i betragtning 118 sikrer, at bankens balance bliver bæredygtig inden udløbet af omstruktureringsperioden. Salget af værdipapirer og afhændelse af andre aktiviteter uden for kerneforretningen vil også styrke bankens likviditetsstilling. På grund af bankens fortsat pressede likviditetsstilling kan Kommissionen godtage de græske myndigheders anmodning om lov til at tilføre banken likviditet i henhold til den græske bankstøtteordnings foranstaltninger vedrørende garantier og statsobligationslån og i henhold til den statsgaranterede ELA.

(273) Grækenland har også afgivet løfte om, at banken for at nedbringe sine finansieringsomkostninger fortsat vil nedsætte sine rentesatser på indlån i Grækenland som beskrevet i betragtning 118. En sådan nedbringelse af indlånsomkostningerne vil være et centralt bidrag til bankens rentabilitet før hensættelser.

([101]) Se punkt 28 i omstruktureringsmeddelelsen og betragtning 320 i Kommissionens afgørelse 2011/823/EU af 5. april 2011 om Nederlandenes foranstaltninger C 11/09 (ex NN 53b/08, NN 2/10 og N 19/10) til fordel for ABN AMRO Group NV (oprettet efter fusionen mellem Fortis Bank Nederland og ABN AMRO N) (EUT L 333 af 15.12.2011, s. 1).

(274) Siden krisens begyndelse har banken indledt en betydelig rationalisering af sit filialnet i Grækenland i form af en nedbringelse af antallet af filialer og medarbejdere ([102]). Inden 2017 vil bankens samlede omkostninger være faldet med yderligere […] % i forhold til 2013. For at nå dette mål har Grækenland forpligtet sig til, at banken reducerer antallet af filialer og medarbejdere i Grækenland, så der højst er henholdsvis […] og […] pr. 31. december 2017, og de samlede omkostninger ([103]) i Grækenland maksimalt beløber sig til […] mio. EUR. Den forventede omkostningsprocent vil være under […] % ved udgangen af omstruktureringsperioden. Kommissionen mener, at omstruktureringsplanen bevarer bankens effektivitet i det nye markedsklima.

(275) Et andet nøgleområde er forvaltningen af misligholdte lån, idet disse udgjorde 32,4 % af porteføljen pr. 31. december 2013 ([104]). Banken planlægger at skærpe sin kreditpolitik (grænser, sikkerhedsstillelse) og fokusere på kerneforretningen for at minimere tabene. Grækenland har også afgivet tilsagn om, at banken vil overholde høje standarder i sin kreditpolitik af hensyn til risikostyring og for at maksimere værdien for banken på hvert trin af kreditprocessen som beskrevet i betragtning 122.

7.6.2.2. *Selskabsledelse*

(276) Et andet problemområde er bankens ledelse, idet stabilitetsfonden ejer 69,9 % ([105]) af bankens aktier efter aktiekapitalforøgelsen i 2014, men med begrænsede stemmerettigheder. Desuden ejer nogle af de private investorer, som kontrollerer banken, også warrants og ville dermed opnå den fulde fordel, hvis aktiekursen skulle stige brat i omstruktureringsperioden. Da situationen kunne skabe »moral hazards«, aftalte banken og stabilitetsfonden en særlig ramme for deres indbyrdes forbindelser i 2013. Denne aftale beskytter bankens daglige drift mod enhver indblanding fra dens største aktionær og sikrer samtidig, at stabilitetsfonden kan overvåge gennemførelsen af omstruktureringsplanen og forebygge overdrevent risikabel adfærd hos bankens ledelse gennem hensigtsmæssige høringsprocedurer. Banken har også lovet nøje at overvåge sin eksponering for tilknyttede låntagere. Kommissionen bemærker på den positive side, at stabilitetsfonden automatisk genvinder sine stemmerettigheder, hvis banken ikke gennemfører sin omstruktureringsplan.

7.6.2.3. *Internationale aktiviteter*

(277) En række af bankens internationale aktiviteter har førhen trukket store veksler på dens kapital, likviditet og rentabilitet som anført i betragtning 266.

(278) Ifølge omstruktureringsplanen forventes det, at banken fortsat har fokus på sit hjemmemarked. Banken har allerede afhændet sit urentable datterselskab i Ukraine. Den er også begyndt at rationalisere de øvrige datterselskaber for at skærpe udlånsproceduren og mindske datterselskabernes udækkede finansieringsbehov. Den planlægger yderligere rationalisering af sit resterende filialnet som beskrevet i betragtning 109.

(279) Den samlede mængde udenlandske aktiver vil blive indskrænket med mindst yderligere […] % inden 31. december 2017 (i forhold til 31. december 2012).

(280) Den samlede rentabilitet i de internationale forretninger vil være genskabt i […].

(281) Derfor mener Kommissionen, at banken vil have omstruktureret og indskrænket disse udenlandske forretninger tilstrækkeligt til at undgå at blive eksponeret for yderligere kapitalbehov og likviditetsmangler i fremtiden. Bankens tilsagn beskrevet i betragtning 119 om at afholde sig fra at tilføre store kapitalbeløb til sine internationale datterselskaber sikrer også, at disse ikke kommer til at udgøre en trussel mod bankens kapital eller likviditet.

7.6.2.4. *Konklusion vedrørende rentabilitet*

(282) Referencescenariet, der er beskrevet i afsnit 2.4, viser, at banken ved udgangen af omstruktureringsperioden vil kunne få et afkast, som sætter den i stand til at dække alle sine omkostninger og få et passende afkast af sin egenkapital i forhold til sin risikoprofil. Samtidig viser prognosen for bankens kapitalstilling, at denne forbliver på et tilfredsstillende niveau.

([102]) Se betragtning 99.
([103]) Inklusive bidrag til Hellenic Deposit and Investment Guarantee Fund (»HDIGF«, på græsk TEKE).
([104]) De finansielle prognoser i omstruktureringsplanen for Alpha Bank, juni 2014, tal for Alpha Bank S.A.
([105]) Stabilitetsfondens *Annual Financial Report for the year ended 31 December 2013*, s. 68, på: http://www.hfsf.gr/files/hfsf_annual_report_2013_en.pdf.

(283) Endelig bemærker Kommissionen det negative scenarie, der beskrives i bankens omstruktureringsplan, som den er forelagt af de græske myndigheder. Dette negative scenarie bygger på et sæt formodninger, som er aftalt med stabilitetsfonden. Det forudsætter en længere og dybere recession og en alvorligere deflation i ejendomspriserne ([106]). Omstruktureringsplanen viser, at banken er i stand til at modstå en rimelig mængde stress, idet den i det negative scenarie fortsat er rentabel og velkapitaliseret ved udgangen af omstruktureringsperioden.

(284) Mængden af yderligere kapital, som blev rejst i 2014, nemlig 1,2 mia. EUR, er tilstrækkelig til, at banken kan klare referencescenariet i 2013-stresstesten i omstruktureringsperioden og indløse præferenceaktierne, hvilket banken gjorde i april 2014 ([107]). Banken vil også fremlægge en betinget kapitalplan for den græske nationalbank med foranstaltninger, der skal træffes, hvis det økonomiske klima forværres yderligere. Kommissionen minder om, at den græske nationalbank allerede i vurderingen af kapitalbehovet i referencescenariet indregnede flere justeringer, som resulterede i en stigning i det anslåede kapitalbehov sammenlignet med det kapitalbehov, der blev anslået i bankens eget referencescenarie. Kommissionen mener derfor, at referencescenariets kapitalbehov som anslået af den græske nationalbank forudsætter en vis grad af stress. Kommissionen kan godt konkludere, at banken er rentabel, uden at banken har kapital nok på forhånd til at dække kapitalbehovet i det negative scenarie som anslået af den græske nationalbank, idet dette rummer en høj grad af stress, og kapitalforhøjelsen i marts 2014 viser, at banken atter har fået adgang til kapitalmarkederne.

(285) Desuden er det positivt, at banken ikke agter at foretage yderligere investeringer i non-investment grade værdipapirer, hvilket vil bidrage til at opretholde dens kapital- og likviditetsstilling.

(286) Det kan derfor konkluderes, at banken har truffet tilstrækkelige foranstaltninger til at genoprette sin langsigtede rentabilitet.

7.6.3. **Egetbidrag og byrdefordeling**

(287) Ifølge omstruktureringsmeddelelsen skal bankerne og deres kapitalindskydere så vidt muligt deltage i omstruktureringen, så det sikres, at støtten begrænses til det nødvendige minimum. Bankerne skal således anvende deres egne midler til at finansiere omstruktureringen ved f.eks. at afhænde aktiver, mens kapitalindskyderne skal afdæmpe bankens tab så vidt muligt.

7.6.3.1. *Bankens egetbidrag: afhændelser og omkostningsnedskæringer*

(288) Banken har allerede afhændet en række små udenlandske forretninger (Ukraine) og reduceret en del af sin portefølje for at styrke både sit kapitalgrundlag og sin likviditetsstilling. F.eks. har banken afhændet udenlandske aktiver for 1,9 mia. EUR fra 2009 til 2013 ([108]).

(289) Ifølge omstruktureringsplanen skal der afhændes yderligere aktiver i Sydøsteuropa som beskrevet i betragtning 107. I betragtning af nedgearingen og afhændelserne, der allerede er gennemført, og efter gennemførelsen af tilsagnene vil banken have reduceret sit geografiske omfang i Sydøsteuropa betydeligt. Indskrænkningen af bankens internationale aktiver vil også minimere den betingede risiko for, at den vil få brug for støtte i fremtiden. Den bidrager derfor til at reducere støtten til et minimum.

(290) Banken solgte sin forsikringsvirksomhed i 2007. På dette marked udøver den derfor ingen aktivitet af betydning, som kunne sælges for at generere et provenu.

(291) For at begrænse kapitalbehovet vil banken ikke bruge kapital til at støtte eller øge størrelsen af sine udenlandske datterselskaber som beskrevet i betragtning 119. Desuden indebærer Grækenlands tilsagn, at banken ikke foretager yderligere opkøb.

(292) Banken har også indledt et vidtrækkende omkostningsnedskæringsprogram som anført i afsnit 2.4.2. Dens omkostninger vil falde yderligere frem til 2017. Den skærer ned i såvel personale som lønninger. Grækenland har også forpligtet sig til at begrænse aflønningen af bankens direktører, […].

([106]) De finansielle prognoser i omstruktureringsplanen adskiller sig fra resultatet af den græske nationalbanks stresstest, idet denne test ikke byggede på det samme sæt af formodninger, og nationalbanken indregnede yderligere justeringer.
([107]) http://www.alpha.gr/files/deltia_typou/deltio_typou_170414EN.pdf.
([108]) Omstruktureringsplan for Alpha Bank, juni 2014, s. 107.

7.6.3.2. *Historiske aktionærers del af byrden og ny kapital rejst på markedet*

(293) Bankens historiske aktionærer blev udvandet ved udstedelsen af stemmerettigheder, der blev afsluttet i 2009 ([109]), og dernæst igen ved stabilitetsfondens kapitaltilførsel (foranstaltning B4) og tilførslen af privat kapital i 2013 og marts 2014. F.eks. blev den aktiepost, som ejedes af bankens aktionærer, der på det tidspunkt omfattede investorer, som havde indskudt penge i 2009, nedbragt fra 100 % forud for rekapitaliseringen foråret 2013 til blot 4,9 % efter denne rekapitalisering. Desuden har banken ikke udbetalt kontant udbytte siden 2008. Ud over de historiske aktionærers bidrag til byrden har banken rejst et betydeligt beløb i privat kapital, siden krisen satte ind i 2008, nemlig 986 mio. EUR i 2009, 550 mio. EUR i 2013 og 1 200 mio. EUR i 2014.

7.6.3.3. *Efterstillede kreditorers del af byrden*

(294) Bankens efterstillede kreditorer har bidraget til bankens omstruktureringsomkostninger. Banken gennemgik flere passivstyringsoperationer. Den samlede mængde omlagte passiver beløb sig til 828 mio. EUR med en kapitalgevinst på 436 mio. EUR som beskrevet i betragtning 114.

(295) De resterende instrumenter er omfattet af forbuddet mod kuponrente som nævnt i betragtning 124. Derfor mener Kommissionen, at der er sikret et passende bidrag til byrden fra bankens private indskydere af hybridkapital, og at kriterierne i omstruktureringsmeddelelsen i den henseende er opfyldt.

7.6.3.4. *Konklusion vedrørende egetbidrag og byrdefordeling*

(296) I sammenligning med de samlede modtagne statslige kapitaltilførsler er niveauet for egetbidraget og byrdefordelingen, især i form af salget af aktiver og nedbringelse af udlånsporteføljen, meget lavere end det niveau, som Kommissionen normalt anser for tilstrækkeligt. Indskrænkningen gælder kun udenlandske aktiviteter ([110]), som udgør en begrænset del af bankens samlede aktiviteter ([111]), og omstruktureringen omfatter ikke nedskæringer i indlåns- og udlånsporteføljen i Grækenland. Set i lyset af de elementer, der blev drøftet i afsnit 7.6.1, og navnlig det forhold, at Alpha Bank er den mindst støttede bank blandt de store græske banker, og at den modtagne støtte fuldt ud opfylder betingelserne for undtagelsen i punkt 14 i forlængelsesmeddelelsen fra 2011, ifølge hvilken Kommissionen kan acceptere mindre i egetbidrag og byrdefordeling, kan omstruktureringsplanen imidlertid anses for at sikre tilstrækkelige foranstaltninger i henseende til egetbidrag og byrdefordeling.

7.6.4. **Foranstaltninger til begrænsning af konkurrencefordrejninger**

(297) I henhold til omstruktureringsmeddelelsen skal en omstruktureringsplan indeholde foranstaltninger, der begrænser konkurrencefordrejninger og sikrer en konkurrencepræget banksektor. Endvidere skal disse foranstaltninger også afhjælpe problemer med »moral hazard« og sikre, at der ikke anvendes statsstøtte til finansiering af konkurrencebegrænsende adfærd.

(298) I henhold til punkt 31 i omstruktureringsmeddelelsen skal Kommissionen ved vurderingen af støttebeløbets størrelse og de konkurrencefordrejninger, støtten har givet anledning til, både tage hensyn til det absolutte og det relative støttebeløb samt byrdefordelingen og bankens position på markedet efter omstruktureringen. I den henseende minder Kommissionen om, at banken har modtaget kapital fra staten svarende til 12 % af sine risikovægtede aktiver ([112]). Desuden har banken opnået likviditetsgarantier for i alt 14 mia. EUR pr. 30. november 2011 og statsobligationslån for et beløb af 1,6 mia. EUR pr. 30. september 2011, hvilket pr. den dato til sammen udgør 25 % af bankens balance. Derudover modtog banken statsgaranteret ELA. Foranstaltningerne til begrænsning af potentielle fordrejninger af konkurrencen er dermed berettigede i lyset af dette store støttebeløb. Endvidere har banken store markedsandele i Grækenland på 15 % for udlån og 13 % for indlån pr. 31. december 2012. Opkøbet af Emporiki Bank og i langt mindre grad de tre andelsbanker og Citibanks græske forretning øgede bankens markedsandele. Efter opkøbet af Emporiki Bank var bankens markedsandel af det græske indskudsmarked 21 % pr.

([109]) Se betragtning 116.

([110]) Som angivet i tilsagnene (se bilaget, kapitel 2, punkt 7) kan indskrænkning opnås gennem nedbringelse af balancen i de resterende udenlandske enheder og/eller gennem salg af udenlandske enheder.

([111]) Omfanget af den foreslåede foranstaltning til egetbidrag skal sammenlignes med bankens størrelse forud for opkøbet af Emporiki Bank, overtagelsen af indskuddene i de tre andelsbanker og købet Citibank Greece af de grunde, der er gjort rede for i afsnit 7.1.3.5.

([112]) Når kun den faktisk udbetalte støtte tages i betragtning, idet det er den mest fordelagtige og derfor mest konkurrencefordrejende, er støttebeløbet kun 11 % af bankens risikovægtede aktiver.

30. juni 2013, mens dens markedsandele på områderne realkreditlån, forbrugslån og virksomhedslån var henholdsvis 23 %, 20 % og 21 % ([113]). Efter overtagelsen af Citibanks græske forretning steg bankens markedsandel på indskudsmarkedet med under 1 %.

(299) Kommissionen minder om, at bankens vanskeligheder primært hidrørte fra eksterne forstyrrelser såsom den græske statsgældskrise og den langvarige recession, som har rystet den græske økonomi siden 2008 som bemærket i betragtning 69 til Alpha-indledningsafgørelsen. Behovet for at afhjælpe problemer med »moral hazard« er mindsket, da banken ikke løb overdrevent store risici. Som drøftet i afsnit 7.6.1 i nærværende afgørelse er den konkurrencefordrejende virkning af støtteforanstaltningerne og således også nødvendigheden af foranstaltninger til at begrænse konkurrencefordrejningerne mindre set i lyset af disse faktorer. Af disse årsager kan Kommissionen undtagelsesvis acceptere, at omstruktureringsplanen til trods for det store støttebeløb og den store markedsandel ikke indeholder en nedbringelse af balancen og udlånene i Grækenland.

(300) Kommissionen bemærker imidlertid, at de statslige kapitaltilførsler satte banken i stand til at videreføre sin bankvirksomhed på udenlandske markeder.

(301) I den henseende bemærker Kommissionen, at banken i tillæg til den allerede gennemførte nedgearing og omstrukturering forpligter sig til yderligere at omstrukturere og nedbringe omfanget af sine udenlandske aktiver inden 30. juni 2018 ([114]) foruden at undlade at bruge støtte til at finansiere vækst i de pågældende aktiviteter. Støtten vil derfor ikke blive brugt til at fordreje konkurrencen på disse udenlandske markeder.

(302) Grækenland har også givet tilsagn om et forbud mod opkøb, hvilket sikrer, at banken ikke bruger den modtagne statsstøtte til at opkøbe nye virksomheder. Dette forbud medvirker til at sikre, at statsstøtten kun benyttes til at støtte genoprettelsen af rentabiliteten i den græske bankvirksomhed og ikke til f.eks. vækst på udenlandske markeder.

(303) Forpligtelsen til at nedsætte den uholdbart høje rente, der betales på græske indskud, sikrer også, at statsstøtten ikke bruges til at finansiere uholdbare indlånsstrategier, som fordrejer konkurrencen på det græske marked. Ligeledes vil tilsagnet om at gennemføre strenge retningslinjer for prissætning på nye udlån på grundlag af en ordentlig kreditrisikovurdering forhindre banken i at fordreje konkurrencen på det græske marked med uhensigtsmæssige prisstrategier for udlån til kunder.

(304) Under hensyntagen til den specifikke situation beskrevet i afsnit 7.6.1 og foranstaltningerne i omstruktureringsplanen mener Kommissionen, at der er truffet tilstrækkelige beskyttelsesforanstaltninger til at begrænse konkurrencefordrejningerne.

7.7. TILSYN

(305) I overensstemmelse med afsnit 5 i omstruktureringsmeddelelsen skal Kommissionen have periodiske rapporter for at kontrollere, at omstruktureringsplanen gennemføres korrekt. Som anført i tilsagnene ([115]) vil Grækenland sikre, at den tilsynsførende administrator, som er udpeget af banken med Kommissionens godkendelse, indtil udgangen af omstruktureringsperioden, nemlig 31. december 2018, fører tilsyn med de tilsagn, som Grækenland har givet om omstrukturering af aktiviteterne i Grækenland og udlandet og om selskabsledelse og erhvervsmæssig drift. Det kan derfor konkluderes, at der vil blive ført korrekt tilsyn med gennemførelsen af omstruktureringsplanen.

8. **KONKLUSION**

(306) Det kan konkluderes, at Grækenland ulovligt gennemførte støtteforanstaltning B1, B2, B3 og B4 i strid med traktatens artikel 108, stk. 3, eftersom de blev gennemført før Kommissionens formelle godkendelse. Kommissionen mener dog, at omstruktureringsplanen sammen med tilsagnene i bilaget sikrer genoprettelsen af bankens langsigtede rentabilitet, er tilstrækkelig med hensyn til byrdefordelingen og egetbidraget og på en hensigtsmæssig og proportional måde afbøder de konkurrencefordrejende virkninger af de støtteforanstaltninger, der er undersøgt i nærværende afgørelse. Den fremlagte omstruktureringsplan og tilsagnene opfylder kriterierne i omstruktureringsmeddelelsen, hvorfor støtteforanstaltningerne kan anses for at være forenelige med det indre marked —

([113]) Omstruktureringsplan for Alpha Bank, juni 2014, s. 36.
([114]) Se bilaget, kapitel II.
([115]) Se betragtning 129.

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

1. Følgende foranstaltninger, der er gennemført af Grækenland, udgør statsstøtte i henhold til traktatens artikel 107, stk. 1:

a) likviditetsstøtte i nødsituationer tilført Alpha Bank S.A. af den græske nationalbank og garanteret af Grækenland (foranstaltning L2)

b) den anden tilførsel af brokapital på 1 042 mio. EUR ydet af den græske finansielle stabilitetsfond (»stabilitetsfonden«) til Alpha Bank i december 2012 (foranstaltning B2)

c) tilsagnserklæringen på 1 629 mio. EUR givet af stabilitetsfonden til Alpha Bank S.A. den 21. december 2012 (foranstaltning B3)

d) rekapitaliseringen på 4 021 mio. EUR ydet af stabilitetsfonden til Alpha Bank S.A. i foråret 2013 (foranstaltning B4).

2. Stabilitetsfondens finansiering af det samlede udækkede finansieringsbehov på 427 mio. EUR i forbindelse med overførslen af udvalgte aktiver og passiver fra Cooperative Bank of Dodecanese, Evia Cooperative Bank og Cooperative Bank of Western Macedonia til Alpha Bank S.A. i december 2013 udgør ikke statsstøtte efter traktatens artikel 107, stk. 1.

3. I lyset af omstruktureringsplanen for Alpha Bank Group (Alpha Bank og alle dens datterselskaber og filialer), som blev fremlagt den 12. juni 2014, og Grækenlands tilsagn givet samme dato er følgende statsstøtteforanstaltninger forenelige med det indre marked:

a) kapitaltilførslen på 940 mio. EUR ydet af Grækenland til Alpha Bank S.A. i maj 2009 i henhold til rekapitaliseringsforanstaltningen (foranstaltning A)

b) likviditetsstøtte i nødsituationer tilført Alpha Bank S.A. af den græske nationalbank og garanteret af Grækenland siden juli 2011 for et beløb af 23,6 mia. EUR pr. 31. december 2012 (foranstaltning L2)

c) den første tilførsel af brokapital på 1 900 mio. EUR ydet af stabilitetsfonden til Alpha Bank S.A. i maj 2012 (foranstaltning B1)

d) den anden tilførsel af brokapital på 1 042 mio. EUR ydet af stabilitetsfonden til Alpha Bank S.A. i december 2012 (foranstaltning B2)

e) tilsagnserklæringen på 1 629 mio. EUR givet af stabilitetsfonden til Alpha Bank S.A. den 21. december 2012 (foranstaltning B3)

f) rekapitaliseringen på 4 021 mio. EUR ydet af stabilitetsfonden til Alpha Bank S.A. i foråret 2013 (foranstaltning B4).

Artikel 2

Denne afgørelse er rettet til Den Hellenske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 9. juli 2014.

På Kommissionens vegne

Joaquín ALMUNIA

Næstformand

BILAG

ALPHA BANK — DEN HELLENSKE REPUBLIKS TILSAGN

Den Hellenske Republik (i det følgende benævnt »HR«) sikrer, at Alpha Bank (i det følgende benævnt »banken«) gennemfører den omstruktureringsplan, der er fremlagt i juni 2014. Omstruktureringsplanen er baseret på makroøkonomiske antagelser som bestemt af Europa-Kommissionen (i det følgende benævnt »Kommissionen«) i tillægget og på lovbestemte antagelser.

Den Hellenske Republik giver hermed følgende tilsagn (i det følgende benævnt »tilsagnene«) som en integreret del af omstruktureringsplanen. Tilsagnene omfatter tilsagnene om at gennemføre omstruktureringsplanen (i det følgende benævnt »omstruktureringstilsagnene«) og tilsagnene om selskabsledelse og kommercielle drift.

Tilsagnene finder anvendelse fra datoen for vedtagelse af Kommissionens afgørelse om godkendelse af omstruktureringsplanen (i det følgende benævnt »afgørelsen«).

Omstruktureringsperioden slutter den 31. december 2018. Tilsagnene gælder under hele omstruktureringsperioden, medmindre andet er angivet i de enkelte tilsagn.

Denne tekst fortolkes i lyset af afgørelsen på baggrund af den generelle EU-retlige ramme og ved henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 ([1]).

KAPITEL I. DEFINITIONER

I forbindelse med tilsagnene forstås ved:

1) **Banken:** Alpha Bank S.A. og alle dens datterselskaber. Derfor omfatter den hele Alpha Bank Group med alle dens græske og andre datterselskaber og filialer, både med og uden bankvirksomhed.

2) **Kapitalforøgende bud i banksektoren:** et bud, som resulterer i en forøgelse af bankens lovbestemte solvensgrad under hensyntagen til alle relevante elementer, navnlig fortjeneste/tab bogført for transaktionen og nedbringelsen af de risikovægtede aktiver som følge af salget (om nødvendigt korrigeret for stigningen i risikovægtede aktiver som følge af blivende finansielle forbindelser).

3) **Lukning:** datoen for overdragelsen til køberen af ejendomsretten til den frasolgte virksomhed.

4) **Den frasolgte virksomhed:** alle forretninger og aktiver, som banken giver tilsagn om at sælge.

5) **Ikrafttrædelsesdato:** datoen for vedtagelsen af afgørelsen.

6) **Slutdato for omstruktureringsperioden:** 31. december 2018.

7) **Udenlandske aktiver eller ikkegræske aktiver:** aktiver knyttet til kundeaktiviteter uden for Grækenland, uafhængigt af det land, hvor aktiverne bogføres. F.eks. er aktiver, der bogføres i Luxembourg, men knytter sig til kundeaktiviteter i Grækenland, ikke medtaget i denne definition. Omvendt anses aktiver, der bogføres i Luxembourg eller Grækenland, men knytter sig til kundeaktiviteter i andre sydøsteuropæiske lande, for at være udenlandske aktiver og medtages i denne definition.

8) **Udenlandske virksomheder:** bankens datterselskaber og filialer med bankvirksomhed eller anden virksomhed.

9) **Udenlandske datterselskaber:** alle bankens datterselskaber med bankvirksomhed eller anden virksomhed uden for Grækenland.

10) **Græsk bankvirksomhed:** bankens græske bankvirksomhed, uafhængigt af hvor aktiverne bogføres.

11) **Anden græsk virksomhed:** anden græsk virksomhed, som banken driver, uafhængigt af hvor aktiverne bogføres.

12) **Græske datterselskaber:** alle bankens græske datterselskaber med bankvirksomhed eller anden virksomhed.

13) **Den tilsynsførende administrator:** en eller flere fysiske eller juridiske personer, som er uafhængige af banken, godkendt af Kommissionen og udnævnt af banken. Den tilsynsførende administrator har pligt til at føre tilsyn med bankens overholdelse af tilsagnene.

([1]) Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af artikel 108 i traktaten om den Europæiske Unions funktionsmåde (EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1)

14) **Køber:** en eller flere fysiske eller juridiske personer, som helt eller delvis køber den frasolgte virksomhed.

15) **Salg:** salget af 100 % af bankens aktiebeholdning, medmindre andet er anført i det enkelte tilsagn.

I forbindelse med tilsagnene gælder udtrykkene i både ental og flertal, medmindre andet er anført i tilsagnene.

KAPITEL II. OMSTRUKTURERINGSTILSAGN

1) **Antal filialer i Grækenland:** Antallet af filialer i Grækenland skal være højst […] pr. 31. december 2017.

2) **Antal medarbejdere i Grækenland:** Antallet af fuldtidsækvivalenter (»FTÆ'er«) i Grækenland (græsk bankvirksomhed og anden virksomhed) skal være højst […] pr. 31. december 2017.

3) **Samlede omkostninger i Grækenland:** De samlede omkostninger i Grækenland (græsk bankvirksomhed og anden virksomhed) skal være højst […] mio. EUR pr. 31. december 2017.

4) **Indlånsomkostninger i Grækenland:** For at genoprette sin rentabilitet før hensættelser på det græske marked skal banken nedbringe sine finansieringsomkostninger gennem en nedsættelse af omkostningerne ved indskud i Grækenland (herunder opsparings-, anfordrings- og aftalekonti og andre lignende produkter, der tilbydes kunderne, og som banken bærer omkostningerne ved) […].

5) **Forholdet mellem nettoudlån og -indlån i Grækenland:** For den græske bankvirksomhed skal forholdet mellem nettoudlån og -indlån være højst 119 % pr. 31. december 2017. […]

6) **Støtte til udenlandske datterselskaber:** Banken må ikke tilføre et udenlandsk datterselskab yderligere egenkapital eller efterstillet kapital for et beløb, der samlet set fra ikrafttrædelsesdatoen og indtil den 30. juni 2018 er højere end det højeste af følgende to tal: i) […] % af det enkelte pågældende datterselskabs risikovægtede aktiver pr. 31. december 2012 eller ii) […] mio. EUR. Hvis banken agter at tilføre det udenlandske datterselskab egenkapital eller efterstillet gæld for et beløb, der er højere end den definerede tærskel, skal den anmode de græske myndigheder om at søge at opnå Kommissionens godkendelse af en ændring af omstruktureringsplanen.

[…]:

a) […].

b) […].

c) […].

d) […].

e) […].

f) […].

[…]

7) **Reduktion af ikkegræske aktiver pr. 30. juni 2018:** Den samlede størrelse af porteføljen af udenlandske aktiver skal nedbringes til højst […] mia. EUR inden 30. juni 2018 (loft over udenlandske aktiver).

7.1. […]

7.2. […]

8) **Salg af værdipapirer:** Porteføljen af børsnoterede værdipapirer defineret som følger skal afhændes inden […], mens porteføljen af unoterede værdipapirer skal afhændes inden […]: Denne portefølje indeholder alle egenkapitalinvesteringer på over […] mio. EUR samt alle investeringer i efterstillede obligationer og hybridobligationer. Dette tilsagn gælder ikke […] aktier ([…] mio. EUR). For datterselskaber og associerede selskaber uden for kerneforretningen ([…]) gælder, at hvis banken inden […] aktivt har søgt potentielle købere, og der ikke har fundet kapitalneutrale eller kapitalforøgende transaktioner sted, skal fristen for afhændelse af disse aktiver udsættes til […].

9) **Størrelsen af egenkapitalporteføljen:** Størrelsen af egenkapitalporteføljen skal nedbringes til […] mio. EUR inden 31. december 2017.

10) Vedrørende ethvert salg giver Den Hellenske Republik tilsagn om, at:

a) køberen er uafhængig af og ikke tilknyttet banken

b) køberen af den frasolgte virksomhed ikke er finansieret direkte eller indirekte af banken med henblik på købet. Dette gælder ikke salg af fast ejendom, hvor banken må yde lån til køberen, såfremt det nye udlån ydes i overensstemmelse med fornuftig udlånspraksis. Ved kontrollen af, om tilsagnet om reduktion af de ikkegræske aktiver bliver efterlevet, vil ethvert nyt udlån, der falder ind under definitionen af ikkegræske aktiver, blive taget i betragtning

c) banken i en periode på fem år efter afslutningen af salget ikke erhverver sig direkte eller indirekte indflydelse på hele eller dele af den frasolgte virksomhed uden en forhåndsgodkendelse af Kommissionen.

11) **Investeringspolitik:** Indtil den 30. juni 2017 undlader banken at købe non-investment grade værdipapirer.

Tilsagnet gælder ikke følgende værdipapirer (undtagne værdipapirer):

i) […]

ii) […]

iii) […]

iv) […]

v) […]

vi) […].

12) **Lønloft:** Banken giver indtil […] ikke nogen medarbejder eller direktør en samlet årlig løn (løn, pensionsbidrag og bonus) på over […]. I tilfælde af en kapitaltilførsel fra stabilitetsfonden vil lønloftet blive revurderet i henhold til bankmeddelelsen af 1. august 2013.

KAPITEL III. TILSAGN OM SELSKABSLEDELSE OG KOMMERCIEL DRIFT — FORLÆNGELSE OG ÆNDRINGER

1) Banken skal fortsat opfylde tilsagnene om selskabsledelse og kommerciel drift som fremlagt af Den Hellenske Republik den 20. november 2012 med senere ændringer angivet i kapitel III i tilsagnene frem til den 30. juni 2018.

2) Hvis et enkelt tilsagn ikke finder anvendelse på bankniveau, må banken ikke bruge de datterselskaber eller aktiviteter, der ikke er omfattet af det pågældende tilsagn, til at omgå tilsagnet.

Afsnit A. Oprettelse af en effektiv og tilstrækkelig intern organisation

3) Banken, undtagen dens udenlandske datterselskaber, skal til hver en tid overholde samtlige bestemmelser i lov nr. 3016/2002 om selskabsledelse og lov nr. 2190/1920 om Sociétés Anonymes og især bestemmelserne vedrørende selskabets organer og deres funktioner, f.eks. generalforsamling og bestyrelser, for at sikre en klar ansvarsfordeling og gennemsigtighed. Generalforsamlingens beføjelser skal være begrænset til de samme som bestemt i selskabsretten, navnlig for så vidt angår rettigheder til oplysning. Mere vidtrækkende beføjelser, der går herudover, som vil kunne have en uhensigtsmæssig indflydelse på forretningsførelsen, ophæves. Ansvaret for den daglige drift skal klart ligge hos bankens direktion.

4) Banken, undtagen dens udenlandske datterselskaber, skal til hver en tid overholde rammen for forbindelserne med den græske finansielle stabilitetsfond (»stabilitetsfonden«).

5) Banken skal overholde gældende bestemmelser i »Governor's Act 2577/9.3.2006« for både individuelt og på koncernplan at opretholde en effektiv organisationsstruktur og et tilstrækkeligt internt kontrolsystem, herunder de tre centrale søjler intern revision, risikostyring og regeloverholdelsesfunktioner og bedste internationale selskabsledelsespraksis.

6) Banken skal have en effektiv organisationsstruktur for at sikre, at afdelingerne for intern revision og risikostyring er fuldt uafhængige af kommercielle netværk og rapporterer direkte til bestyrelsen. Et revisionsudvalg og et risikoudvalg nedsat blandt bestyrelsesmedlemmerne skal vurdere alle spørgsmål, der rejses af de to afdelinger. Et fyldestgørende kommissorium for intern revision og for risikostyring skal specificere de to afdelingers roller, ansvarsområder og ressourcer. Disse kommissorier skal opfylde internationale standarder og sikre afdelingernes fulde uafhængighed. En kreditpolitik skal rumme vejledning og instruktioner vedrørende bevilling af lån, herunder fastsættelse af rentesatser og omlægning af lån.

7) Banken skal over for de kompetente myndigheder offentliggøre listen over aktionærer, som ejer mindst 1 % ordinære aktier.

Afsnit B. Handelspraksis og risikoovervågning

Generelle principper

8) Kreditpolitikken skal indeholde bestemmelser om, at alle kunder skal behandles retfærdigt efter andre ikkediskriminerende procedurer end dem, der vedrører kreditrisiko og betalingsevne. Kreditpolitikken definerer de tærskler, hvorover lånebevillinger skal godkendes af et højere ledelsesniveau. Lignende tærskler skal defineres for omlægning af lån og håndtering af krav og retstvister. Kreditpolitikken skal centralisere beslutningsprocessen på nationalt plan i udvalgte centre og omfatte klare beskyttelsesforanstaltninger til at sikre, at der foregår en konsekvent gennemførelse af instruktionerne heri inden for al græsk bankvirksomhed.

9) Banken skal overalt i sin græske bankvirksomhed indarbejde kreditpolitikkens regler fuldt ud i sine procedurer og udbetalingssystemer vedrørende udstedelse af lån og refinansiering af lån.

Særlige bestemmelser

10) De særlige bestemmelser anført i kapitel III, stk. 11-18, i tilsagnene skal finde anvendelse på græsk bankvirksomhed, medmindre andet udtrykkeligt er anført.

11) Kreditpolitikken skal kræve, at fastsættelse af renter på lån og realkreditlån opfylder strenge retningslinjer. Disse retningslinjer skal omfatte pligten til nøje at overholde kreditpolitikkens standardtabeller med rentesatser (i intervaller) afhængigt af lånets løbetid, kreditrisikovurdering af kunden, den forventede erholdelighed af aktiver, der er stillet som sikkerhed (herunder tidsrammen for en potentiel afvikling), det samlede engagement hos banken (f.eks. indlånenes niveau og stabilitet, gebyrstruktur og andre tværgående salgsaktiviteter) og bankens finansieringsomkostninger. Der dannes specifikke klasser for låneaktiver (f.eks. kommercielle lån, realkreditlån, sikrede/usikrede osv.), og rammen for fastsættelse af rentesatserne overføres til en passende tabel i kreditpolitikken, som skal ajourføres regelmæssigt af kreditudvalget. Enhver undtagelse skal behørigt godkendes af kreditudvalget eller et lavere beføjelsesniveau, når kreditpolitikken tillader det. Skræddersyede transaktioner såsom syndikerede lån eller projektfinansiering skal overholde de samme principper under behørig hensyntagen til, at de måske ikke passer ind i de standardiserede tabeller i kreditpolitikken. Overtrædelser af denne prispolitik skal indberettes til den tilsynsførende administrator.

12) Risikostyringsafdelingen skal være ansvarlig for vurdering af kreditrisiko og værdiansættelse af sikkerhedsstillelse. Når risikostyringsafdelinger vurderer lånekvaliteten, skal den handle uafhængigt og afgive sin skriftlige udtalelse for at sikre, at kriterierne for vurderingen anvendes konsekvent på tværs af tid og kunder og i forhold til bankens kreditpolitik.

13) Med hensyn til lån til enkeltpersoner skal banken for al sin græske bankvirksomhed og på basis af bedste internationale praksis anvende strenge, individuelle og aggregerede grænser for det maksimale lånebeløb, som kan ydes til en enkelt kreditrisiko (hvis det overhovedet er tilladt ifølge græsk lov og EU-retten). Disse grænser skal tage højde for løbetiden på lånet og kvaliteten af sikkerhedsstillelsen og skal fastsættes i forhold til centrale benchmarks, herunder kapitalen.

14) Bevilling af lån ([1]) til at sætte låntagerne i stand til at købe bankens og andre bankers ([2]) aktier eller hybridinstrumenter er forbudt, uanset hvem låntageren er ([3]). Denne bestemmelse skal anvendes og tilses på bankniveau.

15) Alle låneanmodninger fra ikketilknyttede låntagere på over [[…] % af bankens risikovægtede aktiver] eller ethvert lån, der kun er eksponeret for en enkelt gruppe (defineret som en gruppe af tilknyttede låntagere, som repræsenterer en enkelt kreditrisiko) på over [[…] % af bankens risikovægtede aktiver] skal indberettes til den tilsynsførende administrator, som kan udsætte ydelsen af kreditbevillingen eller lånet med […] arbejdsdage, hvis betingelserne ikke forekommer at være fastlagt ifølge armslængdeprincippet, eller hvis der ikke er tilgået den tilsynsførende administrator tilstrækkelige oplysninger. I nødstilfælde kan denne periode blive reduceret til […] arbejdsdage, såfremt der er tilgået den tilsynsførende administrator tilstrækkelige oplysninger. Denne periode vil sætte den tilsynsførende administrator i stand til at rapportere tilfældet til Kommissionen og stabilitetsfonden, før banken træffer en endelig afgørelse.

16) Kreditpolitikken skal indeholde klare instrukser om omlægning af lån. Det skal klart defineres deri, hvilke lån der er berettigede og på hvilke vilkår, og de vilkår og betingelser, der kan foreslås de berettigede kunder, skal angives. Banken skal for al græsk bankvirksomhed sikre, at alle omlægninger sker for at styrke bankens fremtidige inddrivelser og dermed beskytte bankens interesser. Omlægningspolitikken må under ingen omstændigheder sætte bankens fremtidige rentabilitet på spil. Til det formål skal bankens risikostyringsafdeling være ansvarlig for udvikling og gennemførelse af tilstrækkelige rapporteringsmekanismer vedrørende omlægningseffektiviteten, udførelse af tilbundsgående analyser af intern og/eller ekstern bedste praksis, som minimum kvartalsvis rapportering af resultaterne til kreditudvalget og bestyrelsens risikoudvalg, forslag til praktisk mulige forbedringer af de involverede procedurer og politikker samt for tilsyn og rapportering om gennemførelsen heraf til kreditudvalget og bestyrelsens risikoudvalg.

17) Banken skal for al græsk bankvirksomhed vedtage en politik for krav og retstvister med sigte på at maksimere inddrivelsen og forebygge enhver forskelsbehandling eller fortrinsbehandling i forvaltningen af retstvister. Banken skal sikre, at alle nødvendige foranstaltninger er truffet for at maksimere inddrivelserne for banken og beskytte dens finansielle stilling på lang sigt. Ethvert brud på gennemførelsen af denne politik skal indberettes til den tilsynsførende administrator.

18) Banken skal overvåge kreditrisikoen gennem et veludviklet sæt af alarmer og rapporter, som sætter risikostyringsafdelingen i stand til at: i) identificere tidlige signaler om værdiforringelsestab på lån og misligholdelser, ii) vurdere udlånsporteføljens erholdelighed (herunder, men ikke begrænset til, alternative tilbagebetalingskilder såsom meddebitorer og kautionister samt sikkerhedsstillelse eller sikkerhed, der er til rådighed, men ikke stillet), iii) vurdere bankens samlede eksponering for en individuel kunde eller på porteføljeniveau og iv) foreslå korrigerende og forbedrende handlinger for bestyrelsen i nødvendigt omfang. Den tilsynsførende administrator skal have adgang til denne information.

Bestemmelser, der finder anvendelse på tilknyttede låntagere

19) Alle bestemmelser, der finder anvendelse på tilknyttede låntagere, gælder på bankniveau.

20) Inden for kreditpolitikken skal et særligt afsnit omhandle reglerne om forbindelserne til de tilknyttede låntagere. Tilknyttede låntagere omfatter medarbejdere, aktionærer, bestyrelsesmedlemmer, direktører samt deres ægtefæller, børn og søskende og enhver juridisk enhed, der direkte eller indirekte er kontrolleret af nøglemedarbejdere (dvs. ansatte, der er involveret i beslutningsprocessen omkring kreditpolitikken), aktionærer, bestyrelsesmedlemmer eller direktører eller deres ægtefæller, børn og søskende. Dermed skal enhver offentlig institution eller statsligt kontrolleret organisation, ethvert offentligt selskab eller statsligt kontor anses for at være en tilknyttet låntager. Politiske partier skal også behandles som tilknyttede låntagere i kreditpolitikken. Der skal lægges særlig vægt på beslutninger om omlægning og nedskrivning af lån til nuværende eller tidligere medarbejdere, bestyrelsesmedlemmer, aktionærer, direktører og deres familiemedlemmer samt på de politikker, man følger, når man fastslår hensigtsmæssighed, ansætter værdi, registrerer pant og inddriver sikkerhed på lån ved udpantning. Definitionen af tilknyttede låntagere er yderligere specificeret i et separat dokument.

21) Risikostyringsafdelingen skal være ansvarlig for kortlægning af alle grupper af tilknyttede låntagere, som udgør en enkelt kreditrisiko, med henblik på ordentlig overvågning af koncentrationen af kreditrisiko.

([1]) I forbindelse med dette tilsagn skal udtrykket »lån« fortolkes bredt som enhver type finansiering, f.eks. en trækningsret eller en garanti.
([2]) »Andre banker« henviser her til ethvert pengeinstitut i hele verden.
([3]) Enhver låntager, også bankens private banking-kunder, er omfattet af dette tilsagn.

22) Med hensyn til lån til enkeltpersoner og juridiske enheder skal banken på basis af bedste internationale praksis anvende strenge, individuelle og aggregerede grænser for det maksimale lånebeløb, som kan ydes til en enkelt kreditrisiko, der vedrører tilknyttede låntagere (hvis det overhovedet er tilladt ifølge græsk lov og EU-retten).

23) Banken skal overvåge sin eksponering for tilknyttede låntagere separat, herunder enheder i den offentlige sektor og politiske partier. Den nye produktion af lån ([1]) til tilknyttede låntagere (årlig % af beholdning år-1 ([2])) må ikke være større end den nye produktions andel af den samlede udlånsporteføljе i Grækenland (årlig % af beholdning år-1). Dette tilsagn skal opfyldes separat for hver type tilknyttet låntager (medarbejder, aktionær, direktør, offentlige enheder, politisk parti). For at sikre ensartede spilleregler i den græske økonomi må kreditvurderingen af de tilknyttede låntagere såvel som de rentefastsættelsesbetingelser og den eventuelle omlægning, de får tilbudt, ikke være mere fordelagtig end de betingelser, der tilbydes lignende men ikketilknyttede låntagere. Denne forpligtelse finder ikke anvendelse på eksisterende generelle medarbejderordninger med subsidierede lån. Banken skal hver måned rapportere til kreditudvalget om udviklingen i denne eksponering, omfanget af den nye produktion og de seneste låneanmodninger på over [[…] % af bankens risikovægtede aktiver].

24) Kreditkriterierne vedrørende medarbejdere/direktører/aktionærer må ikke være mindre strenge end dem, der gælder andre, ikketilknyttede låntagere. Hvis den samlede krediteksponering for en enkelt medarbejder/direktør/aktionær overstiger et beløb svarende til en [[…]] fast løn for sikrede lån og et beløb svarende til en [[…]] fast løn for usikrede lån, skal eksponeringen straks indberettes til den tilsynsførende administrator, som kan gribe ind og udsætte bevillingen af lånet i henhold til den procedure, der er beskrevet i tilsagnene, kapital III, stk. 25.

25) Alle låneanmodninger fra tilknyttede låntagere på over [[…] % af bankens risikovægtede aktiver] eller ethvert lån, der kun er eksponeret for en enkelt gruppe (defineret som en gruppe af tilknyttede låntagere, som repræsenterer en enkelt kreditrisiko) på over [[…] % af bankens risikovægtede aktiver] skal indberettes til den tilsynsførende administrator, som kan udsætte ydelsen af kreditbevillingen eller lånet med […] arbejdsdage, hvis betingelserne ikke forekommer at være fastlagt ifølge armslængdeprincippet, eller hvis der ikke er tilgået den tilsynsførende administrator tilstrækkelige oplysninger. I nødstilfælde kan denne periode blive reduceret til […] arbejdsdage, såfremt der er tilgået den tilsynsførende administrator tilstrækkelige oplysninger. Denne periode vil sætte den tilsynsførende administrator i stand til at rapportere tilfældet til Kommissionen og stabilitetsfonden, før banken træffer en endelig afgørelse.

26) Når det gælder tilknyttede låntagere, skal en omlægning af lån overholde de samme krav som lån til ikketilknyttede låntagere. Desuden skal der foretages en vurdering og om fornødent en forbedring af de etablerede rammer og politikker for forvaltning af nødlidende aktiver. Imidlertid forventes det, at omlagte lån til tilknyttede låntagere skal indberettes særskilt, i det mindste opdelt i kategori af låneaktiv og type tilknyttet låntager.

Afsnit C: Andre begrænsninger

27) **Forbud mod udbetaling af udbytte og kuponrente, opkøb, call-optioner og tilbagekøb:** Medmindre Kommissionen tillader en undtagelse, giver Den Hellenske Republik tilsagn om følgende:

a) Banken må kun udbetale kuponrenter på hybride kapitalinstrumenter (eller andre instrumenter, hvor der ikke er obligatorisk kuponrente) og udbytte på egenkapitalinstrumenter og efterstillede gældsinstrumenter, hvis det er lovpligtigt. Banken må ikke frigøre reserver til at muliggøre dette. Hvis der i forbindelse med dette tilsagn er tvivl om, hvorvidt der består en lovpligt, skal banken fremlægge den foreslåede kuponrente- eller udbyttebetaling for Kommissionen til godkendelse.

b) Banken må ikke tilbagekøbe egne aktier eller udnytte en call-option for disse egenkapitalinstrumenter eller efterstillede gældsinstrumenter.

c) Banken må ikke tilbagekøbe hybride kapitalinstrumenter.

([1]) Den nye produktion af lån dækker også fornyelse og omlægning af eksisterende lån.
([2]) »Årlig % af beholdning år-1« henviser til den nye produktion som en andel af beholdningen ved udgangen af året før. De risikovægtede aktiver angives med beløbet ultimo året.

28) **Forbud mod opkøb:** Den Hellenske Republik giver tilsagn om, at banken ikke køber aktiver eller aktier i nogen virksomhed. Forbuddet mod opkøb gælder både virksomhed i form af et selskab og en pakke af aktiver, der udgør en virksomhed ([1]).

a) **Undtagelser, der kræver forudgående godkendelse fra Kommissionen:** Uanset dette forbud kan banken efter opnåelse af Kommissionens godkendelse og i relevant omfang på forslag fra stabilitetsfonden købe forretninger og virksomheder, hvis det under usædvanlige omstændigheder er nødvendigt for at genoprette den finansielle stabilitet eller sikre effektiv konkurrence.

b) **Undtagelser, der ikke kræver forudgående godkendelse fra Kommissionen:** Banken kan købe andele i virksomheder, såfremt:

1) købsprisen, som banken betaler for ethvert køb, er under [[…] %] af bankens balance ([2]) på datoen for tilsagnenes ikrafttrædelse ([3]), og

2) den samlede købspris, som banken har betalt for alle sådanne opkøb fra datoen for tilsagnenes ikrafttrædelse og indtil udgangen af omstruktureringsperioden, er mindre end [[…] %] af bankens balance på datoen for tilsagnenes ikrafttrædelse.

c) **Aktiviteter, der ikke er omfattet af forbuddet mod opkøb:** Forbuddet mod opkøb skal ikke gælde erhvervelser, der finder sted som en del af den almindelige bankforretning i forbindelse med forvaltningen af eksisterende krav over for nødlidende virksomheder, herunder konvertering af eksisterende gæld til kapitalinstrumenter.

29) **Forbud mod reklame:** Den Hellenske Republik giver tilsagn om, at banken afholder sig fra at annoncere med henvisning til statsstøtte og fra at anvende aggressiv handelspraksis, som ikke ville forekomme uden statsstøtten fra Den Hellenske Republik.

KAPITEL IV. TILSYNSFØRENDE ADMINISTRATOR

1) Den Hellenske Republik giver tilsagn om, at banken ændrer og udvider mandatet for den tilsynsførende administrator, som er godkendt af Kommissionen og udpeget af banken den 16. januar 2013 og indtil slutningen af omstruktureringsperioden. Banken udvider også dette mandats anvendelsesområde til at omfatte tilsyn med i) omstruktureringsplanen og ii) alle tilsagn givet i dette katalog.

2) Fire uger efter ikrafttrædelsesdatoen for tilsagnene skal Den Hellenske Republik forelægge Kommissionen den fulde ordlyd af det ændrede mandat, som skal omfatte alle de bestemmelser, der er nødvendige for at sætte den tilsynsførende administrator i stand til at udføre sine opgaver i overensstemmelse med tilsagnene.

3) I et separat dokument er der fastlagt yderligere bestemmelser om den tilsynsførende administrator.

Christina PAPAKONSTANTINOU

Generalsekretæren

([1]) I forbindelse med dette tilsagn holdes bankens forretning med privat egenkapital/venturekapital uden for tilsagnets anvendelsesområde. I den henseende skal banken sende en formel anmodning til Kommissionen med en forretningsplan for denne forretning.

([2]) I forbindelse med dette tilsagn svarer balancen til bankens samlede aktiver.

([3]) Hvis Kommissionen i henhold til kapital III, stk. 28, i tilsagnene godkender, at opkøbsforbuddet hæves, skal bankens balance på datoen for tilsagnenes ikrafttrædelse beregnes sådan, at også aktiverne i de købte enheder eller de købte aktiver på købsdatoen indgår.

Tillæg

Makroøkonomiske prognoser for græsk indenlandsk virksomhed

% årlig vækst (medmindre andet er anført)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Kumulativ vækst 2013-2017
BNP i faste priser	– 6,4	– 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
Nominel vækst i lån Grækenland	– 6,4	– 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
BNP-deflator	– 0,8	– 1,1	– 0,4	0,4	1,1	1,3	1,3
Ejendomspriser	– 11,7	– 10	– 5	0	2	3,5	
Husholdningernes nominelle disponible indkomst	– 8,8	– 9,5	– 0,3	– 0,4	2,6	3,6	– 4,5
Private indskud	– 7	1,3	1	3,4	5	5	16,6
Arbejdsløshed (%)	24,2	27	26	24	21	18,6	
ECB's refinansieringsrente (%)	0,75	0,5	0,5	1	1,5	1,75	
Flest NPL			Q3-Q4 2014				
3-måneders-Euribor (gennemsnit, %)		0,24	0,43	0,75	1,25	1,80	
Adgang til kapitalmarkeder — repoer		JA — intet loft					
Adgang til kapitalmarkedet — dækkede/ikke-efterstillede usikrede		JA — op til 500 mio. EUR hver	JA — op til 1 mia. EUR hver	JA — intet loft			